

Republika e Kosovës
Repubilka Kosova-Republic of Kosova
Qeveria-Vlada-Governmet
Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve
DEPARTAMENTI PËR POLITIKA SOCIALE DHE I FAMILJES

MIRËQENIA SOCIALE 2020

PRISHTINË, 2021

Përgatiti	Ylfete Ramosaj-Abazi, Zyrtare e lartë për të dhëna dhe statistika Divizioni për Planifikim dhe Përfshirje Sociale DPSF/MFPT ylfete.ramosaj@rks-gov.net
Përgjegjës	Mentor Morina, Drejtor Departamenti për Politika Sociale dhe i Familjes / MFPT mentor.morina@rks-gov.net
Adresa	Departamenti për Politika Sociale dhe i Familjes / MFPT Rr. UÇK-së Nr.1 10000 Prishtinë, Kosovë
Botues	Departamenti për Politika Sociale dhe i Familjes / MFPT ©: Departamenti për Politika Sociale dhe i Familjes / MFPT Riprodhimi nuk është i lejuar pa autorizim. Për përdorimin e të dhënave duhet theksuar burimi

Lista e shkurtesave:

MMPS	Ministria e Punës dhe Mirëqenitë Sociale
MFPT	Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve
DPSF	Departamenti për Politika Sociale dhe të Familjes
DPPS	Divizioni për Planifikim dhe Përfishirje Sociale
DPS	Divizioni i Politikave Sociale
DSHS	Divizioni i Shërbimeve Sociale
DAKPM	Divizioni për Aftësinë e Kufizuar dhe Personat e Moshuar
DNS	Divizioni i Ndhmës Sociale
KPSHSF	Këshilli i Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare
NJMI	Njësia për Monitorim dhe Inspektim
PVPQ	Plani Vjetor i Punës së Qeverisë
QPS	Qendra për Punë Sociale
SOS	Fshati i Fëmijëve
QKUK	Qendra Klinike Universitare e Kosovës
SDSF	Shpresa dhe Shtëpia e Fëmijëve
ISSH	Instituti Special në Shtime
SHMPMF	Shtëpia e Personave të Moshuar pa Përkujdesje Familjare
SHFSH	Shtëpia e Fëmijëve Shtime
SHBK	Shtëpitë me baze në Komunitet
QMGF	Qendra për Mbrojtjen e Grave dhe Fëmijëve
QMVPQNJ	Qendra për Mbrojtjen e Viktimave dhe Parandalimin e Trafikimit me Qenjie Njerëzore
MF	Ministria e Financave
MAPL	Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
ATK	Administrata Tatimore e Kosovës
ARC	Agjencia e Regjistrimit Civil
ZP	Zyret e Punësimit
NJKM	Njësia e Kontrollit dhe e Mbikëqyrjes
DFDIL	Departamenti i Familjeve të Dëshmorëve dhe Invalidëve të Luftës
SNS	Skema e Ndhmës Sociale
DPP	Departamenti i Punës dhe Punësimit
TI	Teknologjia e Informative
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
DKSHMS	Drejtoria Komunale për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale
BpB	Banka për Biznes
KEDS	Kompania Kosovare për Distribim me Energji Elektrike
KESO	Kompania Kosovare për Furnizim me Energji Elektrike
OJQ	Organizatë Jo Qeveritare
FFAKP	Familjet më Fëmijë me Aftësi të Kufizuara të Përhershme
KM	Komisioni Mjekësor
PV	Personat e Verbër
PPT	Personat Paraplegjik dhe Tetraplegjik
PK	Policia e Kosovës
PV	Plani i Veprimit

Lista e figurave:

Figura 1	Rastet e reja të fëmijëve të braktisur, janar-dhjetor 2020	21
Figura 2	Figura 2: Fëmijët e braktisur sipas gjinisë, 2020	22
Figura 3	Fëmijët e braktisur që barten në vitin 2021, sipas vendit ku janë të vendosur	22
Figura 4	Numri i fëmijëve të vendosur në strehim familjar brenda familjes sipas muajve, 2020	25
Figura 5	Shuma e mjeteve të procesuar për pagesën e strehimit familjar te farefisi, 2020	26
Figura 6	Rastet e reja dhe rastet e bartura të fëmijëve në strehim familjar jashtë familjes, 2020	27
Figura 7	Fëmijët në strehim familjar jashtë familjes dhe numri i familjeve strehuese, 2020	28
Figura 8	Shuma e mjeteve të procesuar për pagesën e strehimit familjar jashtë familjes, 2020	29
Figura 9	Numri i kërkesave të shqyrtuara për adoptim, 2020	30
Figura 10	Kërkesat e aprovuara nga Paneli, strehim familjar 2020	31
Figura 11	Fëmijët e prindërve të penguar në kryrjen e të drejtës prindërore dhe fëmijët e keqtrajtuar, 2020	32
Figura 12	Fëmijët e strehuar në SDSDF, 2020/2019	33
Figura 13	Fëmijët e vendosur në strehimoren “Caritas Umbria”-Klinë, 2020/2019	34
Figura 14	Numri i fëmijëve të evidentuar në punë të rënda gjatë viteve 2020/2019	36
Figura 15	Përqindja e fëmijëve në punë të rënda sipas punës së kryer, 2020	36
Figura 16	Viktimat e dhunës në familje të evidentuara dhe të trajtuara nga QPS-të, 2020	40
Figura 17	Viktimat e dhunës në familje sipas moshës, gjinisë dhe vendit të prejardhjes 2020/2019	41
Figura 18	Viktimat e dhunës në familje sipas moshës, 2020	41
Figura 19	Viktimat e dhunës në familje sipas gjinisë, 2020	42
Figura 20	Viktimat e dhunës në familje sipas vendit të prejardhjes, 2020	42
Figura 21	Viktimat e trafikimit me qenie njerëzore të strehuara në QMVPT, 2020/2019	44
Figura 22	Numri i kërkesave të reja për vendosje në SHPMPF dhe ISSH, 2020/2019	49
Figura 23	Numri i kërkesave të shqyrtuara për strehim institucional/rezidencial, 2020/2019	50
Figura 24	Numri i fëmijëve përfitues të Skemës së FFAKP-së, 2020	53
Figura 25	Shuma e mjeteve të procesuar për pagesën e Skemës së FFAKP-së, 2020	54
Figura 26	Numri i fëmijëve, përfitues të FFAKP-së, të përfshirë në procein mësimor, viti 2020/2019	55
Figura 27	Familjet në Skemën e Ndhmës Sociale sipas muajve, 2020/2019	63
Figura 38	Anëtarët e familjes në Skemën e Ndhmës Sociale sipas muajve, 2020/2019	64
Figura 29	Pagesat e ndihmës sociale sipas muajve, 2020/2019	64
Figura 30	Numri i familjeve në SNS, sipas komunave/QPS-ve, dhjetor 2020	65
Figura 31	Familjet në SNS sipas numrit të anëtarëve të familjes, dhjetor 2020/2019	66
Figura 32	Përqindja e familjeve në SNS sipas kategorive, dhjetor 2019	67
Figura 33	Bartësit e ndihmës sociale sipas kategorive dhe gjinisë, dhjetor 2020	68
Figura 34	Struktura nacionale e familjeve në SNS, dhjetor 2020	70
Figura 35	Struktura nacionale e anëtarëve të familjeve në SNS, dhjetor 2020	70
Figura 36	Numri i anëtarëve të familjes sipas kategorive dhe gjinisë, dhjetor 2020	71
Figura 37	Anëtarët e familjes në SNS me përqindje sipas grup-moshësve, dhjetor 2020	72
Figura 38	Numri i kërkesave të vlerësuara nga Komisioni Mjekësor i Shkallës I, 2020	76
Figura 39	Numri i ankesave të shqyrtuara nga Komisioni i Ankesave i Shkallës II, 2020	78
Figura 40	Numri i ankesave të shqyrtuara nga Komisioni Mjekësor i Shkallës II, 2020	79
Figura 41	Kontestet administrative të proceduara në Gjykatën Themelore, 2020	80

<i>Figura 44</i>	Numri i kërkesave për ndihmë të njëhershme, të shqyrtua gjatë vitit 2020/2019	82
<i>Figura 45</i>	Numri i kërkesave të shqyrtuara për pëlqim/autorizim sipas QPS-ve, 2020	84
<i>Figura 46</i>	Shuma e mjeteve të procesuara, të shpërndara dhe të kthyer, 2020	86
<i>Figura 47</i>	Familjet e subvencionuara sipas Skemave, me përqindje, 2020	87
<i>Figura 48</i>	Numri i kërkesave për licencim/rilicencim të OJQ-ve të shqyrtuara, 2020	100
<i>Figura 49</i>	OJQ-të e licencuara sipas nivelit ku i ofrojnë shërbimet, 2020	100
<i>Figura 50</i>	Numri i kërkesave të aprovuara dhe refuzuara me përqindje, 2020	108
<i>Figura 51</i>	Numri i kërkesave të shqyrtuara gjatë vitit 2020 dhe 2019	108
<i>Figura 52</i>	Numri i ofruesve të licencuar dhe ri-licencuar me përqindje, 2020	109
<i>Figura 53</i>	Numri i ofruesve të licencuar/ rilicencuar, 2020 dhe 2019	109
<i>Figura 54</i>	Përqindja e ofruesve të licencuar/rilicencuar sipas gjinisë, 2020	110
<i>Figura 55</i>	Ofruesit e licencuar në nivelin superior sipas gjinisë, 2020/2019	110
<i>Figura 56</i>	Kërkesat e shqyrtuara në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë, 2020/2019	111
<i>Figura 57</i>	Numri i ofruesve të licencuar dhe rilicencuar, 2020/2019	112
<i>Figura 58</i>	Përqindja e ofruesve të licencuar sipas gjinisë, 2020	113
<i>Figura 59</i>	Përqindja e ankesave të shqyrtuara/aprovuara, sipas gjinisë, 2020	114

Lista e tabelave:

<i>Tabela 1</i>	Rastet e reja të fëmijëve të braktisuar sipas QPS-ve, 2020	21
<i>Tabela 2</i>	Numri i fëmijëve në strehim familjar brenda familjes sipas muajve, 2020	25
<i>Tabela 3</i>	Fëmijët në strehim familjar jashtë familjes dhe numri i familjeve strehuese, 2020	28
<i>Tabela 4</i>	Viktimat e dhunës në familje sipas strehimores ku janë strehuar	40
<i>Tabela 5</i>	Viktimat e trafikimit me qenie njerëzore të strehuara në QMVPT, 2020	44
<i>Tabela 6</i>	Rezidentët në SHPMPPF, ISSH dhe në SHFSH sipas gjinisë dhe etnicitetit, dhjetor 2020	51
<i>Tabela 7</i>	Rezidentët në SHBK për Personat e Moshuar pa Përkujdesje Familjare, sipas gjinisë, etnicitetit, dhjetor 2020	51
<i>Tabela 8</i>	Rezidentët në SHBK për për Personat e me Aftësi të Kufizuar sipas gjinisë dhe etnicitetit, dhjetor 2020	52
<i>Tabela 9</i>	Numri i fëmijëve përfitues të Skemës së FFAKP-së, 2020	53
<i>Tabela 10</i>	Numri i fëmijëve sipas vijueshmërisë së procesit mësimor, 2020	55
<i>Tabela 11</i>	Numri i familjeve - anëtarëve të familjes të përfshirë në SNS, 2020	63
<i>Tabela 12</i>	Familjet në SNS, sipas numrit të anëtarëve të familjes, dhjetor 2020	66
<i>Tabela 13</i>	Bartësit e ndihmës sociale sipas kategorive dhe strukturës gjinore, dhjetor 2020	67
<i>Tabela 14</i>	Bartësit e ndihmës sociale sipas statusit, dhjetor 2020	68
<i>Tabela 15</i>	Familjet në SNS sipas etnicitetit, dhjetor 2020	69
<i>Tabela 16</i>	Anëtarët e familjeve në SNS, sipas kategorive dhe strukturës gjinore	71
<i>Tabela 17</i>	Numri dhe përqindja e anëtarëve të familjes në SNS sipas grup-moshave, dhjetor 2020	72
<i>Tabela 18</i>	Familjet në SNS sipas numrit të anëtarëve, pikëve dhe shumës mujore	73
<i>Tabela 19</i>	Rritja e ndihmës sociale nga viti 2003, shuma dhe mesatarja e NS për anëtarë të familjes 2020	74
<i>Tabela 20</i>	Kërkesat e vlerësuara për ndihmë sociale nga Komisioni Mjekësor, shkalla e I-rë,	76
<i>Tabela 21</i>	Numri i ankesave, vlerësimeve në shkallën II dhe kontestet administrative, 2020	78
<i>Tabela 22</i>	Ndihmat e njëhershme/emergjente dhe buxheti i shpenzuar, 2020	82
<i>Tabela 23</i>	Numri i kërkesave të shqyrtuara për pëlqim sipas QPS-ve, 2020	83
<i>Tabela 24</i>	Procedimi, shpërndarja, barazimi dhe kthimi i mjeteve nga BpB në buxhetin e MPMS-së, 2020	85
<i>Tabela 25</i>	Subvencionimi i energjisë elektrike për familjet në SNS, FDIL për vitin 2019	87
<i>Tabela 26</i>	Numri i familjeve dhe shuma e mjeteve të procesuara, MASA 15	90
<i>Tabela 27</i>	Numri i përfituesve të skemës së FDIL-së sipas kategorive, dhjetor 2020	96
<i>Tabela 28</i>	Numri i kërkesave të shqyrtuara të nivelit superior, 2020	107
<i>Tabela 29</i>	Numri i kërkesave të shqyrtuara në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë, 2020	111
<i>Tabela 30</i>	Numri i ofruesve të licencuar dhe rilicencuar sipas gjinisë, 2020	112
<i>Tabela 31</i>	Numri i ofruesve të licencuar sipas gjinisë, 2020	113
<i>Tabela 32</i>	Numri i ankesave të shqyrtuara të ndara sipas nivlit të licencimit, 2020	113
<i>Tabela 33</i>	Ankesat e shqyrtuara/aprovuara, sipas gjinisë 2020	114

Lista e kutiave:

<i>Kutia 1</i>	Nocioni “familje” dhe “bashkësi familjare” sipas Ligjit të Skemës së Ndihmës Sociale	60
----------------	--	----

PËRMBAJTJA

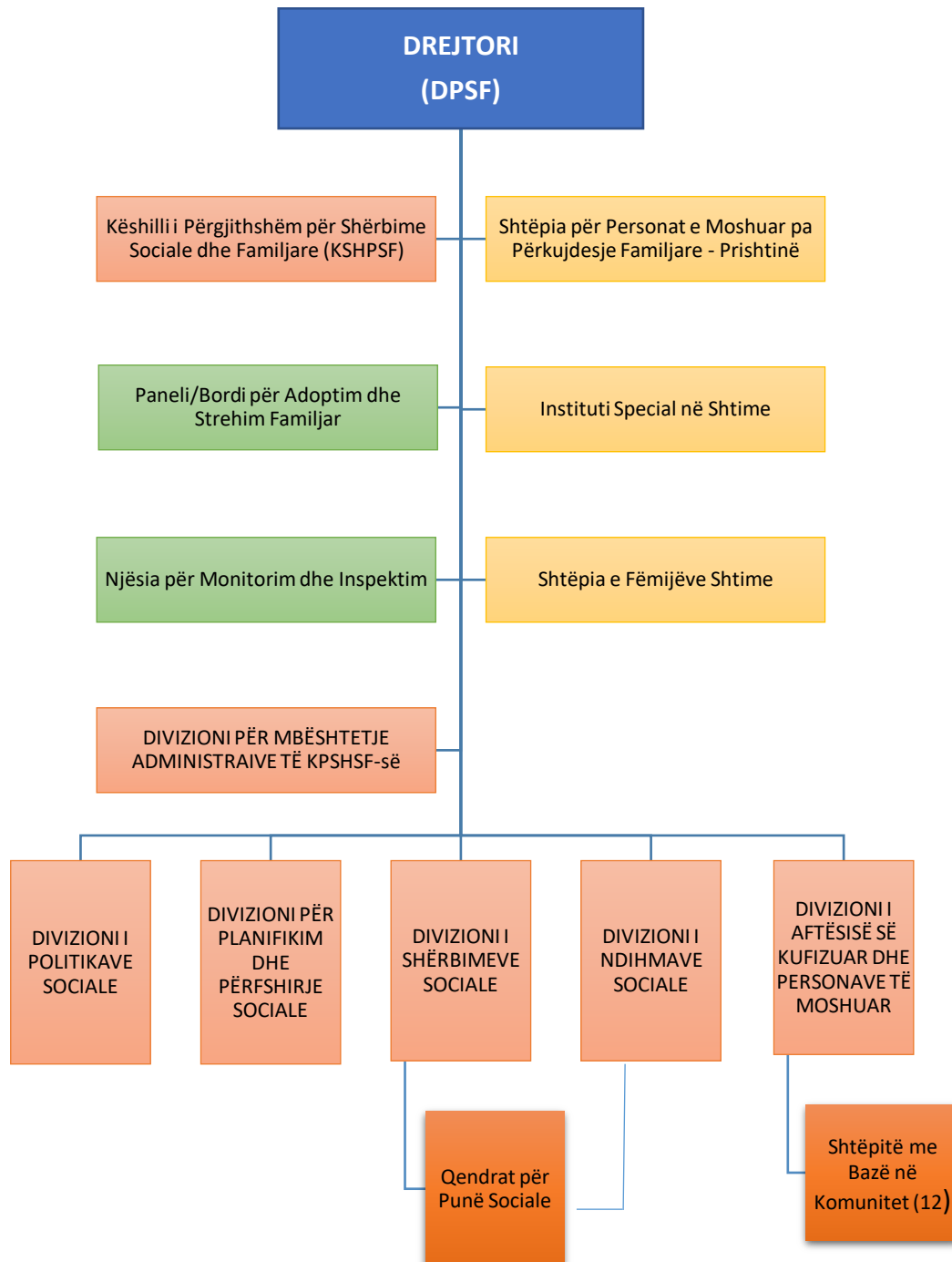
ORGANOGRAMI I DPSF-së.....	10
PARATHËNIA.....	11
HYRJA.....	12
1. KUADRI LIGJOR.....	13
1.1. Aktet ligjore që rregullojnë fushën e shërbimeve sociale dhe familjare.....	13
1.1.1. Aktet nën ligjore që rregullojnë fushën e shërbimeve sociale dhe familjare.....	13
1.2. Aktet ligjore që rregullojnë Skemën e Ndhmës Sociale.....	15
1.2.1. Aktet nën ligjore që rregullojnë Skemën e Ndhmës Sociale.....	15
1.3. Marrëveshjet e bashkëpunimt/mirëkuptimit.....	15
1.4. Standardet minimale dhe specifikimi I shërbimeve sociale dhe familjare.....	16
2. DEPARTAMENTI PËR POLITIKA SOCIALE DHE FAMILJARE.....	17
2.1. Detyrat dhe përgjegjësitë.....	17
2.2. Struktura Organizative e Departamentit (niveli qendror dhe lokal).....	18
2.2.1. Institucionet në nivel qendror.....	18
2.2.2. Institucionet në nivel lokal.....	19
2.2.3. Trupat punuese.....	19
3. DIVIZIONI I SHËRBIMEVE SOCIALE	20
3.1. Detyrat dhe përgjegjësitë.....	20
3.2. Ofrimi i shërbimeve sociale.....	20
3.3. Fëmijët pa kujdes prindëror dhe format e mbrojtjes sociale.....	20
3.3.1. Fëmijët e braktisur.....	20
3.3.2. Kujdestaria	24
3.3.3. Bashkimi familjar.....	24
3.3.4. Strehimi familjar.....	25
3.3.5. Adoptimi.....	30
3.3.6. Fëmijët e prindërve të penguar në kryrjen e të drejtës prindërore dhe të keqtrajtuar.....	32
3.3.7. Fëmijët e abuzuar dhe të keqtrajtuar.....	33
3.4. Fëmijët në konflikt me ligjin.....	35
3.5. Riatdhesimi i fëmijëve të pashoqëruar.....	35
3.6. Fëmijët në punë të rënda.....	36
3.7. Dhuna në familje.....	38
3.7.1. Mbrojtja e viktimave të dhunës në familje në Qendrën e Studentëve gjatë karantinës.....	38

3.7.2.	Mbështetja financiare e OJQ që ofrojnë shërbime sociale dhe familjare për viktimat e dhunës në familje.....	39
3.7.3.	Viktimat e dhunës në familje ta evidentuara dhe të trajtuara nga QPS-të.....	40
3.7.4.	Viktimat e dhunës në familje të strehuara në Strehimore.....	41
3.7.5.	Viktimat e dhunës në familje të strehuara sipas moshës dhe gjinisë dhe vendit....	42
3.8.	Trafikimi me qenie njerëzore.....	44
3.8.1.	Strehimi dhe trajtimi I viktimave të trafikimit me qenie njerëzore.....	46
3.8.2.	Mbështetja financiare e OJQ-ve që trajtojnë viktimat e trafikimit me qenie njerëzore.....	46
3.9.	Mbrojtja e viktimave të krimeve seksuale-fëmijë.....	46
3.10.	Të miturit që hyjnë në martesë të parakohëshme.....	46
3.11.	Sanimi i Marrëdhënieve Familjare.....	47
3.12.	Këshilla martesore.....	47
3.13.	Të moshuarit në nevojë për shërbime sociale.....	47
3.14.	Komisioni për Shqyrtimin dhe Vendosjen e Ankesave në shkallën e dytë.....	47
4.	DIVIZIONI PËR AFTËSINË E KUFIZUAR DHE PERSONAT E MOSHUAR.....	48
4.1.	Detyrat dhe përgjegjësitë.....	48
4.2.	Aktivitetet e realizuara	48
4.3.	Numri i kërkesave të shqyrtuara për strehim institucional/rezidencial.....	50
4.3.1.	Rezidentet e vedosur në institucionet e nivelit qendror sipas gjinisë dhe etnicitetit.....	51
4.4.	Skema për Përkrahje Materiale për Familjet me Fëmijë me Aftësi të Kufizuara të Përhershme.....	53
4.4.1.	Numri i fëmijëve në Skemën e FFAKP-së.....	54
4.4.2.	Përfshirja e fëmijëve në Skemën e FFAKP-së në procesin mësimor.....	55
5.	DIVIZIONI I NDIHMËS SOCIALE.....	57
5.1.	Detyrat dhe përgjegjësitë.....	57
5.2.	Struktura organizative e Skemës së Ndhmës Sociale.....	58
5.3.	Delegimi i Skemës së Ndhmës Sociale në nivelin komunal.....	58
5.4.	Përgjegjësitë e nivelit qendror-MPMS-së për Skemën e Ndhmës Sociale.....	58
5.5.	Përgjegjësitë e nivelit lokal për Skemën e Ndhmës Sociale.....	59
5.5.1.	Administrimi i SNS-së në nivelin komunal.....	59
5.6.	Kriteret për përfitimin e ndihmës sociale.....	60
5.7.	Numri i familjeve dhe i anëtarëve të familjes në SNS.....	62
5.7.1.	Familjet/anëtarët e familjes në SNS sipas komunave/QPS-ve.....	66
5.7.2.	Familjet në SNS sipas numrit të anëtarëve të familjes.....	67
5.7.3.	Bartësit e ndihmës sociale sipas kategorive dhe strukturës gjinore.....	68
5.7.4.	Statusi i bartësve të ndihmës sociale.....	69
5.7.5.	Familjet në Skemën e Ndhmës Sociale sipas etnicitetit.....	70
5.7.6.	Anëtarët e familjes në SNS sipas kategorisë dhe gjinisë.....	72
5.7.7.	Anëtarët e familjes në SNS sipas grup-moshave.....	73

5.8. Shuma mujore e ndihmës sociale.....	73
5.8.1. Mesatarja ditore dhe mujore e ndihmës sociale sipas anëtarëve të familjes.....	75
5.9. Puna e Njësive-Komisioneve të Divizionit të Ndhmës Sociale.....	75
5.9.1. Komisioni Mjekësor i shkallës së I-rë.....	75
5.10. Procesi dhe procedurat e ankimimit për ndihmë sociale.....	77
5.10.1. Njësia/Komisioni i Ankesave i shkallës së II-të.....	78
5.10.2. Komisioni Mjekësor i shkallës së II-të për paaftësi për punë.....	79
5.10.3. Kontestet Administrative.....	80
5.11. Njësia e Kontrollit dhe Mbikqyrjes për Skemën e Ndhmës Sociale.....	81
5.12. Ndhmat e Njëhershme/Emenergjente.....	82
5.13. Pëlqimet për autorizim për tërheqjen e ndihmës sociale.....	84
5.14. Buxheti i SNS, procedimi, shpërndarja, kthimi i mjeteve dhe provizioni bankar.....	86
5.15. Subvencionimi I energjisë elektrike për vitin 2019.....	87
5.16. Baza e të Dhënave (TI) për Skemën e Ndhmës Sociale.....	89
6. MASA 15.....	90
6.1. Kriteret, numri i përfituesve dhe buxheti i shpenzuar.....	90
7. DIVIZIONI PËR PLANIFIKIM DHE PËRFSHIRJE SOCIALE.....	92
7.1. Detyrat dhe përgjegjësitë.....	92
7.2. Planifikimi dhe shpenzimi i buxhetit për vitin 2020.....	92
7.3. Aktivitetet e kryera gjatë vitit 2020.....	93
7.4. Përfshirja sociale.....	95
7.5. Përrjashtimi social.....	99
7.6. Licencimi i Organizatave Jo Qeveritare.....	101
7.7. Njësia për Monitorim dhe Inspektim.....	102
8. DIVIZIONI I POLITIKAVE SOCIALE.....	103
8.1. Detyrat dhe përgjegjësitë.....	103
8.2. Përgatitja e hulumtimeve për publikim.....	103
9. DIVIZIONI PËR MBËSHTETJE ADMINISTRATIVE TË KPSHSF-së.....	105
9.1. Detyrat dhe përgjegjësitë.....	105
10. KËSHILLI I PËRGJITHSHËM PËR SHËRBIME SOCIALE DHE FAMILJARE.....	106
10.1. Detyrat dhe përgjegjësitë.....	106
10.2. Përbërja e Këshillit.....	107
10.3. Aktivitetet e realizuara.....	107
10.4. Puna e Komisioneve gjatë vitit 2020.....	108
10.5. Komisioni për Licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare, niveli superior.....	108
10.5.1. Ofruesit e licencuar/rilicencuar në nivelin superior.....	109
10.5.2. Ofruesit e licencuar/rilicencuar sipas gjinisë.....	111
10.6. Komisioni për Licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare, niveli bazik, i mesëm dhe i lartë.....	112

10.6.1. Ofruesit e licencuar/rilicencuar në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë.....	113
10.6.2. Ofruesit e licencuar/rilicencuar sipas gjiisë.....	113
10.7. Komisioni i Ankesave.....	114
10.8. Bashkëpunimi me partner vendor dhe ndërkombëtar.....	115
TË DHËNA ME RËNDËSI.....	116

ORGANOGRAMI I DPSF-së

PARATHËNIA

Viti 2020, ka qenë një vit shumë sfidues jo vetëm për vendin dhe shoqërinë tonë por për mbarë botën për shkak të pandemisë Covid-19, e cila ndikoi negativisht në shëndetin e njerëzve dhe e rëndoi edhe më shumë gjendjen socio-ekonomike të qytetarëve. Masat që u ndërmorën nga Qeveria e Republikës së Kosovës, me qëllim të parandalimit të përhapjes së pandemisë, si mbyllja dhe masat e distancimit fizik, reflektuan edhe në institucionin tonë duke na përballur me sfida shumë serioze në menaxhimin dhe kryerjen e aktiviteteve të parapara dhe atyre që dolën si pasojë e COVID-19. Mirëpo falë angazhimit të të gjithëve, sfidat u tejkaluan dhe puna vazhdoi në rrethana të reja duke iu përshtatur gjendjes së krijuar.

Bazuar në Planin Vjetor të Punës, Departamenti për Politika Sociale dhe të Familjes (DPSF), publikon raportin vjetor të punës për vitin 2020, të quajtur “Mirëqenia Sociale 2020”. Publikimi i raportit “Mirëqenia Sociale 2020”, është përmbledhje e aktiviteteve nga fusha e shërbimeve sociale dhe e ndihmës sociale të realizuara gjatë vitit 2020.

Në këtë publikim gjenden informacione të rëndësishme lidhur me mbrojtjen e fëmijëve, viktimat e dhunës në familje, viktimat e trafikimit me qenie njerëzore, personat e moshuar pa përkujdesje familjare, personat e rritur me aftësi të kufizuara mendore/ngecje në zhvillim mendor, për fëmijët me aftësi të kufizuara të përhershme, individë dhe familje përfitues të ndihmës sociale, përfituesit e Masës 15, për procesin e licencimit të Organizatave Joqeveritare, të ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare, etj.

Shpresojmë që të dhënat e prezantuara në këtë publikim të mund të përdoren dhe t’u shërbejnë të gjithë aktorëve individualë dhe institucionalë që kanë të bëjnë me fushën e mirëqenies sociale. Në fund, falënderojmë të gjitha institucionet në nivelin qendror dhe lokal për punën e kryer në rrethana shumë sfiduese dhe për bashkëpunimin profesional me DPSF-në gjatë vitit 2020, dhe të gjithë stafin e DPSF-së që ndihmuan në përgatitjen e këtij raporti duke ofruar të dhënat sipas fushës që mbulojnë.

Mentor Morina

Drejtor i DPSF-së

HYRJA

Departamenti për Politika Sociale dhe të Familjes (DPSF) deri në shkurt të vitit 2021 (me formimin e Qeverisë së re) ka funksionuar në kuadër të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale, ndërsa tani është pjesë e Ministrisë së Financave, Punës dhe Transfereve. Misioni i tij është *angazhimi në zhvillimin e legjislacionit të ri, vendosjen e standardeve të duhura për shërbimet dhe mbrojtjen sociale, mbështetjen e gjerë dhe të qëndrueshme financiare për individë dhe grupe në nevojë sociale, pa dallim moshe, gjinie etnie, religjioni, gjuhe, etj.*, duke përfshirë kriteret legjitime dhe transparente. DPSF-ja, gjithashtu, siguron që politikat për mirëqenie sociale të prezantohen në bazë të të dhënave mbi varfërinë në Kosovë dhe që politikat buxhetore për rritjen e mirëqenies sociale të jenë në përputhje me mundësitë buxhetore.

Raporti është paraqitje e aktiviteteve të realizuara gjatë vitit 2020, vit i cili sikurse edhe për institucionet e tjera, ashtu edhe për DPSF-në ka qenë shumë sfidues, si pasojë e gjendjes së krijuar nga COVID-19. Mirëpo edhe përkundër sfidave të mëdha, falë angazhimit të të gjithëve u arrit që të realizohen shumica e aktiviteteve të parapara në Planin Vjetor të Punës së DPSF/MPMS për vitin 2020, si dhe aktivitete të tjera që dolën nga përballja me emergjencën me përmasa globale të krijuar nga pandemia.

Pasqyrimi i aktiviteteve është bërë sipas divizioneve që veprojnë në kuadër të tij, duke filluar nga: Divizioni i Shërbimeve Sociale (DSHS), Divizioni për Aftësinë e Kufizuar dhe Personat e Moshuar (DAKPM), Divizioni i Ndhmës Sociale (DNS), Divizioni për Planifikim dhe Përfshirje Sociale (DPPS), Divizioni i Politikave Sociale (DPS), Divizioni për Mbështetje Administrative i KPSHSF-së, Këshilli i Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare (KPSHSF).

Për hartimin e raportit janë shfrytëzuar raportet vjetore të divizioneve, si dhe të dhënat e Bazës së Shërbimeve Sociale, e veçanërisht janë shfrytëzuar të dhënat e Bazës së të Dhënave të Skemës së Ndhmës Sociale, me qëllim që të jenë të dhëna gjithëpërfshirëse, të sakta dhe të qarta.

Në fund, për kontributin në hartimin e këtij raporti falënderojmë në mënyrë të veçantë, z. Mentor Morina, Drejtor i DPSF-së, udhëheqësit e divizioneve, Menaxherin e Bazës së të Dhënave të Shërbimeve Sociale, Menaxherin e Bazës së të Dhënave të Skemës së Ndhmës Sociale, zyrtarët përgjegjës të fushave përkatëse, QPS-të, Institutin Special në Shtime, Shtëpinë e Personave të Moshuar pa Përkujdesje Familjare në Prishtinë, etj.

1. KUADRI LIGJOR

1.1. Aktet ligjore të që rregullojnë fushën e shërbimeve sociale dhe familjare

1. Ligji Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare;
2. Ligji Nr. 04/L-081 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare;
3. Ligji Nr. 2004/32 për Familjen i Kosovës;
4. Kodi Nr. 03/L-193 i Drejtësisë për të Mitur;
5. Ligji Nr. 03/L-182 për Mbrojtje nga Dhuna në Familje;
6. Ligji Nr. 04/L-218 për Parandalimin dhe Luftimin e Trafikimit me Njerëz dhe Mbrojtjen e Viktimave të Trafikimit;
7. Ligji Nr. 05/L-021 për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

1.1.1. Aktet nënligjore që rregullojnë fushën e shërbimeve sociale dhe familjare

1. Rregullore për Punën e Panelit për Vendosjen e Fëmijëve pa Kujdes Prindëror në Strehim Familjar dhe Adoptim (Birësim);
2. Udhëzimi Administrativ Nr.12/2012 për Përbërjen dhe Funkcionimin e Panelit për Vendosjen e Fëmijëve pa Kujdes Prindëror në Strehim Familjar dhe Adoptim;
3. Udhëzimi Administrativ (MPMS) për Ndryshimin dhe Plotësimin e Udhëzimit Administrativ Nr.12/2012 për Përkrahje dhe Funkcionimin e Panelit për Vendosjen e Fëmijëve pa Kujdes Prindëror në Strehimin Familjar dhe Adoptim;
4. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr.09/2014 për Rregullimin e Procedurave të Adoptimimit për Fëmijët pa Përkujdesje Prindërore;
5. Udhëzimi Administrativ Nr. 02/2016 për Rregullimin e Strehimit Familjar në Kosovë;
6. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr.08/2017 për Plotësimin dhe Ndryshimin e Udhëzimit Administrativ Nr.02/2016 për Rregullimin e Strehimit Familjar në Kosovë;
7. Udhëzimi Administrativ Nr.13/2010 për Ofrimin e Shërbimeve në Komunitet - për Persona me Aftësi të Kufizuara, Ngecje Mendore në Zhvillimin Mendor;
8. Udhëzimi Administrativ Nr.10/2010 për Ofrimin e Shërbimeve në Komunitet - Shtëpi për Persona të Moshuar dhe pa Përkujdesje Familjare;
9. Udhëzimi Administrativ Nr. 07/2011 për Punën dhe Kriteret e Vendosjes së Rezidentëve në Shtëpinë e Personave të Moshuar pa Përkujdesje Familjare dhe në Shtëpitë me Bazë në Komunitetet;
10. Udhëzimi Administrativ Nr.10/2014 për Punën dhe Kriteret për Vendosjes së Rezidentëve në Shtëpinë e Personave të Moshuar pa Përkujdesje Familjare dhe në Shtëpitë me Bazë në Komunitetet;
11. Udhëzimi Administrativ Nr.06/2011 për Punën dhe Vendosjen e Rezidentëve, Personave me Aftësi të Zvogëluar Mendore - Ngecje në Zhvillimin Mendor në Institutin Special në Shtime, dhe në Shtëpitë me Bazë në Komunitetet;

12. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr.11/2014 për Punën dhe Kriteret për Vendosjen e Rezidentëve, Personave me Aftësi të Kufizuar mendore-Ngecje në Zhvillim Mendor në Institutin Special në Shtime dhe në Shtëpitë me Bazë në Komunitet;
13. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr.03/2009 për Rregullimin dhe Përcaktimin e Procedurave të Aplikimit për Realizimin e të Drejtës në Ndhmë Materiale për Familjet me Fëmijë me Aftësi të Kufizuara të Përhershme;
14. Udhëzimi Administrativ Nr. 07/2010 Për Plotësimin e Udhëzimit Administrativ Nr.03/2009 për Rregullimin dhe Përcaktimin e Procedurave të Aplikimit për Realizimin e të Drejtës në Ndhmë Materiale për Familjet me Fëmijë me Aftësi të Kufizuar të Përhershme;
15. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr.06/2014 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Udhëzimit Administrativ Nr.07/2010 për Rregullimin dhe Përcaktimin e Procedurave të Aplikimit për Realizimin e të Drejtës në Ndhmë Materiale për Familjet me Fëmijë me Aftësi të Kufizuara të Përhershme;
16. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr.02/2014 për Ofrimin dhe Sigurimin e Përkrahjes Financiare të OJQ-ve Vendore Gjatë Vitit 2014;
17. Udhëzimi Administrativ(MPMS) Nr.17/2013 për Licencimin e Subjekteve Juridike/Organizatave që Ofrjnë Shërbime Sociale dhe Familjare;
18. Udhëzimi Administrativ Nr.14/2013 për Monitorimin dhe Inspektimin e Subjekteve Juridike/Organizatave që Ofrjnë Shërbime Sociale dhe Familjare;
19. Rregullore e Punës Nr.999 të Njesisë për Monitorim /Inspektim të Shërbimeve Sociale dhe Familjare;
20. Udhëzimit Administrativ Nr. 02/2012 për Ofrimin e Sigurimin e Përkrahjes Financiare të OJQ-ve Vendore Gjatë Vitit 2012;
21. Udhëzimi Administrativ Nr.11/2012 për Ndryshimin dhe Plotësimin e UA Nr.02/2012 për Ofrimin dhe Sigurimin e Përkrahjes Financiare të OJQ-ve Vendore gjatë vitit 2012;
22. Udhëzim Administrativ (MPMS) Nr.08/2013 për Trajtimin e Fëmijëve Kryerës të Veprave Penale pa Përgjegjësi Penale dhe Atyre me Sjellje Asociale;
23. Rregullorja nr. 352/2014 e Punës së Këshillit të Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare;
24. Udhëzimi Administrativ Nr. 02/2015 për Financimin e Aktiviteteve të Këshillit të Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare dhe Kompensimet e Anëtarëve të tij;
25. Udhëzimit Administrativ Nr.10/2012 për Organizimin, Fushëveprimin dhe Funksonimin e Këshillit të Përgjithshëm të Shërbimeve Sociale dhe Familjare;
26. Udhëzimi Administrativ (MPMS)Nr.06/2017 për Plotësimin dhe Ndryshimin e Udhëzimit Administrativ Nr.10/2010 për Organizimin, Fushëveprimin dhe Funksonimin e Këshillit për Shërbime Sociale dhe Familjare;
27. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr.20/2015 për Financimin e Aktiviteteve të Këshillit për Shërbimet Sociale dhe Familjare (KPSHSF) dhe kompensimet e Anëtarëve të tij;
28. Rregullore Nr. 01/2016 për Funksonin e Punës në Strehimore për Mbrojtjen dhe Rehabilitimin e Viktimave me Qenie Njerëzore në Nivel të Mesëm dhe të Lartë të Rrezikshmërisë;
29. Udhëzim Administrativ (MPMS) për Licencimin e Organizatave Joqeveritare dhe Subjekteve Juridike Private që Ofrjnë Shërbime Sociale dhe Familjare;
30. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr. 01/2020 për Licencimin e Ofruesve të Shërbimeve Sociale dhe Familjare të Nivelit Bazik, të Mesëm dhe të Lartë;
31. Udhëzimi Administrativ (MMPS) Nr. 03/2020 Për Licencimin E Ofruesve Të Shërbime Sociale Dhe Familjare Në Nivel Profesional.

1.2. Aktet ligjore që rregullojnë Skemën e Ndhmës Sociale

1. Ligji Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë;
2. Ligji Nr. 04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë.

1.2.1. Aktet nënligjore që rregullojnë fushën e Skemës së Ndhmës Sociale

1. Udhëzimi Administrativ Nr. 01/2010 për Procedurat për Delegimin e Përgjegjësive për Skemën e Ndhmave Sociale në Nivelin Komunal;
2. Udhëzimi Administrativ Nr. 04/2013 për Procedurat e Paraqitjes së Kërkesave për Ndhmë Sociale;
3. Udhëzimi Administrativ Nr.16/2013 për Përcaktimin e Kushteve dhe Kriteve për Realizimin e Ndhmave Sociale për të Huajt në Republikën e Kosovës;
4. Udhëzimi Administrativ Nr. 08/2010 për Procedurat Administrative të Kthimit të Pagesave nga Shfrytëzuesit e Skemës së Ndhmës Sociale të Fituara Pa Bazë Ligjore;
5. Udhëzimi Administrativ Nr. 03/2017 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Udhëzimit Administrativ Nr.08/2010 për Procedurat Administrative të Kthimit të Pagesave nga Shfrytëzuesit e Skemës së Ndhmës Sociale të Fituara Pa Bazë Ligjore;
6. Udhëzimi Administrativ Nr.11/2013, për Procedurat e Punës së Komisionit Mjekësor për Aplikuesit për Ndhmë Sociale në Kategorinë e Parë;
7. Udhëzimi Administrativ Nr. 12/2013 për Përcaktimin e Procedurave për Pagesat e Ndhmave të Njëhershme;
8. Udhëzimi Administrativ Nr. 03/2013 për Procedurat e Regjistrimit, Certifikimit dhe Kërkimit Aktiv të Punësimit për të Papunësuarit që Aplikojnë për Skemën e Ndhmës Sociale;
9. Udhëzimi Administrativ Nr. 06/2013 për Përlllogaritjen e të Mirave Materiale dhe jo Materiale si dhe të Hyrave të Llogaritshme dhe jo të Llogaritshme;
10. Udhëzimi Administrativ Nr. 15/2012 për Përlllogaritjen e Shumës Mujore të Ndhmës Sociale;
11. Udhëzimi Administrativ (MPMS) Nr. 04/2017 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Udhëzimit Administrativ Nr.15/2012 për Përlllogaritjen e Shumës Mujore të Ndhmës Sociale.

1.3. Marrëveshjet e Mirëkuptimit/Bashkëpunimit

1. Marrëveshja e Mirëkuptimit për bartjen e kompetencave të shërbimeve sociale dhe delegimin e përgjegjësive të ndihmave sociale në nivel komunal (2009 për QPS-të dhe 2016 për Shtëpitë në Komunitet);
2. Marrëveshja e Mirëkuptimit Nr. 252 e datës 14.04.2014, në mes të MPB-së dhe MPMS-së për menaxhimin dhe zbatimin e Programit të Riintegritimit të personave të riatdhesuar;
3. Marrëveshja e Bashkëpunimit Nr. 39 datë 28.01.2019 në mes MPMS -PK.SHA- BPB për shpërndarjen e ndihmave sociale (2019-2021);
4. Marrëveshja e Bashkëpunimit Nr.102 e datës 28.02.2019, në mes të MPMS-së dhe OJQ-së "World Vision" (2019-2020);
5. Marrëveshja e Bashkëpunimit Nr. 398 e datës 10.09.2019, në mes të MPMS-së dhe OJQ-së "Fëmijët pa kujdes prindëror" (2019-2020);
6. Marrëveshja e Bashkëpunimit Nr. 554 e datës 05.12.2019 në mes të MPMS-së dhe SOS Fshatrat e Fëmijëve (2019-2021);

7. Marrëveshja e Bashkëpunimit Nr. 578 e datës 30.12.2019 në mes të MPMS-së dhe Fondacionit “Terre des Hommes” (2020-2021);
8. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe Organizatës për Fëmijët pa Kujdes Prindëror – OFAP;
9. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe ATK-së;
10. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe KEDS-it;
11. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe ARBK-së;
12. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe FSSH-së;
13. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe MPB/ARC;
14. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe BpB/PKSH.A/NLB;
15. Marrëveshja e Bashkëpunimit në mes të MPMS-së dhe APPK-së.

1.4. Standardet minimale dhe specifikimi i shërbimeve sociale të aprovuara

1. Dhuna në familje/Fëmijët dhe të rriturit;
2. Fëmijët në forma të rënda të punës;
3. Adoptimi i fëmijëve pa përkujdesje prindërore;
4. Besimi i fëmijëve në familjet e prindërve të shkurorëzuar dhe të ndarë;
5. Përkujdesja institucionale për personat e moshuar;
6. Kujdestaria;
7. Ribashkimi familjar;
8. Fëmijët me sjellje asociale/fëmijët kryerës të veprave penale pa përgjegjësi penale;
9. Fëmijët e keqtrajtuar/të lënë pas dore;
10. Fëmijët me aftësi të kufizuara;
11. Shërbimi për fëmijët në konflikt me ligjin me përgjegjësi penale;
12. Shërbimi për viktimat e trafikimit me njerëz;
13. Shërbimi për fëmijët përdorues të substancave psiko-aktive;
14. Shërbimi për fëmijët e strehuar në familje me lidhje farefisnore;
15. Shërbimi për fëmijët në strehim familjar dhe familjet strehuese;
16. Standardet minimale të cilësisë së shërbimeve sociale për fëmijët viktimat të krimeve seksuale;
17. Standardet minimale të cilësisë së shërbimeve sociale për të miturit që hyjnë në martesë;
18. Standardet minimale të cilësisë së shërbimeve sociale në shtëpi për personat e moshuar;
19. Standardet minimale të cilësisë së shërbimeve sociale në shtëpi për personat me aftësi të kufizuara;
20. Korniza e Shërbimeve dhe Korniza e Standardeve minimale të cilësisë për persona të moshuar në Shtëpi të Komunitetit;
21. Standardet minimale të cilësisë së shërbimeve sociale në shtëpi rezidenciale për persona me aftësi të kufizuara intelektuale (fëmijë dhe të rritur);
22. Korniza e shërbimeve dhe standardet minimale të cilësisë së shërbimeve sociale për fëmijë me aftësi të kufizuara në Qendrat e Kujdesit Ditor.

2. DEPARTAMENTI PËR POLITIKA SOCIALE DHE TË FAMILJES

2.1. Detyrat dhe përgjegjësitë

Departamenti për Politika Sociale dhe të Familjes vepron në kuadër të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale.¹ Detyrat dhe përgjegjësitë e Departamentit për Politika Sociale dhe të Familjes janë të përcaktuara në Ligjin Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare dhe me Ligjin Nr. 04/L-081 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare.

Bazuar në legjislacionin e cekur më lartë përgjegjësitë e DPSF-së janë:

- ✓ *Bashkëpunon me komunitet, rrethet akademike, ministritë e tjera dhe me palët e interesuara për ruajtjen e nivelit dhe përparimin e shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Ofron propozime, sugjerime dhe këshilla për Ministrinë dhe Qeverinë e Republikës së Kosovës në lidhje me zhvillimin e politikave që kanë të bëjnë me shërbimet sociale dhe familjare;*
- ✓ *Përgatit udhëzime administrative, urdhëresa dhe udhëzime në lidhje me ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Nxjerr udhëzime në lidhje me standardet e nivelit të shërbimeve që duhet të plotësohen nga ofruesit e shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Licencon OJQ-të të cilat ofrojnë shërbime sociale dhe familjare;*
- ✓ *Zhvillon inspektime të shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Shqyrton raportet vjetore të drejtorive përkatëse komunale dhe miraton planet vjetore të punës së tyre;*
- ✓ *Miraton themelimin e objekteve rezidenciale për përkujdesje nga ana e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Merr përgjegjësinë e menaxhimit të drejtpërdrejtë të shërbimeve sociale dhe familjare në rastet kur komuna dështon në vazhdimësi dhe në mënyrë serioze, që të plotësojë standardet e pranueshme për kryerjen e shërbimeve;*
- ✓ *Jep udhëzime në lidhje me parashtrimin e kërkesave për urdhër kujdestarie para gjykatave, të cilat kanë të bëjnë me fëmijët dhe të rriturit e rrezikuar;*

¹ **Sqarim:** Gjatë vitit 2020, DPSF-ja ka vepruar në kuadër të MPMS-së, prandaj edhe në raport është përdorur ky emërtim.

- ✓ *Në raste të veçanta, bën mbikëqyrjen e drejtpërdrejtë të rasteve të shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Themelon dhe koordinon panelin për vendosjen e fëmijëve në strehim familjar, ose zhvillimin e procedurës së ankesave në lidhje me shërbimet sociale dhe familjare;*
- ✓ *Bën hulumtime në fushën e shërbimeve sociale dhe familjare, nxit ngritjen profesionale të kuadrit nëpërmjet trajnimit dhe ofrimit të këshillimit për profesionistët;*
- ✓ *Publikon doracakë përkatës, raporte për rezultatet e kërkimeve dhe materiale promovuese.*
- ✓ *Inspekton komisionimin e shërbimeve sociale dhe familjare në institucionet e përcaktuara me ligj, si dhe në organizatat joqeveritare dhe në sektorin privat. Në lidhje me këto aktivitete përpilon një raport vjetor me shkrim.*

Udhëheqësi i Departamentit për Politika Sociale dhe i Familjes, raporton tek Sekretari i Përgjithshëm i MPMS-së.

2.2. Struktura Organizative e Departamentit (niveli qendror dhe niveli lokal)

Në kuadër të Departamentit të Politikave Sociale dhe të Familjes veprojnë gjashtë (6) divizione, të cilat janë:

1. Divizioni i Shërbimeve Sociale (10 punëtorë);
2. Divizioni për Aftësinë e Kufizuar dhe Personat e Moshuar (5 punëtorë);
3. Divizioni i Ndhmës Sociale (11 punëtorë);
4. Divizioni për Planifikim dhe Përfshirje Sociale (8 punëtorë);
5. Divizioni i Politikave Sociale (10 punëtorë);
6. Divizioni për Mbështetje Administrative i KPSHSF-së (2 punëtorë).

2.2.1. Institucionet në nivel qendror

Departamenti është përgjegjës për administrimin dhe menaxhimin edhe të tri (3) institucioneve të karakterit nacional, të cilat ofrojnë shërbime njëzetë e katër orë (24 orë) për personat e moshuar pa përkujdesje familjare, fëmijët e braktisur dhe me aftësi të kufizuara dhe personat e rritur, po ashtu me aftësi të kufizuara mendore-ngecje në zhvillimin mendor, si dhe viktimat e trafikimit me qenie njerëzore. Këto institucione janë:

1. Instituti Special në Shtime (70 punëtorë);
2. Shtëpia e Personave të Moshuar në Prishtinë (60 punëtorë);
3. Shtëpia e Komunitetit për Fëmijë në Shtime (10 punëtorë).

2.2.2. Institucionet në nivel lokal

Departamenti për Politika Sociale dhe i Familjes, po ashtu, është përgjegjës të monitorojë, koordinojë dhe të ketë një bashkëpunim të ngushtë me institucionet e nivelit lokal të cilat ofrojnë shërbime sociale dhe familjare për familje/individë në nevojë sociale, ndihmë sociale dhe shërbime të kujdesit për personat e moshuar dhe personat me aftësi të kufizuara (fëmijë dhe të rritur) në komunitet.

Institucionet, të cilat janë nën përgjegjësi të komunave, si rezultat i procesit të decentralizimit të shërbimeve sociale kanë kaluar me kompetenca në nivelin e përgjegjësive komunale, QPS-të në vitin 2009 dhe Shtëpitë me Bazë në Komunitet në vitin 2016, ndërsa MPMS-ja kujdeset për sigurimin dhe krijimin e qëndrueshëm të financimit të tyre. Institucionet të cilat zbatojnë legjislacionin, politikat, standardet e DPSF/MPMS dhe ofrojnë shërbimet për qytetarët në nivel lokal janë:

- Qendrat për Punë Sociale (40 QPS në 38 komuna, përfshi edhe dy njësitë në Prishtinë);
- Shtëpitë me Bazë në Komunitet për Personat me Aftësi të Kufizuara Mendore-Ngecje në Zhvillim Mendor (tetë (8) shtëpi në tetë (8) komuna: Prizren, Kamenicë, Ferizaj, Deçan, Shtime, Vushtrri, Graçanicë dhe Lipjan);
- Shtëpitë me Bazë në Komunitetit për Personat e Moshuar pa Përkujdesje Familjare (katër (4) shtëpi në katër (4) komuna: Skenderaj, Istog, Novobërdë, Graçanicë).

2.2.3. Trupat punues

Trupat punues që veprojnë në kuadër të DPSF-së janë:

- Këshilli i Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare;
- Paneli për Vendosjen e Fëmijëve në Strehim dhe Adoptim;
- Komiteti Nacional për Eliminimin e Punëve të Rënda;
- Njësia për Inspektimin/Monitorimin e Shërbimeve Sociale;
- Njësia e Kontrollit dhe e Mbikëqyrjes për Skemën e Ndihmës Sociale.

3. DIVIZIONI I SHËRBIMEVE SOCIALE

3.1 Detyrat dhe përgjegjësitë

Divizioni i Shërbimeve Sociale (DSHS), vepron në kuadër të Departamentit për Politika Sociale dhe i Familjes në Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS). Detyrat dhe përgjegjësitë e Divizionit të Shërbimeve Sociale, janë:

- ✓ *Sigurimi i funksionimit të shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Propozimi, hartimi dhe monitorimi i zbatimit të standardeve dhe procedurave për shërbime sociale, në harmoni me standardet e BE-së;*
- ✓ *Propozimi, hartimi dhe sigurimi i zbatimit të legjislacionit për shërbime sociale në harmoni me standardet e BE-së;*
- ✓ *Koordinimi i aktiviteteve me institucionet relevante;*
- ✓ *Monitorimi i punës së shërbimeve sociale në Qendrat për Punë Sociale;*
- ✓ *Bashkëpunimi me organizatat joqeveritare në fushën e shërbimeve sociale;*
- ✓ *Propozimi dhe hartimi i programe për ngritjen e aftësive profesionale të zyrtarëve të shërbimeve sociale.*

Udhëheqësi i Divizionit për Shërbime Sociale raporton tek Udhëheqësi i Departamentit për Politika Sociale dhe të Familjes.

3.2. Ofrimi i shërbimeve sociale

Shërbimet sociale ofrohen kryesisht në nivel lokal. Aktorët kryesorë të sistemit të ofrimit të shërbimeve sociale dhe familjare në nivel lokal, janë: Drejtoritë Komunale të Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale (DKSHMS), Qendrat për Punë Sociale (QPS), Institucionet Rezidenciale si dhe Rrjeti i OJQ-ve të zhvilluara për të mbështetur grupet e cënueshme. Gjithsej funksionojnë 40 QPS, të shpërndara nëpër 38 komuna të Republikës së Kosovës, të cilat sigurojnë mbulimin gjeografik të tërë vendit.

Numri i individëve/familjeve në gjendje të nevojës sociale dhe familjare, që kanë pranuar shërbime sociale gjatë vitit 2020, sipas kategorive dhe bazuar në politikat sociale të mbrojtjes dhe në legjislacionin në fuqi është paraqitur më poshtë:

3.3. Fëmijët pa kujdes prindëror dhe format e mbrojtjes sociale

Fëmijë pa kujdes prindëror konsiderohet fëmija prindërit e të cilit nuk janë gjallë, prindërit e të cilit janë të panjohur ose janë zhdukur dhe fëmija prindërit e të cilit për çfarëdo arsye, në mënyrë të përkohshme ose të përhershme nuk i kryejnë detyrat e tyre prindërore ose kujdesin prindëror.²

Mandatin për t'iu ofruar mbrojtje dhe shërbime sociale fëmijëve pa kujdes prindëror e ka Organi i Kujdestarisë, i cili është organ komunal profesional kompetent për çështje sociale, përgjegjës për mbrojtjen e interesave të fëmijëve dhe të rriturve, i përbërë nga një grup ekspertësh që vepron në kuadër të Qendrës për Punë Sociale.³ Fëmija pa kujdesin prindëror gëzon mbrojtje të posaçme shoqërore. Format themelore të mbrojtjes juridike dhe familjare të fëmijëve pa kujdesin prindëror, në kuptim të Ligjit për Familjen janë: *kujdestaria, strehimi familjar, strehimi rezidencial dhe adoptimi*.⁴

Tek kategoria e fëmijëve pa kujdes prindëror hyjnë *fëmijët e braktisur, potencial për braktisje dhe fëmijët pa përkujdesje prindërore për arsye të tjera, siç janë fëmijët e prindërve të penguar në kryerjen e të drejtës prindërore, fëmijët e abuzuar dhe të keqtrajtuar, etj.*

3.3.1. Fëmijët e braktisur

Bazuar në të dhënat e raportuara nga ana e Qendrave për Punë Sociale, gjatë vitit 2020 janë raportuar 28 raste të reja të fëmijëve të braktisur, të cilët janë paraqitur në tabelën dhe figurën më poshtë:

² Neni 156, pika 1 dhe 2, Ligji Nr. 02/L-17 Ligji për Familjen i Kosovës; <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2410>

³ Neni 1, pika 7 e Ligji Nr. 04/L-081 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare; <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2808>;

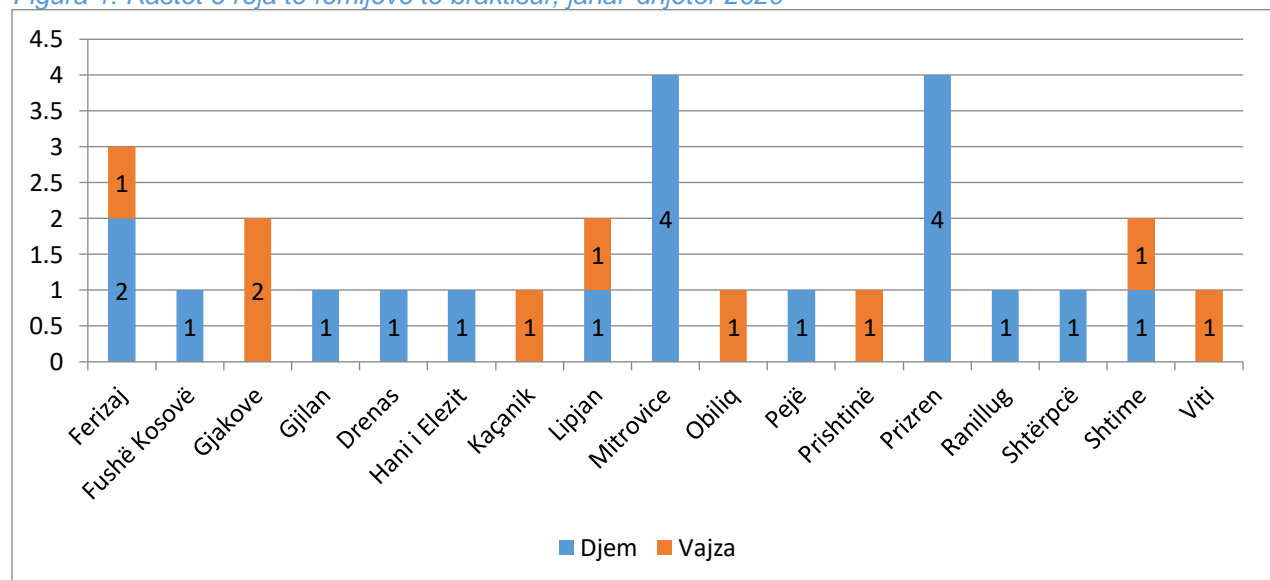
⁴ Neni 157, pika 1 dhe 2 Ligji Nr. 02/L-17 Ligji për Familjen i Kosovës; <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2410>

Tabela 1: Rastet e reja të fëmijëve të braktisur sipas QPS-ve, 2020

QPS	Muajt												Gjinia		Totali
	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor	Djem	Vajza	
Ferizaj		1					1		1				2	1	3
Fushë Kosovë		1											1		1
Gjakove					1			1						2	2
Gjilan									1				1		1
Drenas								1					1		1
Hani i Elezit			1										1		1
Kaçanik				1										1	1
Lipjan	1										1		1	1	2
Mitrovicë	2								1	1			4		4
Obiliq					1									1	1
Pejë							1						1		1
Prishtinë			1											1	1
Prizren	1					1					1	1	4		4
Ranillug	1												1		1
Shtërpcë					1								1		1
Shtime				1							1		1	1	2
Viti							1							1	1
Totali	5	2	2	2	3	1	3	2	3	1	3	1	19	9	28

Në vitin 2020, numri i fëmijëve të braktisur është rritur për 2 fëmijë më shumë apo plus 8% në krahasim me vitin paraprak.

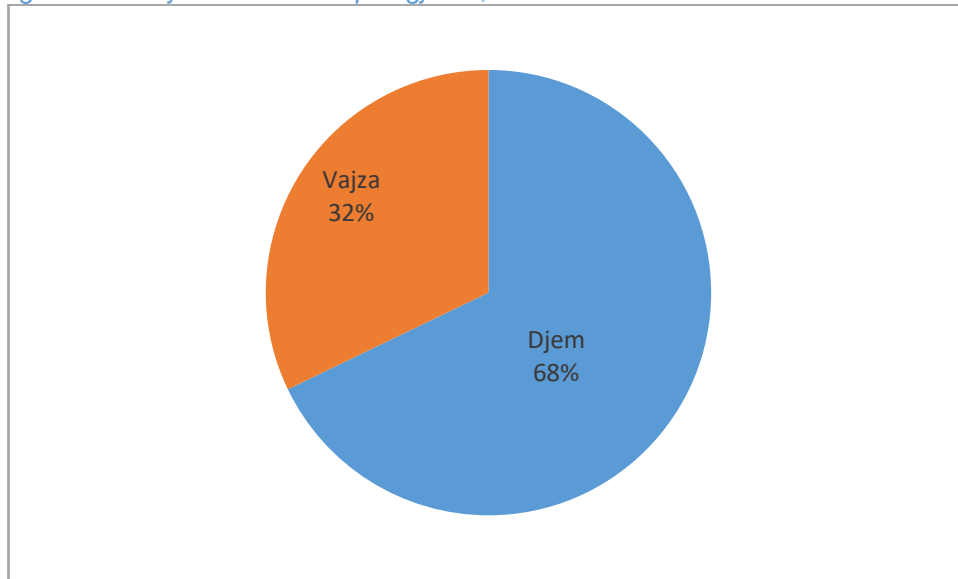
Figura 1: Rastet e reja të fëmijëve të braktisur, janar-dhjetor 2020

Bazuar në tabelën dhe në figurën më poshtë, del që në QPS-në e Mitrovicës dhe të Prizrenit është evidentuar numri më i madh i fëmijëve të braktisur, nga 4 fëmijë, pastaj në QPS-në e Ferizajt 3 fëmijë e kështu me radhë.

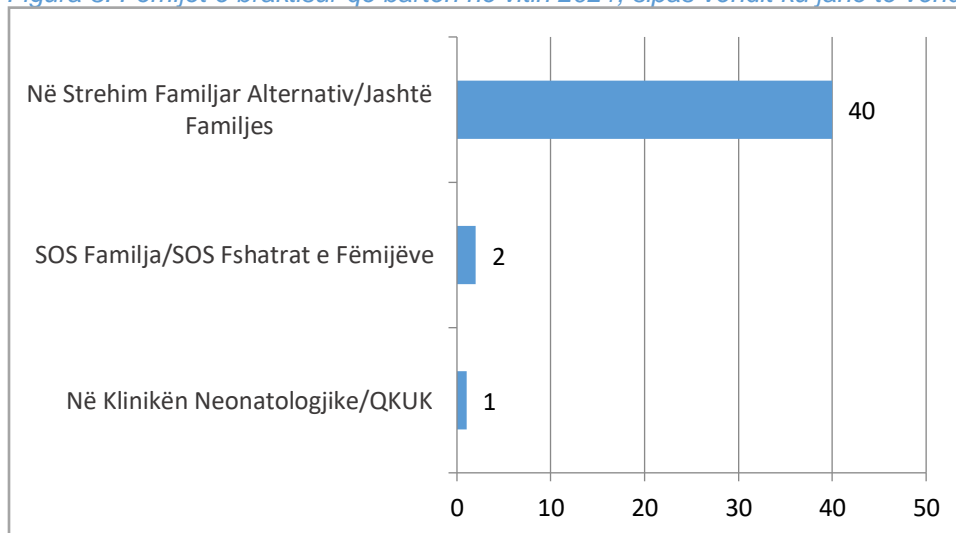
Ndërsa sa i përket strukturës gjinore del që 19 fëmijë të braktisur apo 68% janë meshkuj ndërsa 9 fëmijë apo 32% janë femra. Shih figurën 2:

Figura 2: Fëmijët e braktisur sipas gjinisë, 2020

Muaji dhjetor 2020, është mbyllur me 43 fëmijë të braktisur (28 fëmijë raste të reja dhe 15 fëmijë raste të bartura nga vitet e kaluara), të cilët barten në vitin 2021. Fëmijët e braktisur që do të barten në vitin 2021 janë të vendosur si në figurën 3:

Figura 3: Fëmijët e braktisur që barten në vitin 2021, sipas vendit ku janë të vendosur

Nga figura 3, konstatohet se numri më i madh i fëmijëve të braktisur që barten në vitin 2021 janë të vendosur në Strehim Familjar Alternativ Jashtë Familjes, 40 fëmijë apo 93%, në SOS Familje/SOS Fshatrat e Fëmijëve janë 2 fëmijë apo 5% dhe në Klinikën Neonatologjike/QKUK është 1 fëmijë apo 2%.

Nga gjithsej 43 fëmijët e braktisur, të cilët barten në vitin 2021, dosjet e 7 prej tyre janë shqyrtuar dhe aprovuar për adoptim nga Paneli i DPSF-së gjatë vitit 2020. Këta 7 fëmijë janë në proces të vendosjes në periudhën paraadoptuese/adoptim.

Nga numri i përgjithshëm i fëmijëve të braktisur, të cilët janë në sistem të mbrojtjes sociale, 8 prej tyre janë të evidentuar si fëmijë me nevoja të veçanta.

3.3.2. Kujdestaria

Kujdestaria është formë themelore e mbrojtjes sociale, e cila aplikohet dhe realizohet për çdo fëmijë pa përkujdesje prindërore.

Fëmijët e mitur vendosen në kujdestari dhe gëzojnë mbrojtje të veçantë nga institucionet publike:

- a. kur prindërit e tyre janë në pamundësi për të ushtruar përkujdesjen prindërore,
- b. për shkak se të dy prindërit kanë vdekur ose nuk njihen, janë shpallur të zhdukur, u është hequr kujdesi prindëror ose kanë humbur aftësinë për të vepruar,
- c. apo për çdo shkak tjetër i cili me vendim të gjykatës jep arsye për vendosje në të mirë të mirëqenies së fëmijës.⁵

Kujdestarë ligjorë zakonisht caktohen persona në lidhje familjare, të cilët legjitimohen me Vendim të Qendrës për Punë Sociale dhe monitorohen nga QPS-të. Kujdestari Ligjor mund të caktohet edhe nga Organi i Kujdestarisë i QPS-së. Mandati i Kujdestarit Ligjor është i përcaktuar në legjisllacionin e aplikueshëm ku roli i tij është që të përfaqësojë fëmijën e të mbrojë të drejtat dhe interesat e tij deri në zgjidhjen e statusit ligjor përfundimtar për fëmijën që është nën përkujdesje.

Çdo fëmijë i evidentuar si fëmijë i braktisur dhe pa përkujdesje prindërore gjatë periudhës janar-dhjetor 2020, ka përfituar nga kjo formë e mbrojtjes sociale. Pra, gjatë vitit 2020, në kujdestari kanë qenë të vendosur 689 fëmijë pa përkujdesje prindërore.

3.3.3. Bashkimi familjar

Me qëllim të mbrojtjes së interesave në të mirë të fëmijëve të braktisur dhe pa përkujdesje prindërore (të braktisur, të keqtrajtuar, të prindërve të penguar në ushtrimin e detyrës prindërore apo rasteve të tjera kur

⁵ Neni 215, pika 1, Ligji Nr.2004/32 për Familjen i Kosovës; shih: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2410> ;

cenohet interesi dhe mirëqenia e fëmijës/ve, etj.), Qendrat për Punë Sociale edhe gjatë këtij viti i kanë dhënë prioritet krijimit të kushteve për kthimin e fëmijëve në familjet biologjike, apo bashkimit familjar.

Gjatë periudhës janar-dhjetor 2020, Qendrat për Punë Sociale kanë realizuar gjashtë (6) raste të bashkimit familjar d.m.th është bërë bashkimi i fëmijëve të braktisur dhe pa kujdesje prindërore me familjet biologjike.

3.3.4. Strehimi Familjar

Është formë alternative e mbrojtjes sociale për fëmijët pa kujdes prindëror, të keqtrajtuar dhe të lënë pas dore. Kjo formë e mbrojtjes nënkupton vendosjen e përkohshme të fëmijës në familje tjetër atëherë kur qëndrimi i fëmijës në familjen biologjike është i pamundur.⁶ Bazuar në legjislacionin në fuqi, strehimi familjar realizohet në dy forma: *Strehimi familjar brenda familjes biologjike dhe Strehimi familjar jashtë familjes biologjike*.

Niveli qendror (Ministria) vazhdon t'i mbështesë financiarisht të dyja format e strehimit familjar, me pagesa të rregullta mujore, të cilat janë të rregulluara me vendim të nxjerrë nga Ministri i MPMS-së.

Strehimi familjar brenda familjes biologjike - nënkupton strehimin e fëmijës në familje me lidhje fisnore.⁷ Familje strehuese nga farefisi konsiderohen të afërmit e fëmijës që në mënyrë vullnetare kanë pranuar mbikëqyrjen dhe strehimin e fëmijës/ve pa kujdes prindëror, prindërit e të cilëve përkohësisht apo në mënyrë të përhershme nuk janë në gjendje që të ushtrojnë detyrat e tyre prindërore. Kjo formë e mbrojtjes sociale, iu ofrohet fëmijëve të braktisur e pa kujdes prindëror (fëmijëve të lënë pas dore, të keqtrajtuar, të prindërve të penguar në ushtrimin e detyrës prindërore, apo rasteve të tjera kur cenohet interesi dhe mirëqenia e fëmijës/ve).

Strehimi familjar brenda familjes biologjike është i rregulluar me aktet ligjore e nënligjore. Puna profesionale në këtë proces është legjitimuar nga QPS-të kompetente me vendim, kontratë e mbikëqyrje profesionale. Pagesa e rregullt mujore për një fëmijë të vendosur në strehim familjar brenda familjes biologjike, është 100 euro. Pagesat realizohen përmes llogarive bankare dhe bëhen në emër të kujdestarëve strehues.

Gjatë vitit 2020, për shkak të gjendjes së krijuar nga COVID-19, si pjesë e Pakos Emergjente, me vendim të nxjerrë nga Qeverisa e Republikës së Kosovës, të gjithë fëmijëve të vendosur në strehim familjar brenda familjes biologjike, iu është paguar shtesa prej 30 euro për tre muaj radhazi (prill, maj dhe qershor 2020).

Gjatë vitit 2020, numri i fëmijëve në strehim familjar brenda familjes ka ndryshuar nga muaji në muaj. Numri më i madh i fëmijëve përfitues vërehet të ketë qenë në muajin mars 2020. Këtë muaj kanë përfituar 497 fëmijë. Ndërsa numrin më të vogël e kemi në muajin dhjetor, në këtë muaj kanë përfituar 461 fëmijë.

⁶ Neni 3, pika 1.9, e Udhëzimit Administrativ (MPMS) Nr. 02/2016 për Rregullimin e Strehimi Familjar në Kosovë

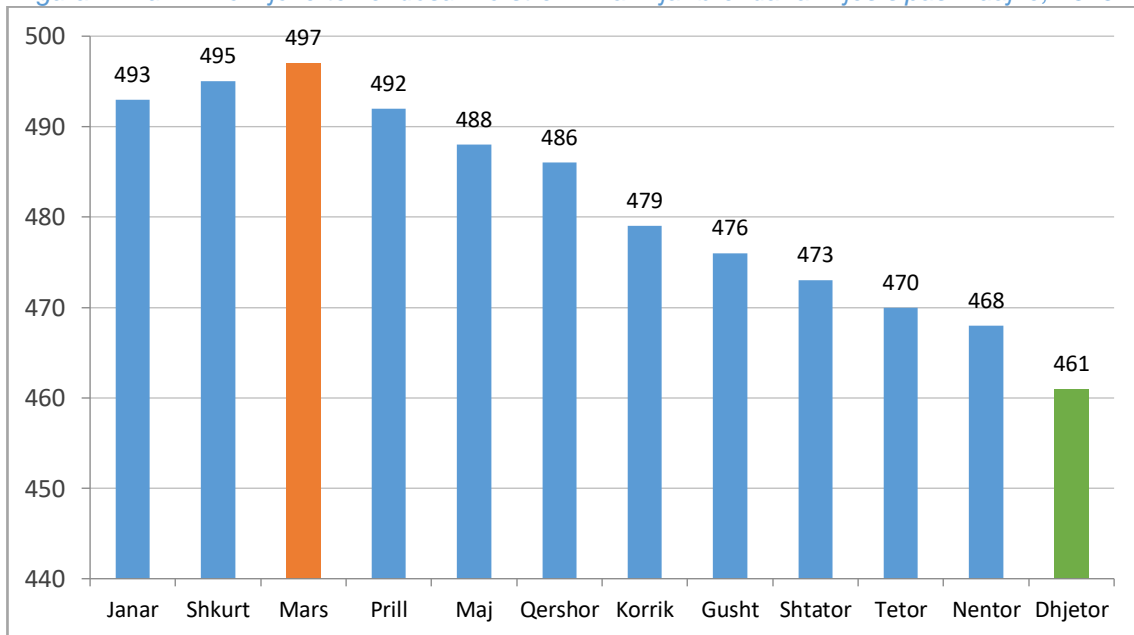
⁷ Po aty, Neni 3, pika 1.11.

Numri mesatar i fëmijëve të vendosur në strehim familjar brenda familjes gjatë vitit 2020 është rreth 481 fëmijë për çdo muaj. Shih tabelën dhe figurën më poshtë:

Tabela 2: Numri i fëmijëve në strehim familjar brenda familjes sipas muajve, 2020

Muaji	Numri i familjeve strehuese	Numri i fëmijëve	Shuma bazë	Shuma e mjeteve shtesë
Janar	353	493	49,300.00	
Shkurt	353	495	49,500.00	
Mars	355	497	49,700.00	
Prill	353	492	49,200.00	14,760.00
Maj	351	488	48,800.00	14,640.00
Qershor	349	486	48,600.00	14,580.00
Korrik	344	479	47,900.00	
Gusht	342	476	47,600.00	
Shtator	341	473	47,600.00	
Tetor	339	470	47,000.00	
Nentor	339	468	46,800.00	
Dhjetor	333	461	46,100.00	
Nën total			578,100.00	43,980.00
TOTALI			622,080.00	

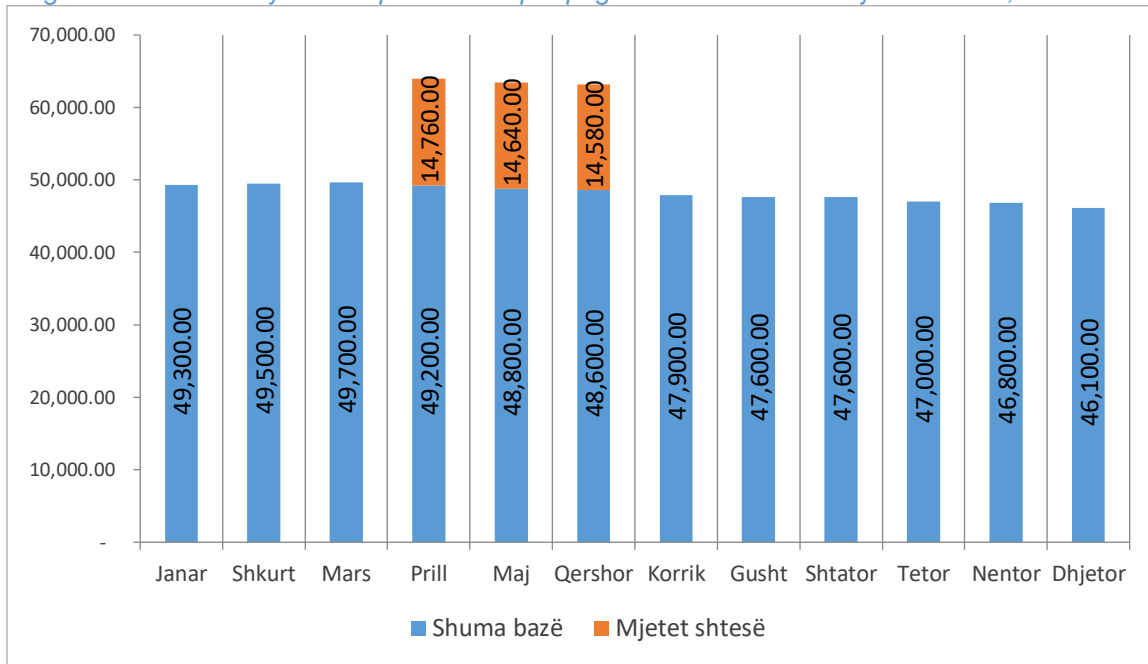
Figura 4: Numri i fëmijëve të vendosur në strehim familjar brenda familjes sipas muajve, 2020

Sipas tabelës 2 dhe figurës 4, muaji dhjetor 2020 është mbyllur me 461 fëmijë, 35 fëmijë më pak apo minus 7% në krahasim me të dhënat e muajit të njëjtë të vitit paraprak.

Të 461 fëmijët e vendosur në strehim familjar brenda familjes të muajit dhjetor, barten në vitin 2021 dhe vazhdojnë të jenë aktiv dhe të paguhen sipas legjislacionit në fuqi deri sa ta arrijnë moshën 18 vjeç.

Figura 5: Shuma e mjeteve të procesuara për pagesën e strehimit familjar të farefisit, 2020

Bazuar në figurën e mësipërme, konstatohet se shuma më e lartë e mjeteve (pa llogaritur shtesën prej 30 euro të muajve prill, maj dhe qershor), është procesuar në muajin mars 2020, këtë muaj janë procesuar 49,700 euro. Ndërsa shuma më e ulët është procesuar në muajin dhjetor, këtë muaj janë procesuar 46,100 euro. Gjatë vitit 2020, shuma mesatare e mjeteve të procesuara del të jetë 48,175 euro për çdo muaj.

Buxheti i shpenzuar për pagesën e strehimit familjar brenda familjes për vitin 2020 është: 622,080 euro. Nëse e minusojmë shumën e mjeteve shtesë prej 43,980 euro, buxheti i shpenzuar del të jetë 578,100 euro. Pra, në vitin 2020 kemi një rënie për 39,500 euro më pak apo për minus 6% të buxhetit të shpenzuar në krahasim me vitin paraprak.

Strehimi familjar jashtë familjes biologjike - nënkupton strehimin e fëmijës në familje alternative që nuk kanë asnjë lidhje farefisnore.⁸ Kjo formë e mbrojtjes sociale iu ofrohet fëmijëve të braktisur e pa kujdes prindëror (fëmijëve të lënë pas dore, të keqtrajtuar, të prindërve të penguar në ushtrimin e detyrës prindërore, apo rasteve të tjera kur cenohet interesi dhe mirëqenia e fëmijës/ve). Familjet strehuese janë familje alternative që përzgjidhen, vlerësohen, trajnohen nga QPS-të komunale dhe aprovohen nga Paneli i cili vepron në kuadër të Departamentit, të cilat janë të gatshme për përkujdesje të fëmijëve pa përkujdesje prindërore për një periudhë të caktuar kohore.⁹ Pra, familja strehuese nuk ka lidhje familjare me fëmijën që vendoset në strehim familjar jashtë familjes.

Pagesa për një fëmijë të vendosur në strehim familjar jashtë familjes është 250 euro në muaj, ndërsa për një fëmijë me nevoja të veçanta, të vendosur në strehim familjar jashtë farefisit është rritur në 350 euro

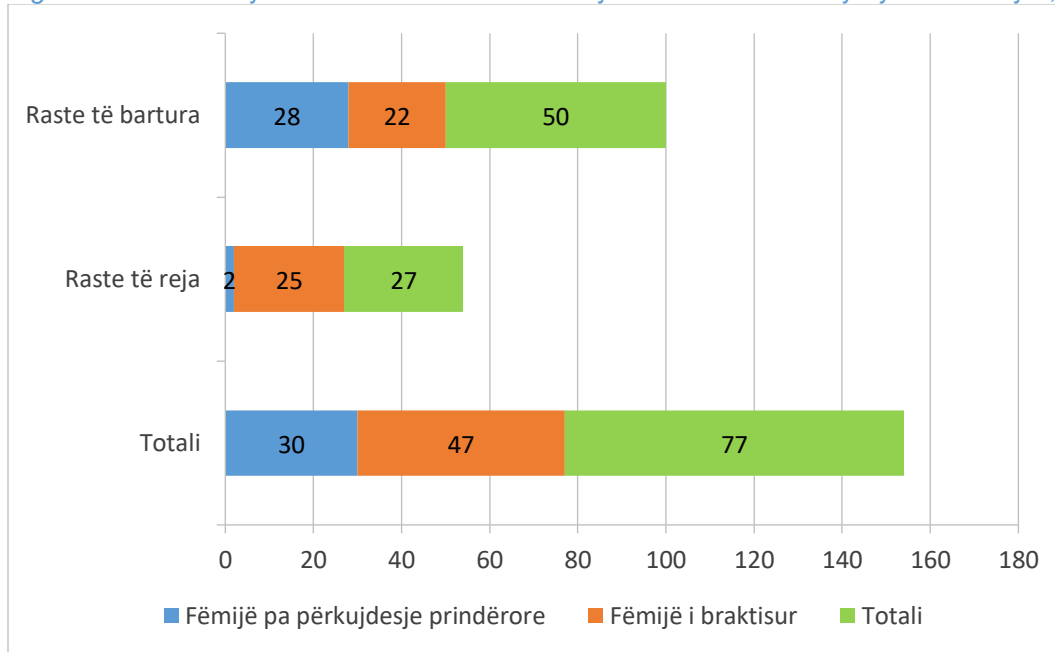
⁸ Neni 3, pika 1.12, e Udhëzimit Administrativ (MPMS) Nr. 02/2016 për Rregullimin e Strehimi Familjar në Kosovë

⁹ Po aty, Neni 3, pika 1.10,

në muaj. Në muajin e parë të vendosjes së fëmijës në strehim familjar jashtë farefisit, aplikohet edhe një pagesë fillestare në shumë prej 75 euro.

Gjatë vitit 2020 në strehim familjar jashtë familjes ishin të vendosur 77 fëmijë pa kujdes prindëror. Prej tyre 50 fëmijë janë raste të bartura nga vitet paraprake (28 fëmijë pa përkujdesje prindërore dhe 22 fëmijë të braktisur) dhe 27 fëmijë janë raste të reja (2 fëmijë pa përkujdesje prindërore dhe 25 fëmijë të braktisur). Bazuar në Rregulloren e Punës së Panelit të 25 fëmijë, raste të reja, janë vendosur në strehim paraprakisht me pëlqim, për shkak të nevojës urgjente për strehimin e tyre. Për më tepër, shih figurën 6:

Figura 6: Rastet e reja dhe rastet e bartura të fëmijëve në strehim familjar jashtë familjes, 2020

Në vitin 2020 numri i fëmijëve të vendosur në strehim familjar jashtë familjes është rritur për 10 fëmijë më shumë apo plus 15% në krahasim me vitin paraprak.

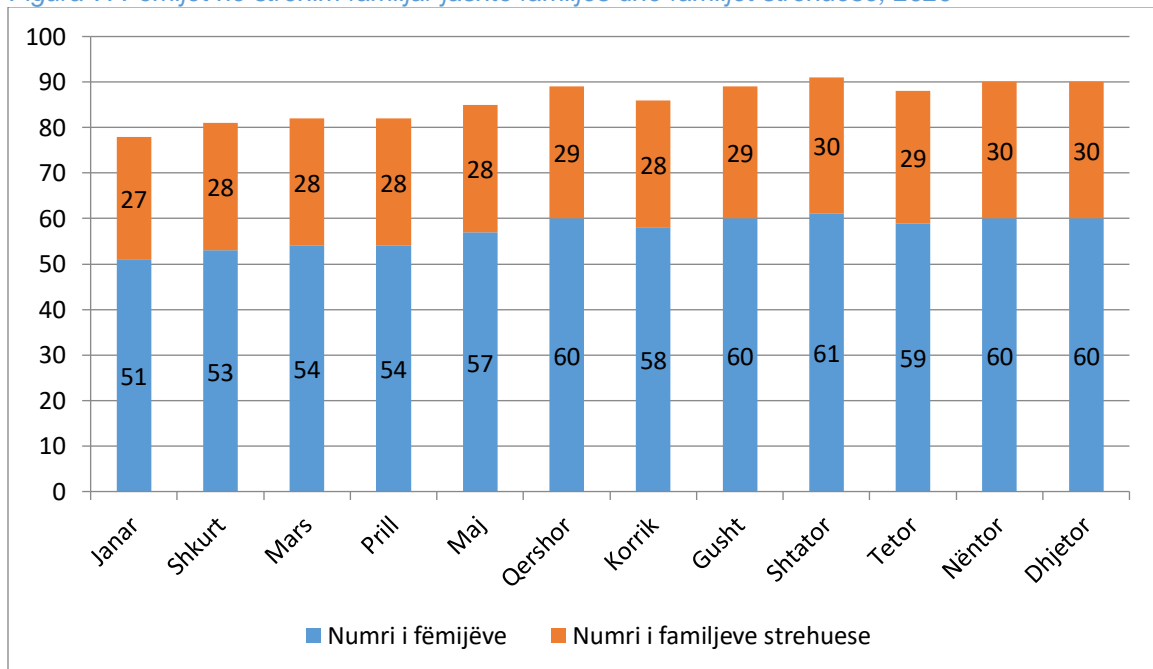
Gjatë vitit 2020, numri i fëmijëve në strehim familjar jashtë familjes ka ndryshuar nga muaji në muaj. Numri më i madh i fëmijëve përfitues vërehet të ketë qenë në muajin shtator 2020. Këtë muaj kanë përfituar 61 fëmijë. Ndërsa numrin më të vogël e kemi në muajin dhjetor, në këtë muaj kanë përfituar 51 fëmijë.

Numri mesatar i fëmijëve të vendosur në strehim familjar jashtë familjes gjatë vitit 2020 është rreth 57 fëmijë çdo muaj. Shih tabelën dhe figurën më poshtë:

Tabela 3: Fëmijët në strehim familjar jashtë familjes dhe familjet strehuese, 2020

Muaji	Numri i familjeve strehuese	Numri i fëmijëve	Shuma e mjeteve të procesuara
Janar	27	51	13,875.00
Shkurt	28	53	14,300.00
Mars	28	54	15,050.00
Prill	28	54	14,475.00
Maj	28	57	15,375.00
Qershor	29	60	16,125.00
Korrik	28	58	15,475.00
Gusht	29	60	16,125.00
Shtator	30	61	16,300.00
Tetor	29	59	15,725.00
Nëntor	30	60	16,050.00
Dhjetor	30	60	16,300.00
		Totali	185,175.00

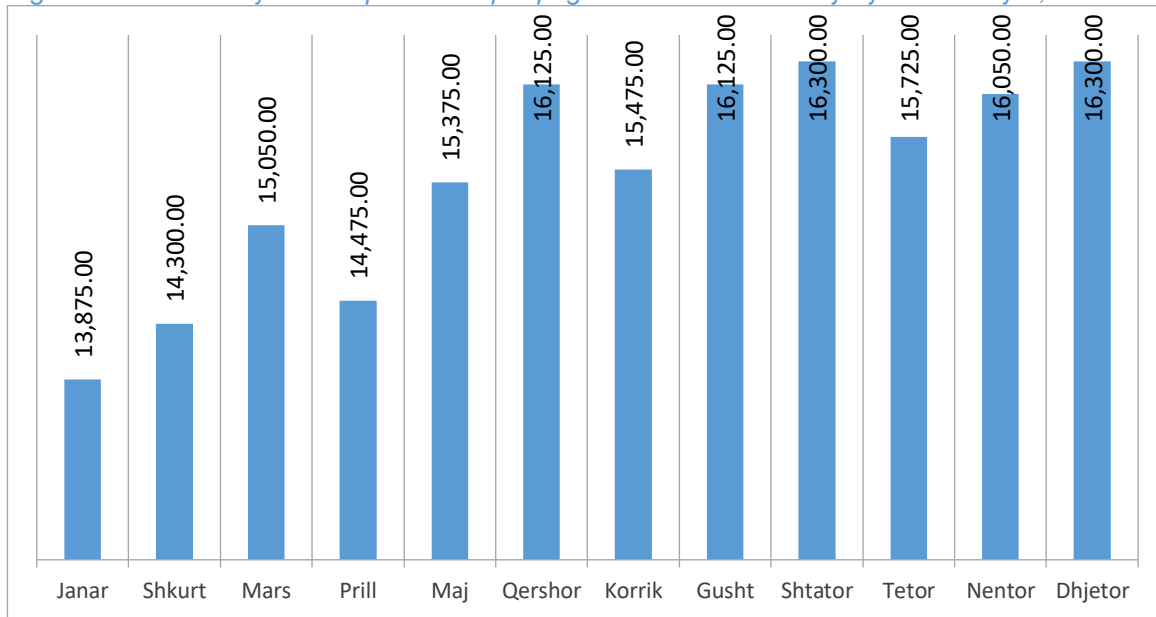
Figura 7: Fëmijët në strehim familjar jashtë familjes dhe familjet strehuese, 2020

Viti 2020 është mbyllur me 58 fëmijë (në fund të muajit dhjetor, 2 fëmijë kanë shkuar në bashkim familjar), të cilët praktikisht do të barten në vitin 2021. Prej tyre 9 fëmijë janë fëmijë me nevoja të veçanta.

Krahasuar me muajin e njëjtë të vitit paraprak, në muajin dhjetor 2020 kemi një rritje për 5 fëmijë më shumë apo plus 9%.

Figura 8: Shuma e mjeteve të procesuar për pagesën e strehimit familjar jashtë familjes, 2020

Bazuar në Figurën 8, konstatohet se në muajin gusht dhe dhjetor është procesuar shuma më e lartë e mjeteve për pagesën e strehimit familjar jashtë familjes. Në këta muaj janë procesuar 16,300 euro, ndërsa shuma më e ulët është procesuar në muajin janar. Këtë muaj janë procesuar 13,875 euro. Gjatë vitit 2020, shuma mesatare e mjeteve të procesuar del të jetë 15,431 euro për çdo muaj.

Buxheti i shpenzuar për vitin 2020 është 185,175 euro. Pra, në vitin 2020 kemi një rritje të shumës së mjeteve të procesuara për 29,725 euro më shumë apo plus 14% në krahasim me vitin paraprak.

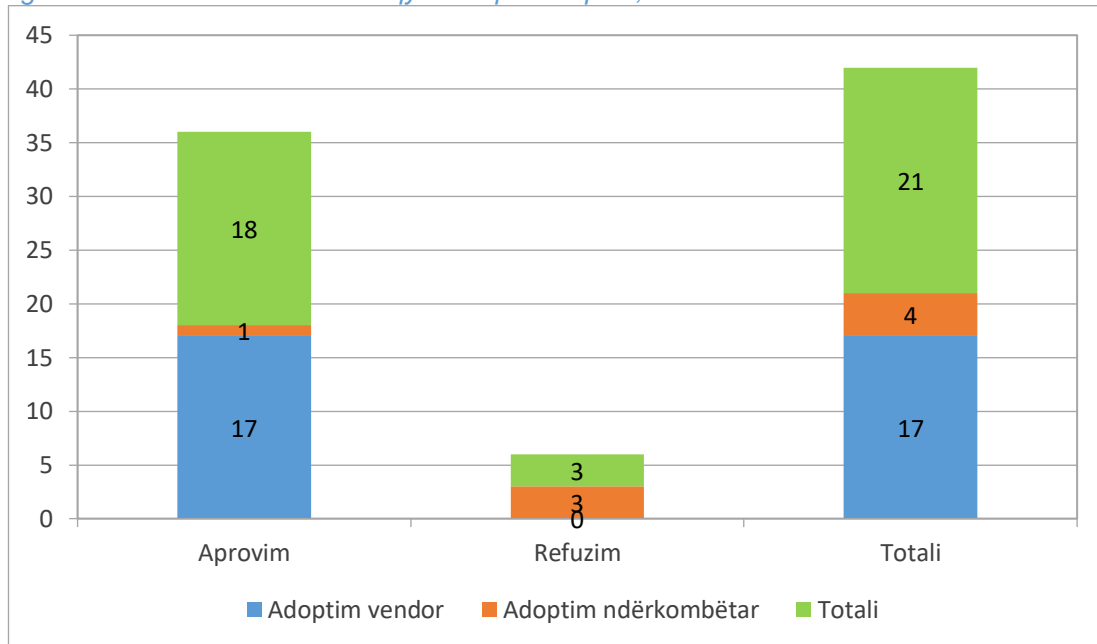
3.3.5. Adoptimi

Adoptimi është formë e përhershme e mbrojtjes sociale për fëmijët e braktisur dhe pa përkujdesje prindërore, e cila iu ofrohet fëmijëve potencial për adoptim vendor dhe adoptim ndërkombëtar, gjithmonë duke vlerësuar interesin më të lartë të fëmijëve.

Kërkesat për adoptim të parashtruara nga QPS-të, Gjykata Themelore si dhe nga autoritetet e huaja ndërkombëtare, shqyrtohen dhe vlerësohen nga Paneli, Trup Profesionale që vepron në kuadër të DPSF-së, anëtarët e të cilët janë përfaqësues nga QPS-të dhe OJQ-të.

Gjatë vitit 2020, Paneli ka mbajtur shtatë (7) takime, me ç'rast është bërë shqyrtimi i 21 kërkesave për adoptim, nga të cilat 17 kërkesa janë aprovuar për adoptim vendor dhe 4 kërkesa për adoptim ndërkombëtar, ku 1 kërkesë është aprovuar ndërsa 3 janë refuzuar. Shih figurën e mëposhtme:

Figura 9: Numri i kërkesave të shqyrtuara për adoptim, 2020

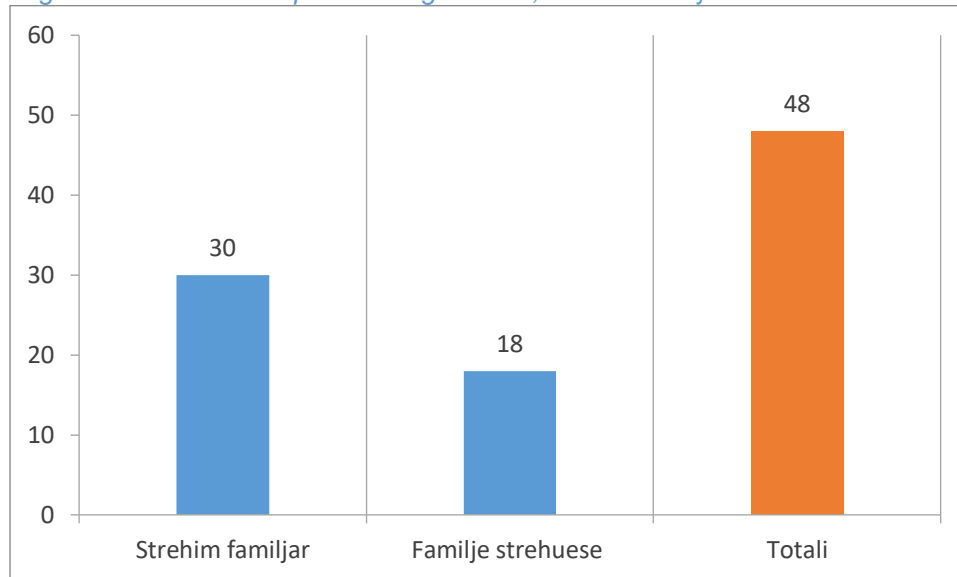
Në vitin 2020, numri i kërkesave të shqyrtuara për adoptim ka rënë për 4 kërkesa më pak apo minus 16%, në krahasim me vitin paraprak.

Përveç shqyrtimit të kërkesave për adoptim, Paneli ka bërë shqyrtimin edhe të kërkesave për vendosjen e fëmijëve pa përkujdesje prindërore në strehim familjar si dhe vlerësimin dhe rivlerësimin për familje strehuese sipas legjislacionit në fuqi.

Gjatë vitit 2020, Paneli ka shqyrtuar dhe aprovuar 30 kërkesa për vendosje në strehim familjar. Prej këtyre kërkesave 26 janë fëmijë të braktisur ndërsa 4 janë fëmijë pa përkujdesje të përkohshme prindërore. Prej këtyre, 3 kërkesa të shqyrtuara janë transferim prej një familje në tjetrën.

Paneli, gjithashtu ka bërë vlerësimin dhe aprovimin për 18 familje strehuese, nga të cilat 4 familje janë vlerësuar për herë të parë, ndërsa 14 familje janë rivlerësuar. Për më tepër shih figurën 10:

Figura 10: Kërkesat e aprovuara nga Paneli, strehim familjar 2020

Gjatë vitit 2020 numri i kërkesave të shqyrtuara dhe aprovuara për strehim familjar është rritur për 7 kërkesa apo plus 30%, numri i kërkesave për vlerësim/rivlerësim të familjeve strehuese është rritur për 5 familje më shumë apo plus 38% në krahasim me vitin paraprak.

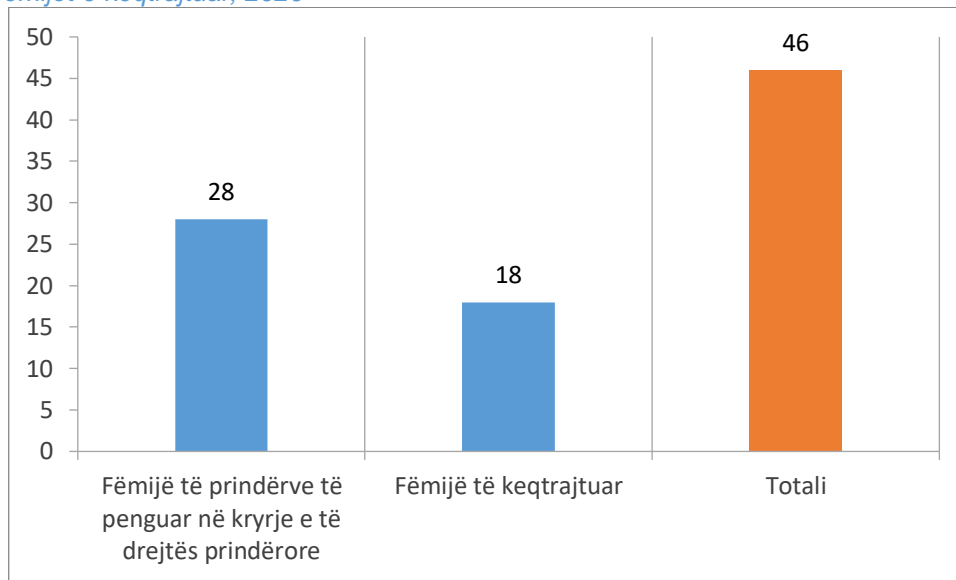
3.3.6. Fëmijët e prindërve të penguar në kryerjen e të drejtës prindërore dhe të keqtrajtuar

Tek fëmijët e prindërve të penguar në kryerjen e të drejtës prindërore, hyjnë fëmijët, prindërve të të cilëve iu është marrë e drejta prindërore pasi që për arsye shëndetësore apo për arsye juridike nuk janë në gjendje që t'i kryejnë detyrat e tyre prindërore. Ndërsa tek fëmijët e braktisur dhe të keqtrajtuar, hyjnë fëmijët që kanë prindër por që në fakt prindërit nuk kujdesen për ta, duke mos i respektuar obligimet ligjore që kanë si prindër. Në të shumtën e rasteve këta fëmijë janë të lënë pas dore ose janë të abuzuar.

Bazuar në raportet e Qendrave për Punë Sociale, gjatë vitit 2020 janë evidentuar 46 raste të reja të fëmijëve, prej tyre 28 janë fëmijë të prindërve të penguar në kryerjen e të drejtës prindërore dhe 18 janë fëmijë të braktisur dhe të keqtrajtuar.

Gjatë vitit 2020 numri i fëmijëve të prindërve të penguar në kryerjen e të drejtës prindërore ka rënë për 20 fëmijë apo minus 30% krahasuar me vitin paraprak. Shih figurën më poshtë:

Figura 11: Fëmijët e prindërve të penguar në kryerjen e të drejtës prindërore dhe fëmijët e keqtrajtuar, 2020

Me qëllim të ofrimit të shërbimeve sociale DPSF/MPMS ka ndërtuar marrëveshje bashkëpunimi me OJQ-të si partnere, gjatë procesit të realizimit dhe ofrimit të formave alternative të mbrojtjes për fëmijët pa përkujdesje prindërore/familjare si: UNICEF, SOS Fshati i Fëmijëve, OFAP, “Shpresa dhe Shtëpitë e Fëmijëve”, etj.

Gjatë vitit 2020, në SOS Familje janë strehuar 55 fëmijë, prej tyre 42 janë fëmijë pa përkujdesje prindërore dhe 13 janë fëmijë të bartur në programin e gjysmë pavarësimit.

Fëmijët e bartur në programin e gjysmë pavarësimit vazhdojnë të jenë pjesë e Programit të SOS Fshatit në Projektet: “Jeta gjysmë e Pavarur” dhe “Shtëpia e Rinisë”.

Gjatë vitit 2020 numri fëmijëve të strehuar në SOS familje ka shënuar rritje për 12 fëmijë më shumë apo plus 28% në krahasim me vitin paraprak.

3.3.7. Fëmijët e abuzuar dhe të keqtrajtuar

Fëmijët e keqtrajtuar - sa i përket kategorisë së fëmijëve të keqtrajtuar edhe gjatë vitit 2019, janë bërë avancime në mbrojtjen e tyre, pavarësisht formës dhe nivelit të rrezikshmërisë. Tek kjo kategori kemi të bëjmë me fëmijë që kanë prindër, që nuk janë të braktisur, mirëpo prindërit e këtyre fëmijëve nuk i kryejnë obligimet e tyre ligjore për përkujdesjen ndaj fëmijëve. Në shumicën e rasteve fëmijët e kësaj kategorie janë të lënë pas dore, iu mungon kujdesi prindëror ose janë të keqtrajtuar në forma të ndryshme.

Për mbrojtje më efikase të fëmijëve të keqtrajtuar, në kuadër të bashkëpunimit në partneritet, DPSF/MPMS dhe OJQ “Shpresa dhe Shtëpitë e Fëmijëve”, Strehimorja në Prishtinë, edhe këtë vit kanë bashkëpunuar (në kuadër të Marrëveshjes së Bashkëpunimit reciprok) për strehimin e përkohshëm të

fëmijëve të rrezikuar deri sa të krijohen kushtet e favorshme për bashkim familjar ose kthim në komunitet për kategoritë:

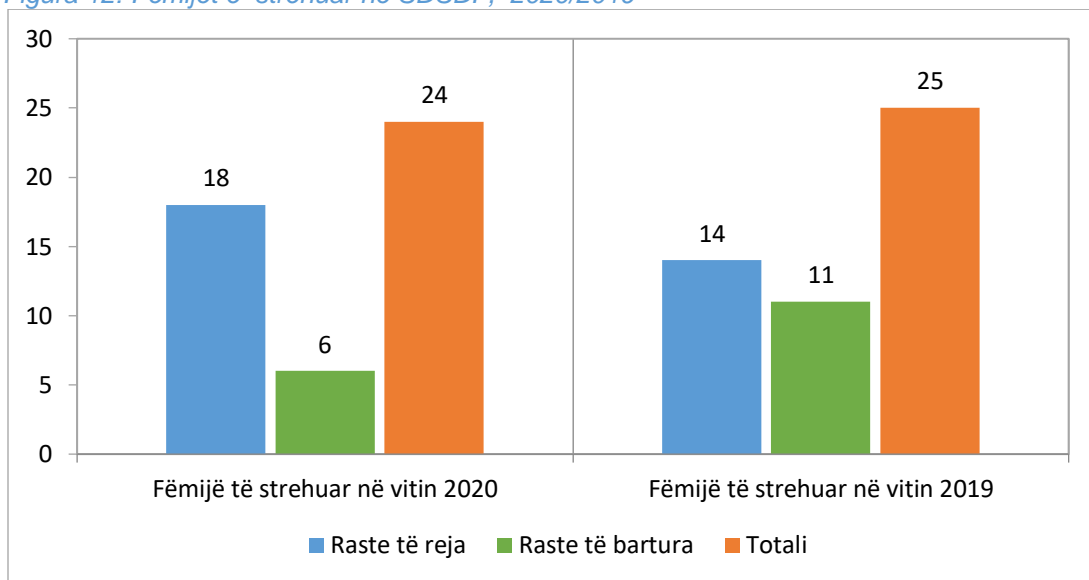
- ✓ Fëmijët pa përkujdesje prindërore,
- ✓ Fëmijët e abuzuar dhe të keqtrajtuar,
- ✓ Fëmijët viktimë të dhunës në familje,
- ✓ Fëmijët e neglizhuar,
- ✓ Fëmijët viktimë të trafikimit (me nivel të ulët të rrezikut).

Gjatë vitit 2020 janë 24 fëmijë të keqtrajtuar që janë asistuar nga QPS-të dhe janë strehuar në Strehimore. Në krahasim me vitin paraprak, kemi 1 fëmijë më pak të strehuar apo minus 4%.

Nga numri i përgjithshëm prej 24 fëmijëve të keqtrajtuar/abuzuar, që gjatë vitit 2020 janë strehuar Strehimore, 18 janë raste të reja dhe 6 janë raste të bartura nga viti paraprak.

Gjatë vitit 2020 janë 24 fëmijë të keqtrajtuar që janë asistuar nga QPS-të dhe janë strehuar në Strehimore. Në krahasim me vitin paraprak, kemi 1 fëmijë më pak të strehuar apo minus 4%. Shih figurën më poshtë:

Figura 12: Fëmijët e strehuar në SDSDF, 2020/2019

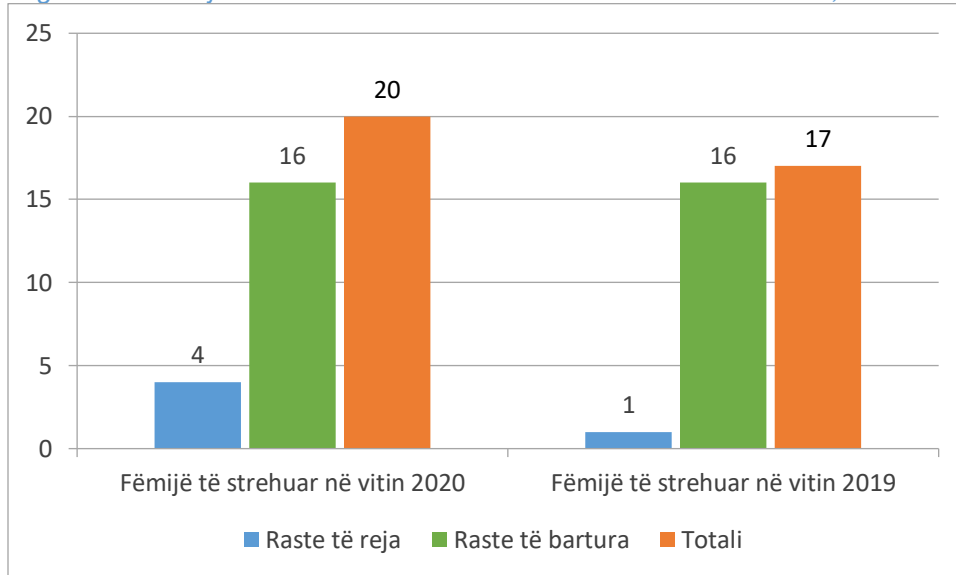

Aktualisht të strehuar në strehimore janë 6 fëmijë, për të cilët QPS-të kompetente akoma nuk kanë arrit të realizojnë bashkimin familjar të fëmijëve me familjet e tyre.

Për mbrojtje më efektive të fëmijëve pa përkujdesje prindërore DPSF/MPMS ka lidhë marrëveshje bashkëpunimi për strehimin e fëmijëve edhe me OJQ-në "Caritas Umbria" në Klinë.

Në këtë strehimore, gjatë vitit 2020 ishin të strehuar 20 fëmijë pa përkujdesje prindërore, të keqtrajtuar dhe të braktisur, nga të cilët 16 janë fëmijë të bartur nga viti 2019, 4 fëmijë janë raste të reja të vendosur gjatë vitit 2020. Për më tepër shih figurën e mëposhtme:

Figura 13: Fëmijët e vendosur në strehimoren "Caritas Umbria"-Klinë, 2020/2019

Gjatë vitit 2020, në këtë Strehimore janë strehuar 3 fëmijë më shumë apo plus 18% në krahasim me vitin paraprak.

3.4. Fëmijët në konflikt me ligjin

Për mbrojtjen e kësaj kategorie të fëmijëve janë realizuar format e duhura të mbrojtjes në harmoni me legjislacionin në fuqi. Sipas raporteve të QPS-ve vazhdon puna profesionale në partneritet me subjektet e tjera relevante, si: Gjykata, Policia e Kosovës, Shërbimi Sprovues, shkolla dhe OJQ-të.

Nga të dhënat raportuar nga QPS-të, Baza e të Dhënave të Shërbimeve Sociale dhe Familjare si dhe nga bashkëpunimi me aktorët që merren me këtë kategori, gjatë vitit 2020 janë evidentuar dhe iu janë ofruar shërbimet e nevojshme 251 fëmijëve në konflikt me ligjin.

Krahasuar me vitin paraprak kemi një rënie prej 234 fëmijëve më pak, apo minus 48%.

3.5. Riatdhesimi i fëmijëve të pashoqëruar

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale sipas mandatit që ka, bazuar në Strategjinë dhe Planin e Veprimit në Riintegrimin e Personave të Riatdhesuar për kategorinë e fëmijëve të pa shoqëruar përmes Qendrave për Punë Sociale, realizon ofrimin e shërbimeve sociale për fëmijët e pa shoqëruar, duke iu ofruar mbrojtje direkte dhe riintegrimin afatgjatë të tyre.

MPMS-j pas koordinimit të punës dhe realizimit të kushteve për kthim të fëmijës/fëmijëve të pashoqëruar, koordinon punën në organizimin e pritjes së fëmijëve në Aeroportin e Prishtinës apo në pikat e tjera kufitare, ku zyrtarë të QPS-së kompetente dhe zyrtarë të MPB-së e bëjnë pritjen e fëmijës në fjalë. Pas realizimit të riadhesimit të fëmijëve të pashoqëruara, Qendra për Punë Sociale që vepron në territorin ku është riadhesuar fëmija, është e obliguar që në fillim të bëjë një vlerësim profesional të fëmijës dhe pastaj të vazhdohet me ofrimin e shërbimeve të nevojshme sociale dhe familjare.

Gjatë vitit 2020, është bërë riadhesimi i 1 fëmije pa përkujdesje prindërore. Në krahasim me vitin 2019, riadhesimi i fëmijëve pa përkujdesje prindërore ka rënë për 18 fëmijë më pak apo minus 95%. Kjo ka ardhur si pasojë e situatës së krijuar nga COVID-19, me ç'rast janë anuluar të gjitha kërkesat nga vendet që kanë iniciuar procesin e riadhesimit.

3.6. Fëmijët në punë të rënda

Bazuar në situatën aktuale të fëmijëve të përfshirë në punë të rënda dhe duke u bazuar në rekomandimet e dala nga disa aktorë, Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, konkretisht Departamenti për Politika Sociale dhe Familjare në bashkëpunim me aktorët e tjerë që merren me fëmijët në punë të rënda, ka ndërmarrë disa veprime konkrete për vitin 2020.

Gjatë këtij viti është përgatitur Plani i Veprimit për Komitetin Kosovar për Parandalimin dhe Eliminimin e Punëve të Rënda të Fëmijëve; janë lidhë Marrëveshje Bashkëpunimi me OJQ-të partnere si: "Terre des Hommes", "World Vizion" si dhe jemi në bashkëpunim me ILO-në, të cilat do të mbështesin MPMS-në në realizimin e objektivave të Plani të Veprimit.

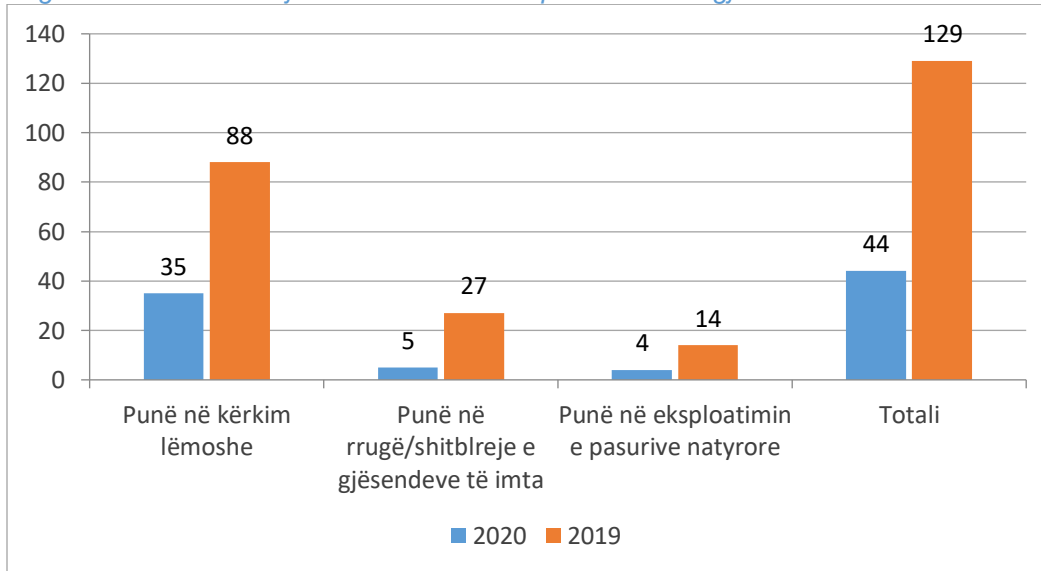
Komiteti i Kosovës për Parandalimin dhe Eliminimin e Punëve të Rënda të Fëmijëve (KKPEPRF), i cili është formuar me vendim të Qeverisë së Republikës së Kosovës në fillim të vitit 2016, e që drejtohet nga Ministri i MPMS-së gjatë pjesës së parë të vitit 2020 ka mbajtur 2 takime, me qëllim të hartimit të Planit të Veprimit (PV) për KKPEPRF-në. Ndërsa takimin e rregullt Komiteti e ka mbajtur më 12 qershor 2020, ku është miratuar ky Plan i Veprimit dhe është prezantuar situata aktuale e fëmijëve të përfshirë në punë të rënda dhe masat që duhen ndërmarrë në realizimin e objektivave të PV.

Aktivitetet e realizuara gjatë vitit 2020 janë:

- Është hartuar Udhëzuesi për menaxhimin e rastit të fëmijëve në punë, janë hartuar format e punës dhe është bërë dixhitalizimi i tyre në sistemin elektronik të të dhënave;
- Është përfunduar Hulumtimi për fëmijët në punë;
- Është hartuar dhe publikuar Analiza e shpenzimeve mbi koston e shërbimeve për fëmijët në punë;
- Është dizajnuar moduli elektronik në kuadër të bazës së të dhënave për fëmijët në punë;
- Janë dizajnuar dhe programuar indikatorët dhe treguesit për fëmijët në punë.

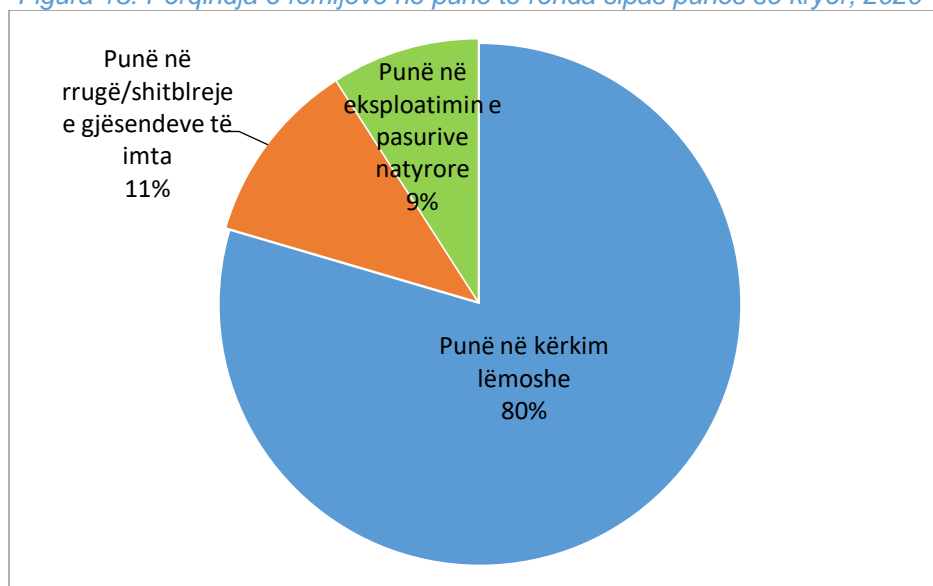
Qendrat për Punë Sociale, nëpër të gjitha komunat e Kosovës, në bashkëpunim edhe me Policinë e Kosovës (PK), gjatë vitit 2020 kanë identifikuar 44 fëmijë në punë të rënda, të cilët janë trajtuar nga QPS-të me: shërbime shëndetësore, këshilla psiko-sociale, ndihmë sociale/kyçje familjes në Skemën e Ndhmës Sociale, akomodim dhe shërbime këshillimi dhe vetëdijesimi. Për më tepër shih figurat më poshtë:

Figura 14: Numri i fëmijëve të evidentuar në punë të rënda gjatë viteve 2020/2019

Nga 44 fëmijët e evidentuar në punë të rënda, 35 fëmijë apo 80% janë fëmijë që kanë punuar në rrugë si lëmoshë kërkues, 5 fëmijë apo 11% janë fëmijë që kanë punuar në rrugë për shitblerjen e gjësendeve të imta dhe 4 fëmijë apo 9% kanë punuar në eksplotimin e pasurive natyrore. Shih figurën 14 dhe 15:

Figura 15: Përqindja e fëmijëve në punë të rënda sipas punës së kryer, 2020

Në vitin 2020 kemi një rënie të numri të fëmijëve të evidentuar në punë të rënda për 85 fëmijë më pak apo minus 66% krahasuar me vitin paraprak.

3.7. Dhuna në familje

Pjesë e rëndësishme e punës së shërbimeve sociale dhe familjare, është puna për parandalimin dhe mbrojtjen e viktimave të dhunës në familje.

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, është përgjegjëse për draftimin e legjislacionit, zhvillimin e politikave, hartimin e standardeve minimale për ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare për viktimat e dhunës në familje, monitorimin dhe inspektimin e kualitetit të shërbimeve, sigurimin e zbatimit të politikave, legjislacionit dhe minimumin e standardeve për ofrimin e shërbimeve sociale. MPMS-ja në bashkëpunim me Agjencinë për Barazi Gjinore dhe institucionet e tjera relevante, sipas Ligjit për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, është e obliguar që të bëjë monitorimin dhe implementimin e Programit të Kosovës kundër Dhunës në Familje, si dhe monitorimin e implementimit të Procedurave Standarde të Veprimit për mbrojtje nga dhuna në familje.

3.7.1. Mbrojtja e Viktimave të Dhunës në Familje në Qendrën e Studentëve gjatë karantinës

Sa i përket aktiviteteve të Qeverisë së Republikës së Kosovës në drejtim të menaxhimit të rasteve të viktimave të dhunës në familje dhe të dhunës në bazë gjinore, Mekanizimi Koordinues për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, kanë qenë të fokusuar tek koordinimi ndërinstitucional me partnerë vendorë dhe ndërkombëtarë, tek krijimi i kushteve adekuate për strehimin e rasteve të reja të viktimave të dhunës në familje në kohë pandemie, në një hapësirë alternative e cila ka mbuluar kërkesat e rasteve të reja për strehim adekuat dhe njëkohësisht nuk ka rrezikuar rastet e strehuara në strehimoret në nivel vendi (para pandemisë) ti ekspozohen infektimit, si dhe njëkohësisht është mbrojtur edhe stafi i strehimoreve.

Agjencia për Barazi Gjinore (ABGJ) në bashkëpunim me UNFPA i ka propozuar Ministrisë së Shëndetësisë/DPSF dhe Ministrisë së Drejtësisë (MD) dhe ky propozim është miratuar, ku është krijuar një objekt strehimi në karantinë në Qendrën e Studentëve (QS), i cili ka ofruar ambient të sigurtë për rastet e reja të viktimave të dhunës në familje, ku janë përmbushur nevojat e përkujdesjes duke përfshirë: strehimin e sigurtë, shërbimet shëndetësore të sigurta, shërbimet psikologjike të sigurta, ushqim dhe higjienë. Falë mbështetjes së UN WOMEN dhe UNFPA, janë siguruar pajisjet adekuate për një qëndrim sa me komod në strehimoren-karantinë e përkohshme. Fillimisht është paraparë që viktimat të qëndronin 14 ditë, të testohen për Covid-19 dhe nëse dalin negativ të përcillen për Strehimoret e Financuara nga MPMS-ja, apo në hapësira të tjera banimi pas vlerësimit që bëhet nga Qendra për Punë Sociale, Policia e Kosovës dhe Mbrojtësit e Viktimave.

Nëpërmes Departamentit për Politika Sociale, i cili në atë kohë ka vepruar në kuadër të Ministrisë së Shëndetësisë, Qendrave për Punë Sociale dhe Strehimoreve, të cilat funksionojnë në Prishtinë, të koordinuara nga DPSF është siguruar mbështetja psiko-sociale për viktimat e strehuara në këtë karantinë.

Falë punës së stafit të MSH, të vullnetarëve, të cilët ishin nën mbikëqyrjen e MSH dhe DPSF, të angazhuar për menaxhimin e të gjitha rasteve nën përkujdesje shtetërore të karantinimit për viktimat e dhunës në familje, për periudhën e caktuar të karantinimit është bërë një punë e kënaqshme dhe është për t'u vlerësuar, punë e cila në atë periudhë kohore është monitoruar në vazhdimësi.

MSH ka kërkuar nga Instituti i Shëndetit Publik i Kosovës (ISHPK), që viktimat e strehuara të testohen me prioritet, në mënyrë që të shkurtohet qëndrimi i tyre në 7 ditë brenda strehimoreve në karantinë, pasi që ofrimi i shërbimeve tjera të përkujdesjes psiko-sociale dhe juridike është me lehtë për t'u menaxhuar jashtë karantinës. Kjo kërkesë është aprovuar nga ISHPK-ja.

Strehimorja/karantinë në Qendrën e Studentëve ka funksionuar nga dt. 27.04.2020 deri më dt. 30.05.2020. Gjatë kësaj periudhe, MSH/DPSF në bashkëpunim me strehimoren/karantinën, shërbimet shëndetësore dhe QPS-të kanë strehuar në karantinë në Qendrën e Studentëve në Prishtinë 13 viktima të dhunës në familje, prej tyre 7 ishin të moshës mbi 18 vjeç, të gjitha femra dhe 6 viktima ishin të moshës nën 18 vjeç, 3 vajza dhe 3 djem.

Bazuar në rekomandimet e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Institutit Kombëtar të Shëndetësisë Publike të Republikës së Kosovës, gjatë kohës së emergjencës shëndetësore të gjitha rastet e dhunës në familje të identifikuar në nevojë për strehim fillimisht janë karantinuar në objektin e veçantë të karantinës brenda Qendrës së Studentëve në Prishtinë dhe pas vlerësimit dhe testimit për Covid-19 rastet pastaj janë transferuar në strehimoret tjera apo në varësi të rastit janë kthyer edhe në familje.

Po ashtu gjatë kësaj kohe bazuar në nevojat dhe sfidat me të cilat janë përballur profesionistët është hartuar edhe një dokument: Procedura Standarde Operative (PSO), i cili ka shërbyer për të qartësuar të gjithë procesin nga vendosja e VDHF në karantinë e deri në lirim të saj/tij.

3.7.2. Mbështetja e financiare e OJQ-ve që ofrojnë shërbime sociale dhe familjare për viktimat e dhunës në familje

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale gjegjësisht Departamenti i Politikave Sociale dhe Familjes edhe gjatë këtij viti ka vazhduar me mbështetjen e Organizatave Joqeveritare që në kuadër të tyre ofrojnë shërbime për viktimat e dhunës në familje dhe dhunës mbi bazë gjinore, në proces të mbrojtjes sociale dhe riintegritit të tyre. Shuma monetare e mbështetjes për dhjetë (10) OJQ që trajtojnë raste e dhunës në familje, gjatë vitit 2020 ka qenë 495 mijë euro. Krahasuar me vitin paraprak ku kjo shumë ishte 257 mijë euro, del që në vitin 2020, shuma që ka ndarë MPMS-ja për të mbështetur këto OJQ është rritur për 238 mijë euro, apo plus 93%.

Me qëllim të rritjes së kualitetit të shërbimeve për mbrojtje të viktimave të dhunës në familje, përveç shërbimeve sociale që ofrohen nga Qendrat për Punë Sociale që kanë shtrirje në tërë territorin e Republikës së Kosovës, MPMS/DPSF-ja ka krijuar dhe vazhdon ta forcojë partneritetin me OJQ-të të cilat kanë në programet e tyre: *strehimin, trajtimin, përkrahjen dhe fuqizimin e viktimave të dhunës në familje*.

MPMS/DPSF-ja ka realizuar marrëveshje dhe kontrata për blerjen e shërbimeve për mbrojtjen dhe strehimin e viktimave të dhunës në familje me 8 (tetë) strehimore në nivel nacional, të cilat janë:

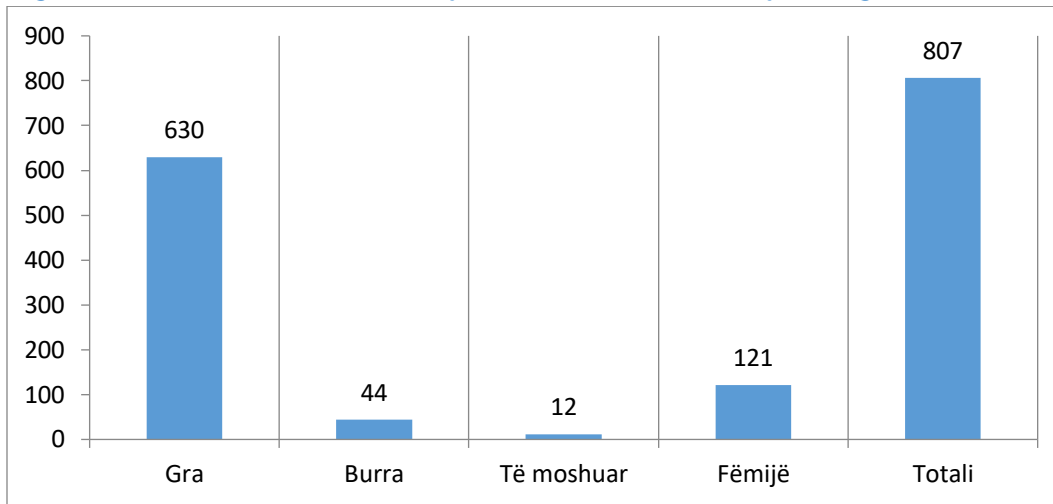
1. OJQ “Qendra për Mbrojtjen e Grave dhe Fëmijëve” - Strehimorja në Prishtinë;
2. OJQ “Qendra për Mbrojtjen e Grave dhe Fëmijëve Raba Voca” - Strehimorja në Mitrovicë;
3. OJQ “Qendra për Strehimin e Grave dhe Fëmijëve” – Strehimorja në Prizren;
4. OJQ “Qendra për Mirëqenien e Gruas”- Strehimorja në Pejë;
5. OJQ “Shtëpia e Sigurtë” - Strehimorja në Gjakovë;
6. OJQ “Qendra për Mbrojtjen dhe Rehabilitimin e Grave dhe Fëmijëve” - Strehimorja në Gjiilan.
7. OJQ “Shtëpia ime” - Strehimorja në Ferizaj.
8. OJQ “Zenski Inkluzivni Center” në Novobërdë

Të gjitha këto strehimore gjatë vitit 2020 kanë strehuar dhe kanë trajtuar me shërbime të nevojshme viktimat e dhunës në familje të të gjitha moshave dhe etniteteve. Partneriteti i krijuar me OJQ-të në ofrimin e shërbimeve, është shumë i rëndësishëm për procesin e mbrojtjes dhe ndihmës në procesin e përbashkët për riintegrimin e viktimave të dhunës në familje.

3.7.3. Viktimat e dhunës në familje të evidentuara dhe trajtuara nga QPS-të

Në bazë të monitorimit të bërë në dosjet e rasteve të dërguara nga ana e Qendrave për Punë Sociale, dhe monitorimin e Bazës së të Dhënave për shërbime sociale dhe familjare, si dhe raporteve statistikore të dërguara nga OJQ-strehimoret lidhur me rastet e trajtuara, rezulton se gjatë periudhës kohore janar-dhjetor 2020 nga QPS-të janë trajtuar me shërbimet e nevojshme 807 rasteve/viktima të dhunës në familje. Prej tyre 630 apo 78% janë gra, 44 apo 5% janë burra, 12 apo 1% janë persona të moshuar dhe 121 apo 15% janë fëmijë (67 vajza dhe 54 djem). Shih figurën më poshtë:

Figura 16: Viktimat e dhunës në familje të evidentuara dhe të trajtuara nga QPS-të, 2020

Krahasuar me vitin paraprak, numri i rasteve/viktimave të dhunës në familje që janë trajtuar nga QPS-të ka shënuar rritje për 221 rast më shumë apo plus 38%.

3.7.4. Viktimat e dhunës në familje të strehuara në Strehimore

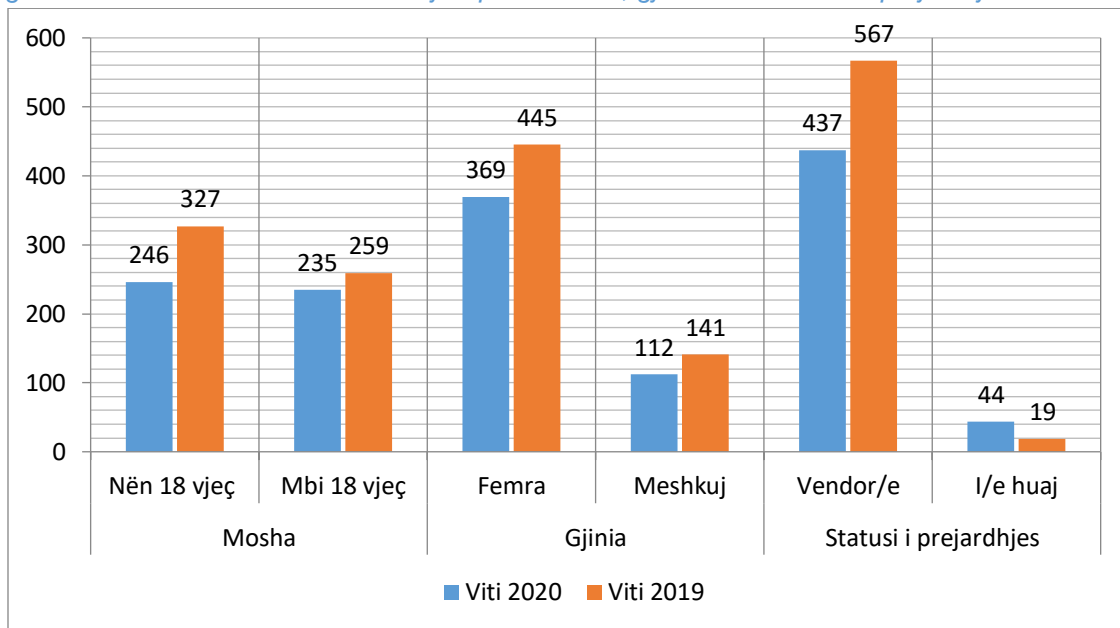
Ndërsa nga 870 rastet/viktimat e dhunës në familje të trajtuara nga QPS-të, 481 apo 68% e tyre janë strehuar në Strehimore dhe janë trajtuar me shërbimet e nevojshme konform legjislacionit në fuqi. Për të dhëna më të detajuara shih tabelën më poshtë:

Tabela 4: Viktimat e dhunës në familje sipas strehimore ku janë strehuar, 2020

OJQ	Moshë		Gjinia		Statusi i prejardhjes		Viktimat vendore sipas etnitetit			Totali
	Nën 18 vjeç	Mbi 18 vjeç	Femra	Meshkuj	Vendor/e	I/e huaj	Shqiptar/e	Serb/e	RAE	
OJQ "QMGF"-Prishtinë	30	44	59	15	65	9	60	0	5	74
OJQ "LIRIA"-Gjilan	33	33	60	6	65	1	65	0	0	66
OJQ "SHTËPIA IME"-Ferizaj	11	13	19	5	24	0	19	0	5	24
OJQ "QSGF-P"Prizren	19	13	23	9	29	3	18	0	11	32
OJQ "SHTËPIA E SIGURT"- Gjakovë	50	36	65	21	78	8	67	0	11	86
OJQ "QMG"- Pejë	34	45	61	18	72	7	46	0	26	79
OJQ "SDSF"- Prishtinë	24	0	10	14	21	3	20	0	1	24
OJQ "ZEC"- Novobërd	0	8	8	0	8	0	0	8	0	8
OJQ "QMGF" - Mitrovicë	45	43	64	24	75	13	75	0	0	88
Totali	246	235	369	112	437	44	370	8	59	481

Në vitin 2020, numri i viktimave të dhunës të strehuara në strehimore ka rënë për 105 viktimë më pak apo minus 18% në krahasim me vitin paraprak. Shih figurën më poshtë:

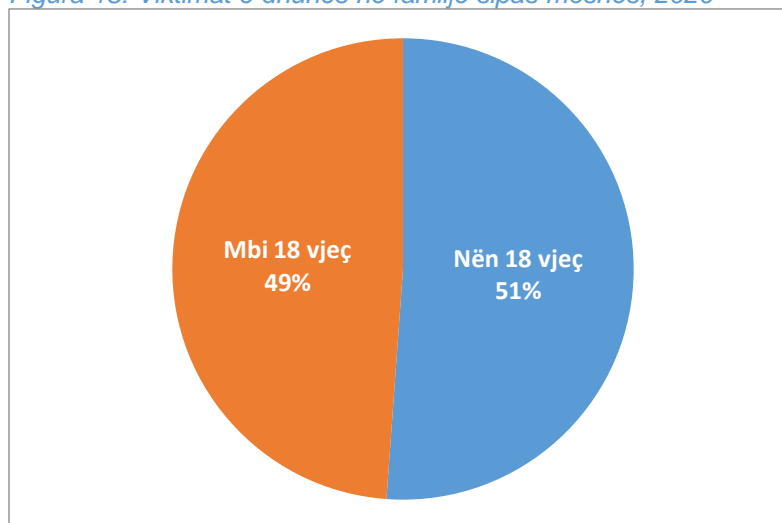
Figura 17: Viktimat e dhunës në familje sipas moshës, gjinisë dhe vendit të prejardhjes 2020/2019

3.7.5. Viktimat e dhunës në familje të strehuara, sipas moshës, gjinisë dhe vendit

Nga totali prej 481 viktimave të dhunës në familje të strehuara në Strehimore gjatë vitit 2020, 246 viktimat apo 51% janë të moshës nën 18 vjeç (fëmijë) dhe 235 viktimat apo 49% janë mbi moshën 18 vjeç (të rritur/a). Shih tabelën 4 dhe figurat 17 dhe 18:

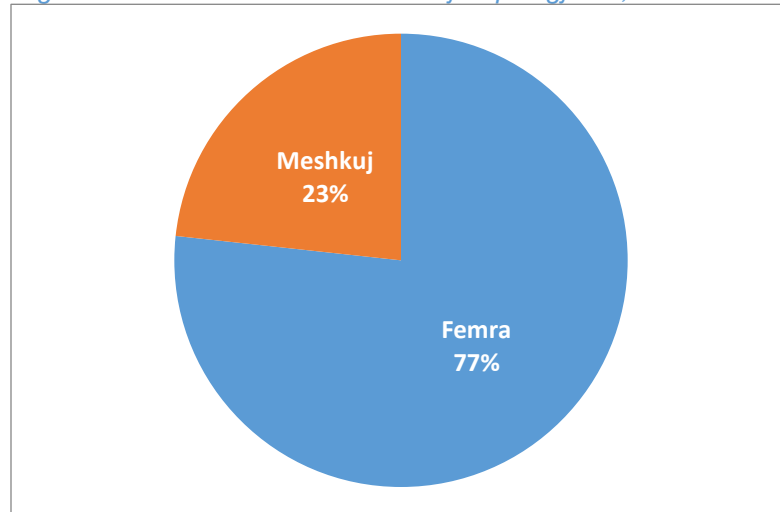
Figura 18: Viktimat e dhunës në familje sipas moshës, 2020

Në vitin 2020, numri i viktimave të dhunës në familje nën moshën 18 vjeç, ka shënuar rënie për 81 viktimat më pak apo minus 25%, ndërsa numri i viktimave të dhunës në familje mbi moshën 18 vjeç ka shënuar rënie për 24 viktimat apo minus 9% në krahasim me vitin paraprak. Shih figurën lartë.

Sa i përket gjinisë së viktimave të dhunës në familje të strehuara në Strehimore, 369 viktimë apo 77% janë femra, ndërsa 112 viktimë apo 23% janë meshkuj. Shih figurën më poshtë:

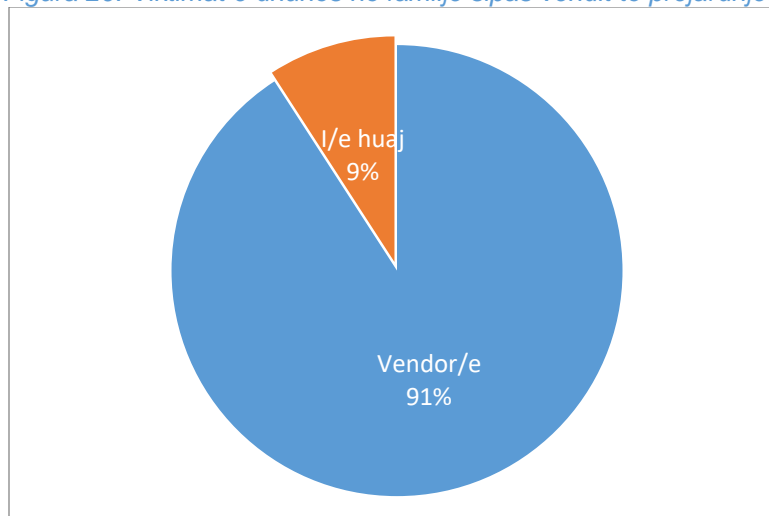
Figura 19 Viktimat e dhunës në familje sipas gjinisë, 2020

Në vitin 2020, numri i viktimave femra të strehuara në Strehimore ka rënë për 76 viktimë më pak apo minus 17%, ndërsa numri i viktimave meshkuj ka rënë për 29 viktimë më pak apo minus 21% në krahasim me vitin paraprak.

Sa i përket vendit të prejardhjes, nga 481 viktimat e dhunës në familje të strehuara, 437 viktimë apo 91% janë vendore, ndërsa 44 viktimë apo 9% janë të huaja. Shih figurën më poshtë:

Figura 20: Viktimat e dhunës në familje sipas vendit të prejardhjes, 2020

Në vitin 2020, numri i viktimave të dhunës në familje vendore, ka shënuar rënie për 130 viktimë më pak apo minus 23%, ndërsa numri i viktimave të huaja është rritur për 25 viktimë më shumë apo 132%.

3.8. Trafikimi me qenie njerëzore

Sa i përket viktimave të trafikimit me qenie njerëzore¹⁰, Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale së bashku me partnerët qeveritarë dhe joqeveritarë, punon në sistem të referimit¹¹ në kuadër të mbrojtjes sociale, në mbrojtjen direkte të tyre duke përfshirë: *përmbushjen e nevojave imediate të viktimave, strehimin, rehabilitimin, punën me familje, bashkimin familjar, riatdhesimin dhe riintegrimin afatgjatë të tyre.*

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale është anëtare e Autoritetit Kombëtar kundër trafikimit me qenie njerëzore, autoritet i cili kryesohet nga Ministria e Punëve të Brendshme (MPB), gjegjësisht, nga Zyra e Koordinatorit Nacional Kundër-Trafikim. Gjithashtu, MPMS-ja është hartuese dhe implementuese e shumë aktiviteteve në kuadër të Planit Nacional për luftimin e trafikimit me qenie njerëzore në Kosovë, sa i përket fushës së mbrojtjes sociale.

Kur kemi të bëjmë me viktima të trafikimit fëmijë, Qendra për Punë Sociale në nivel lokal është ndër partnerët e parë që ofron format e mbrojtjes për viktimat e trafikimit në partneritet me Policinë, Mbrojtësit e Viktimave dhe OJQ-strehimoret, të cilat ofrojnë strehim për këtë kategori si dhe me aktorë të tjerë të kësaj fushe.

Qendra për Punë Sociale në trajtimin e rasteve të viktimave të trafikimit fëmijë, është e obliguar të trajtojë rastin duke iu përmbajtur menaxhimit të rastit konform legjislacionit në fuqi në Republikën e Kosovës. Ndërsa kur kemi të bëjmë me viktima të trafikimit të rritur/a, Qendra për Punë Sociale, në kuadër të mbrojtjes dhe riintegrimit ofron shërbime sociale dhe familjare, si: shërbime psiko-sociale, ndërmjetësim për kthim në familje, shërbime ndërlidhëse me agjencitë e tjera për mundësi riaftësimi profesional, mundësi punësimi, etj.

Gjatë këtij viti nën kryesimin e Ministrisë së Punëve të Brendshme në kuadër të Zyrës së Koordinatorit Nacional në Kundërtrafikim, janë organizuar dhe mbajtur 4 takime koordinuese të Autoritetit Kombëtar në Kundërtrafikim. Për shkak të situatës pandemike COVID-19 të gjitha takimet janë mbajtur online.

3.8.1. Strehimi dhe trajtimi i viktimave të trafikimit me qenie njerëzore

Në bazë të monitorimit të bërë në dosjet e rasteve të dërguara nga ana e Qendrave për Punë Sociale, viktima të trafikimit të mitur/a dhe të rritur/a, vendor/e dhe të huaj/a, në bazë të barazimit të rasteve me Drejtoratin për Hetim të Trafikimit me Qenie Njerëzore në Policinë e Kosovës, Bazës së të Dhënave për shërbime sociale dhe familjare dhe në bazë të raporteve të OJQ-Strehimorja “Qendra për Mbrojtjen e Viktimave dhe Parandalim të Trafikimit me Qenie Njerëzore” në Prishtinë, rezulton se gjatë vitit 2020 janë

¹⁰ Ligji Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare dhe Ligji Nr. 04/L-81 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare.

¹¹ Strategjia Nationale Kundër Trafikimit me Qenie Njerëzore në Kosovë 2009-2014.

trajtuar dhe iu janë ofruar shërbime sociale 18 viktimave të trafikimit dhe 3 viktimave të potenciale për trafikim. Gjatë akomodimit, të gjitha viktimave iu janë ofruar me kohë shërbimet mjekësore, psiko-sociale, të ushqimit, veshmbathjes dhe ato farmaceutike. Vlen të theksohet se një numër i viktimave të trajtuara në strehimore ishin përdorues të substancave narkotike, të cilat gjatë qëndrimit të tyre janë trajtuar edhe me terapinë e metadonit.

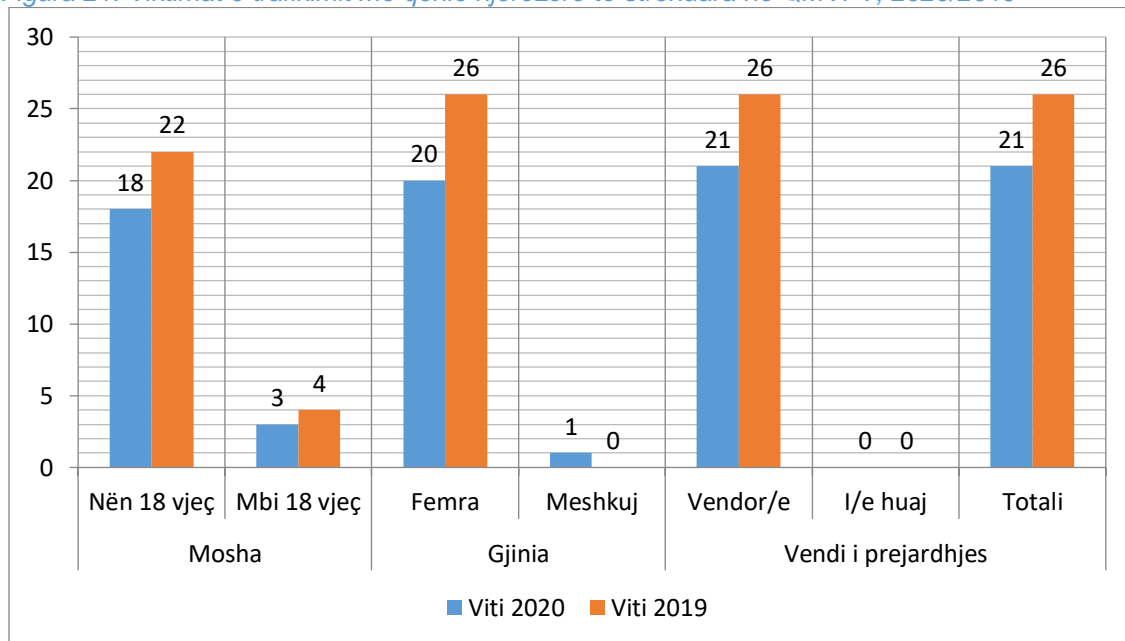
Nga totali prej 21, viktimave të akomoduara në OJQ "QMVPTQNJ"-në Prishtinë, 18 viktima apo 86% ishin nën 18 vjeç, 3 viktima apo 14% ishin mbi 18 vjeç. Sa i përket gjinisë 20 viktima apo 95% ishin femra ndërsa 1 viktima apo 5% i përket gjinisë mashkullore. Ndërsa të gjitha viktimat ishin vendore. Shih tabelën më poshtë:

Tabela 5: Viktimat e trafikimit me qenie njerëzore të strehuara në QMVPT, 2020

Nr.	OJQ	Mosha		Gjinia		Statusi i prejardhjes		Totali
		Nën 18 vjeç	Mbi 18 vjeç	Femra	Meshkuj	Vendor/e	I/e huaj	
1	QMVPT	18	3	20	1	21	0	21

Në vitin 2020, numri i viktimave të trafikimit me qenie njerëzore të strehuara në QMVPT, ka rënie për 5 viktima më pak, apo minus 19% në krahasim me vitin paraprak. Shih figurën më poshtë:

Figura 21: Viktimat e trafikimit me qenie njerëzore të strehuara në QMVPT, 2020/2019

3.8.2. Mbështetja financiare e OJQ-ve që trajtojnë viktimat e trafikimit me qenie njerëzore

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, gjegjësisht, DPSF-ja edhe gjatë vitit 2020 ka vazhduar me mbështetjen e projekteve të organizatave joqeveritare që në kuadër të tyre ofrojnë shërbime për viktimat e trafikimit me qenie njerëzore në proces të mbrojtjes dhe riintegritit të tyre.

Sa i përket kësaj mbështetjeje financiare, gjatë vitit 2020 Organizata Joqeveritare vendore “Qendra për Mbrojtjen e Viktimave dhe Parandalim të Trafikimit me Qenie Njerëzore”, është mbështetur nga MPMS-ja në realizimin e projekteve të saj në shumën prej 50,000.00 euro.

Po ashtu, edhe OJQ-ja “Shpresa dhe Shtëpitë e Fëmijëve” në Prishtinë, e cila strehon fëmijë të keqtrajtuar, të abuzuar dhe fëmijë viktime të trafikimit me nivel të ulët të rrezikshmërisë, gjatë vitit 2020 është mbështetur financiarisht nga MPMS-ja në shumën prej 55,000.00 euro. Me këto mjete janë paguar shërbimet që janë ofruar për fëmijë të keqtrajtuar, të abuzuar dhe fëmijë viktime të trafikimit me nivel të ulët të rrezikshmërisë brenda kësaj organizate.

3.9. Mbrojtja e viktimave të krimeve seksuale-fëmijë

Në kuadër të monitorimit të bërë gjatë vitit 2020, Qendrat për Punë Sociale në gjithë Kosovën kanë trajtuar, menaxhuar dhe iu kanë ofruar shërbime sociale dhe familjare 33 viktimave të krimeve seksuale. Të gjitha viktimat kanë qenë fëmijë dhe në të gjitha këto raste, abuzuesit kanë qenë të moshës madhore.

Mbrojtja për këtë kategori ka konsistuar në ofrimin e këtyre shërbimeve: *koordinim për ofrim të shërbimeve shëndetësore, strehim në strehimore për tejkalim të traumës, ofrim i shërbimeve psiko-sociale, punë më familjen, punë me komunitetin, etj.*

Në vitin 2020 kemi një rritje të numrit të viktimave seksuale (fëmijë) për 22 viktime më shumë apo **200%** në krahasim me vitin paraprak.

3.10. Të miturit që hyjnë në martesë të parakohshme

Bazuar në legjislacionin në fuqi të Republikës së Kosovës, personi që akoma nuk i ka mbushur 18 vjeç nuk mund të lidh martesë, me përjashtim të rasteve kur i mituri me kërkesë i drejtohet Gjykatës kompetente, e cila mund t'i lejojë martesën personit të mitur, më të vjetër se 16 vjet, nëse konstaton se ai/ajo ka arritur pjekurinë e nevojshme fizike dhe psikike për të ushtruar të drejtat e veta martesore dhe për të përmbushur detyrimet martesore. Gjykata vendos me vendim, mirëpo paraprakisht kërkon mendimin edhe të:

- *Organit të Kujdestarisë, i cili funksionon në kuadër të Qendrave për Punë Sociale,*
- *të prindërve/kujdestarit të tij/saj,*
- *të personit me të cilin lidhet martesa, si dhe*
- *mendimin e institucionit përkatës shëndetësor.*

Bazuar në të dhënat e regjistruara nga ana e Qendrave për Punë Sociale, në Bazën e të Dhënave të Shërbimeve Sociale, konstatohet se gjatë vitit 2020 nga Organi i Kujdestarisë janë trajtuar 4 raste për martesë para moshës madhore.

Në vitin 2020 numri i kërkesave për martesë para moshës madhore ka rënë për 12 raste më pak apo minus 75% në krahasim me vitin paraprak.

3.11. Ngecja e Marrëdhënieve Familjare

Qendra për Punë Sociale, si Organ i Kujdestarisë është e obliguar që të kryejë detyrën e mbrojtjes së fëmijëve në gjendje të nevojave sociale. Edhe për fëmijët prindërit e të cilëve kanë probleme bashkëshortore, familjare, janë në procesin e shkurorëzimit ose janë të shkurorëzuar, Organi i Kujdestarisë merr rolin e mbrojtjes së këtyre fëmijëve. Gjatë periudhës janar-dhjetor 2020 nga QPS-të janë trajtuar 10 raste të kësaj kategorie.

3.12. Këshilla martesore

Bazuar në të dhënat e evidentuara në Bazën e të Dhënave të Shërbimeve Sociale dhe Familjare, gjatë vitit 2020, me këshilla martesore janë trajtuar 182 raste.

Në vitin 2020, numri i rasteve që janë trajtuar me këshilla martesore ka rënë për 162 raste më pak apo minus 47% në krahasim me vitin paraprak.

3.13. Të moshuarit në nevojë për shërbime sociale

Qendra për Punë Sociale ofron shërbime sociale për të moshuarit në nevojë sociale që gjenden në territorin e Republikës së Kosovës. Gjatë vitit 2020, nga QPS-të janë trajtuar me shërbime të nevojshme 4 raste.

3.14. Komisioni për Shqyrtimin dhe Vendosijen e Ankesave në Shkallë të Dytë

Komisioni për Shqyrtimin dhe Vendosijen e Ankesave në Shkallë të Dytë për Shërbimet Sociale dhe Familjare, i cili vepron në kuadër të DSHS/DPSF-së edhe gjatë vitit 2020 ka vazhduar të veprojë me kompetencë dhe duke u bazuar në ligjet dhe udhëzimet administrative që janë në fuqi, e që kanë të bëjnë me shërbimet sociale dhe familjare, pastaj në Ligjin e Procedurës Administrative, Ligjin për të Miturit, etj.

Gjatë vitit 2020, ky Komision ka shqyrtuar 40 lëndë/ankesa, të cilat kanë të bëjnë me shërbime sociale dhe familjare.

Në vitin 2020 numri i ankesave të shqyrtuara ka rënë për 36 ankesa më pak, apo minus 47% në krahasim me vitin paraprak.

4. DIVIZIONI PËR AFTËSINË E KUFIZUAR DHE PERSONAT E MOSHUAR

4.1. Detyrat dhe përgjegjësitë

Divizioni për Aftësinë e Kufizuar dhe Personat e Moshuar (DAKPM), funksionon në kuadër të DPSF-së. Detyrat dhe përgjegjësitë e këtij Divizioni, janë:

- ✓ *Propozimi, hartimi dhe sigurimi i zbatimit të dokumenteve të politikave/strategjive për çështjet e ndërlidhura me personat me aftësi të kufizuara dhe personat e moshuar;*
- ✓ *Propozimi, hartimi dhe sigurimi i zbatimit të legjislacionit për zhvillimin e shërbimeve për persona me aftësi të kufizuara dhe persona të moshuar;*
- ✓ *Ofrimi i mbështetjes në menaxhimin e shërbimeve për persona me aftësi të kufizuara dhe persona të moshuar;*
- ✓ *Analizimi dhe raportimi mbi nevojat vjetore buxhetore për shërbimet e personave me aftësi të kufizuara dhe të moshuar;*
- ✓ *Koordinimi i aktiviteteve me institucionet relevante;*
- ✓ *Bashkëpunimi me organizata jo qeveritare për zhvillimin e aktiviteteve.*

Udhëheqësi i Divizionit për Aftësinë e Kufizuar dhe Personat e Moshuar, raporton tek Udhëheqësi i Departamentit për Politika Sociale dhe të Familjes.

4.2. Aktivitetet e realizuara

Viti 2020 është vit i cili kryesisht është karakterizuar me veprime konkrete për mbrojtje të rezidentëve dhe stafit nga pandemia e cila në Kosovë është shfaqur në fillim të muajit mars.

Kjo është arritur duke mbajtur takime direkte në Institucione (ISSH në Shtime dhe SHPMPF në Prishtinë), si dhe duke mbajtur kontakte të vazhdueshme edhe me menaxheret e shtëpive me bazë në komunitet. Pra, fokusi ka qenë i drejtuar në mbrojtje të shëndetit të rezidentëve në vazhdimësi.

Po ashtu, jemi ndihmuar nga IKSHPK-ja sa herë që është kërkuar që stafi profesional i këtij institucioni ta bëjë testimin e të gjithë rezidentëve dhe stafit si në Shtëpinë për Persona të Moshuar pa Përkujdesje Familjare në Prishtinë (SHPMPF) dhe në Institutin Special në Shtime (ISSH). Janë realizuar më shumë se 5 testime sa herë që është dyshuar që rezidentët apo stafi janë infektuar me COVID-19.

Nga muaji maj 2020 kemi pasur një numër deri në 30 rezidentë dhe një numër të madh të stafit të infektuar me COVID-19. Me kohë janë ndërmarrë masat e duhura duke i izoluar rezidentët e prekur, kurse stafi është izoluar në shtëpitë e tyre dhe të gjithë të sëmurët me COVID-19 janë shëruar. Pas shërimit janë bërë edhe ritestime në vazhdimësi. Për fat të mirë që nga muaji shtator 2020 nuk është asnjë rezident dhe asnjë pjesëtar i stafit i infektuar. Në fund të vitit, e gjithë gjendja shëndetësore e rezidentëve dhe stafit ka qenë nën kontroll dhe pa asnjë të infektuar.

Falë këtyre masave të ndërmarra konform rekomandimeve të IKSHPK-së dhe masave të tjera brenda institucioneve, duke ndaluar hyrje-daljet dhe masave të tjera, nuk ka pasur asnjë vdekje nga COVID-19. Rezultat i kësaj gjendjeje të mirë shëndetësore të rezidentëve, janë edhe ndihmat konkrete nga organizata të ndryshme vendore dhe ndërkombëtare, të cilat na kanë furnizuar me material mbrojtës. Po ashtu, jemi ndihmuar në vazhdimësi dhe sipas nevojave edhe nga depoja qendrore e Ministrisë së Shëndetësisë.

Për këtë vit ka qenë e planifikuar që të mbahen trajnime profesionale për stafin e OJQ-ve që trajton personat me aftësi të kufizuara dhe për stafin e institucioneve, por për shkak të gjendjes së krijuar me pandemi, ky aktivitet është bartur për vitin 2021.

Bashkëpunimi me mediumet edhe gjatë këtij vit ka qenë i mirë. Mediumeve iu është lejuar që të bëjnë reportazhe dhe ta përcjellin gjendjen e rezidentëve në kohë pandemie.

Falë buxhetit të planifikuar të DAKPM-së, gjatë këtij viti, janë realizuar shumë furnizime dhe meremetime në institucione dhe në Shtëpinë e Fëmijëve në Shtime. Vlen të ceket furnizimi me shtretër shumë të avancuar për të moshuarit që nuk mund të lëvizin, e që janë rezidentë në SHPMPF-në në Prishtinë. Furnizimi me këta shtretër elektronik e ka lehtësuar qëndrimin dhe iu ka mundësuar të moshuarve që pa vështirësi ta rregullojnë vet mënyrën e qëndrimit në shtrat. Pra, furnizimet dhe meremetimet kanë ndikuar direkt në përmirësimin dhe kushtet e jetesës së rezidentëve në këto institucione.

Shërbimet për rezidentët në institucione kanë qenë të monitoruara si nga zyrtarët e DAKPM-së, por edhe nga organizata të ndryshme si vendore dhe ndërkombëtare, ku është vlerësuar trajtimi dhe cilësia e shërbimeve për rezidentë, të cilët janë 24 orë nën përkujdesje.

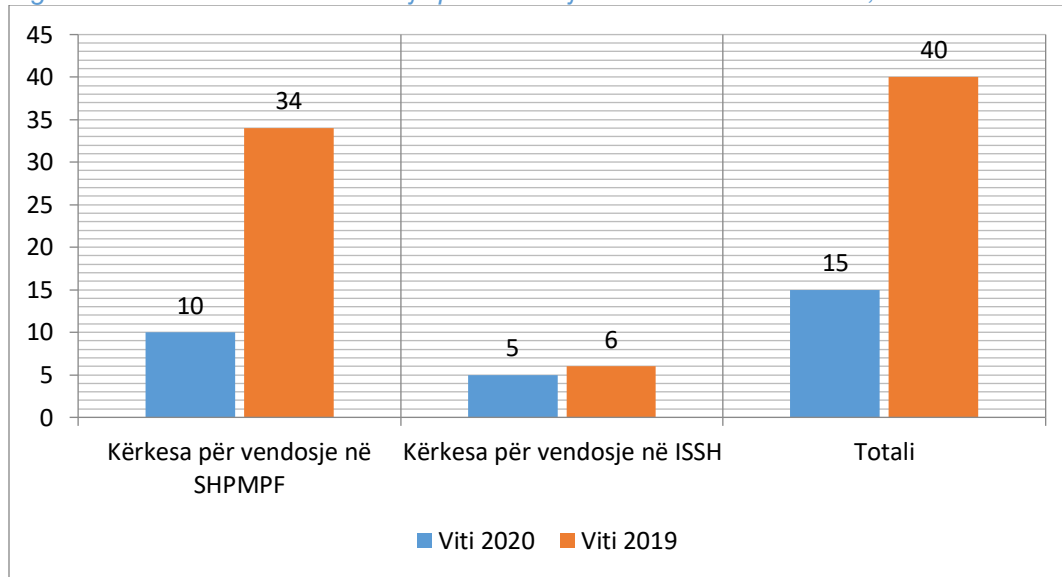
Vlen të ceket vizita e bërë nga Komisioni Evropian për Parandalimin e Torturës dhe Trajtimin Çnjerëzor ose Degradues apo Ndëshkimit të Personave që janë nën përkujdesje 24 orë në Institutin Special në Shtime. Për këtë vizitë gjatë vitit 2021, do ta pranojmë raportin me shkrim për të gjeturat me rekomandime.

Si MPMS-ë nga sektorët kompetentë, kemi punuar për plotësim të objektivave dhe aktiviteteve të caktuara në Planin Nacional të Veprimit për Aftësinë e Kufizuar në Kosovë. Për këtë edhe kemi raportuar në zyrën për Qeverisje të mirë në Qeveri të Kosovës.

4.3. Numri i kërkesave të shqyrtuara për strehimi institucional/rezidencial

Pavarësisht situatës së krijuar nga pandemia, Divizioni i DAKPM-së në bashkëpunim edhe me aktorët e tjerë, është munduar që të kryhen edhe punë të tjera në interes të rezidentëve. Gjatë 2020 janë pranuar 15 kërkesa të reja për strehim institucional-rezidencial, të cilat janë parashtruar nga Qendrat për Punë Sociale të shpërndara nëpër tërë territorin e Republikës së Kosovës. Nga ky total, 10 kërkesa apo 67% ishin për vendosje në SHPMPF, ndërsa 5 kërkesa apo 33% ishin për vendosje në ISSH. Shih figurën më poshtë:

Figura 22: Numri i kërkesave të reja për vendosje në SHPMPF dhe ISSH, 2020/2019

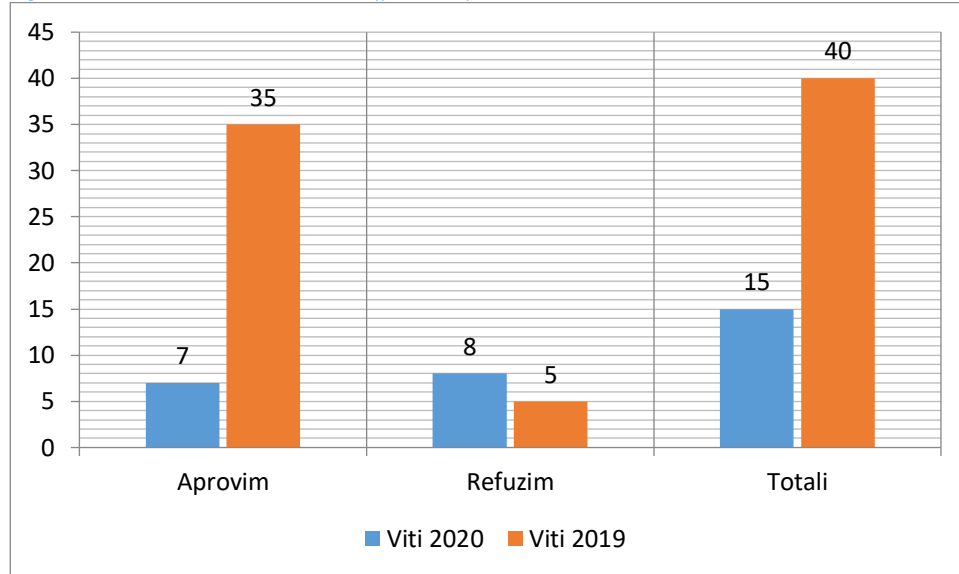

Në vitin 2020, numri i kërkesave për vendosje në SHPMPF në Prishtinë dhe në ISSH ka rënë për 25 kërkesa më pak, apo minus 63% në krahasim me vitin paraprak.

Kërkesat e parashtruara janë shqyrtuar nga komisionet përkatëse të DAKPM-së, të cilët kanë nxjerrë vendime në përputhshmëri të plotë me legjislacionin në fuqi. Nga 10 kërkesat e parashtruara për vendosje në SHPMPF, 6 kërkesa apo 60% janë aprovuar, ndërsa 4 kërkesa apo 40% janë refuzuar, pasi që nuk i kanë plotësuar kriteret e parapara me Udhëzimin Administrativ Nr. 10/2014 për Punën dhe Kriteret e Vendosjes së Rezidentëve në Shtëpinë e Personave të Moshuar pa Përkujdesje Familjare dhe në Shtëpitë me Bazë në Komunitet. Ndërsa nga 5 kërkesat e parashtruara për vendosje në ISSH, 1 kërkesë është aprovuar dhe 4 kërkesa janë refuzuar për mosplotësim të kriterëve të parapara në Udhëzimin Administrativ Nr. 11/2014 për Punën dhe Kriteret për Vendosjen e Rezidentëve, Personave

me Aftësi të Kufizuara Mendore – Ngecje në Zhvillimin Mendor, në Institutin Special në Shtime dhe në Shtëpitë me Bazë në Komunitet. Shih figurën më poshtë:

Figura 23: Numri i kërkesave të shqyrtuara për strehim institucional/rezidencial, 2020/2019

Në pamundësi të kthimit në familje, iu është vazhduar qëndrimi në institucione 50 rezidentëve (41 rezidentë në ISSH dhe 9 rezidentë në SHPMPF-Prishtinë).

Gjatë vitit 2020, janë regjistruar 18 raste të vdekjes, të gjitha vdekje natyrore (17 vdekje janë regjistruar në SHPMPF në Prishtinë, ndërsa 1 rast është regjistruar në ISSH).

Muaji dhjetor 2020, është mbyllur me 259 rezidentë (137 rezidentë në tri institucionet e nivelit qendror dhe 122 rezidentë në institucionet e nivelit lokal, në Shtëpitë me Bazë në Komunitet)

Në vitin 2020, numri i rezidentëve të vendosur ka rënë për 15 rezidentë më pak apo minus 5% në krahasim me vitin paraprak.

4.3.1. Rezidentët e vendosur në institucionet e nivelit qendror dhe lokal sipas gjinisë dhe etnitetit

Institucionet e nivelit qendror janë: Shtëpia për Personat e Moshuar pa Përkujdesje Familjare (SHPMPF) në Prishtinë, Institutin Special në Shtime (ISSH) dhe Shtëpia e Fëmijëve në Shtime (SHFSH), të cilat janë nën menaxhimin e MPMS/DPSF-së. Gjatë vitit 2020 në këto tri institucione kanë qenë të vendosur 137 rezidentë (65 rezidentë në SHPMPF, 62 rezidentë në ISSH dhe 10 rezidentë në SHFSH). Prej tyre 103 shqiptarë, 17 serbë, 10 romë, 1 goran, 2 hungarez dhe 4 mysliman. Ndërsa sa i përket gjinisë, 71 janë burra dhe 62 gra. Shih tabelën 6:

Tabela 6: Rezidentët e vendosur në SHPMPF, ISSH dhe SHFSH, sipas gjinisë edhe etnitetit, dhjetor 2020

INSTITUCIONI	Etniteti																				Totali	
	Shqiptar		Serb		Boshnjak		Kroat		Rom		Goran		Hungarez		Turq		Mysliman					
	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra		
SHPM PF	65	24	28	1	6	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	3	27	34	
ISSH	62	23	19	8	2	0	0	0	0	7	1	1	0	1	0	0	0	0	0	40	22	
SHFSH	10	3	6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	6	
Totali	137	50	53	9	8	0	0	0	0	9	1	1	0	2	0	0	0	1	3	71	62	

Institucionet e nivelit lokal janë 10 Shtëpi me Bazë në Komunitet (SHBK). Prej tyre 3 janë Shtëpi me Bazë në Komunitet për Personat e Moshuar pa Përkujdesje Familjare dhe 7 Shtëpi me Bazë në Komunitet për Personat me Aftësi të Kufizuara të Përhershme, decentralizimi i të cilave është bërë në fillim të vitit 2016.

Gjatë vitit 2020 në Shtëpitë me Bazë në Komunitet për personat e Moshuar pa Përkujdesje Familjare kanë qenë të vendosur 43 rezidentë (17 rezidentë në Shtëpinë në Skenderaj, 7 rezidentë në Shtëpinë në Graçanicë dhe 19 rezidentë në Shtëpinë në Gurrakoc). Prej tyre 33 ishin shqiptarë, 7 serbë, 1 boshnjak, 1 mysliman dhe 1 rom. Ndërsa sa i përket gjinisë, 19 ishin burra dhe 24 gra. Shih Tabelën 7:

Tabela 7: Rezidentët në SHBK për Personat e Moshuar pa Përkujdesje Familjare, sipas gjinisë dhe etnisë, dhjetor 2020

Shtëpia me bazë në Komunitet për Personat e Moshuar në:	Etniteti																				Totali	
	Shqiptar		Serb		Boshnjak		Mysliman		Rom		Goran		Hungarez		Turq							
	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra		
Skenderaj	17	7	9	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	10	
Graçanicë	7	0	0	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4	
Gurrakoc	19	9	8	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	9	10	
Totali	43	16	17	3	4	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	19	24	

Gjatë vitit 2020 në Shtëpitë me Bazë në Komunitet për Personat me Aftësi të Kufizuar të Përhershme, ishin të vendosur 79 rezidentë (17 rezidentë ishin në Shtëpinë në Kamenicë, 11 rezidentë në Shtëpinë në Ferizaj, 9 rezidentë në Shtëpinë në Deçan, 14 rezidentë në Shtëpinë në Shtime, 12 rezidentë në Shtëpinë në Vushtrri, 11 rezidentë në Shtëpinë në Lipjan dhe 10 rezidentë në Shtëpinë në Graçanicë). Prej tyre, 58 shqiptarë, 11 serbë, 5 boshnjakë, 4 romë dhe 1 goran. Ndërsa sa i përket gjinisë 33 ishin burra dhe 46 gra. Shih Tabelën 8:

Tabela 8: Rezidentët në SHBK për Personat e me Aftësi të Kufizuara sipas gjinisë dhe etnitetit, dhjetor 2020

Shtëpia me bazë në Komunitet për Personat me Aftësi të kufizuara në:	Totali	Etniteti																Totali		
		Shqiptar		Serb		Boshnjak		Kroat		Rom		Goran		Hungarez		Turq		Burra	Gra	
		Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra	Burra	Gra			
Kamenicë	12	3	5	0	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	4	8
Ferizaj	11	5	3	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	4
Deçan	9	5	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	4
Shtime	14	7	6	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	6
Vushtrri	12	2	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	10
Lipjan	11	4	4	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	4	7
Graçanicë	10	1	0	2	5	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	7
Totali	79	27	31	2	9	2	3	0	0	1	3	1	0	0	0	0	0	0	33	46

4.4. Skema për Përkrahje Materiale të Familjeve me Fëmijë me Aftësi të Kufizuara të Përhershme

Skema për Përkrahje Materiale të Familjeve të Fëmijëve me Aftësi të Kufizuara të Përhershme nga moshë 1-18 vjeç (FFAKP) në Kosovë, për herë të parë ka filluar të funksionojë në muajin qershor të vitit 2009, ndërsa pagesa është bërë në mënyrë retroaktive nga 01.01.2009. Kjo Skemë është skemë publike, universale dhe e financuar nga fondet publike, e cila është ngritur më qëllim të mbështetjes materiale për familjet që kanë fëmijë me aftësi të kufizuara të përhershme.

Skema e FFAKP-së rregullohet me Ligjin Nr. 03/L-22 për Përkrahje Materiale të Familjeve të Fëmijëve me Aftësi të Kufizuara të Përhershme. E drejta për të përfituar nga kjo Skemë u takon fëmijëve me aftësi të kufizuara të përhershme të moshës 1-18 vjeçare, që janë qytetarë të Republikës së Kosovës, janë me aftësi të kufizuara të përhershme, që nuk mund të lëvizin në mënyrë të pavarur dhe t'i kryejnë aktivitetet e përditshme jetësore dhe për këta persona është i nevojshëm kujdesi 24 orësh. Shuma materiale për një fëmijë është 100 euro në muaj.

4.4.1. Numri i fëmijëve në Skemën e FFAKP-së

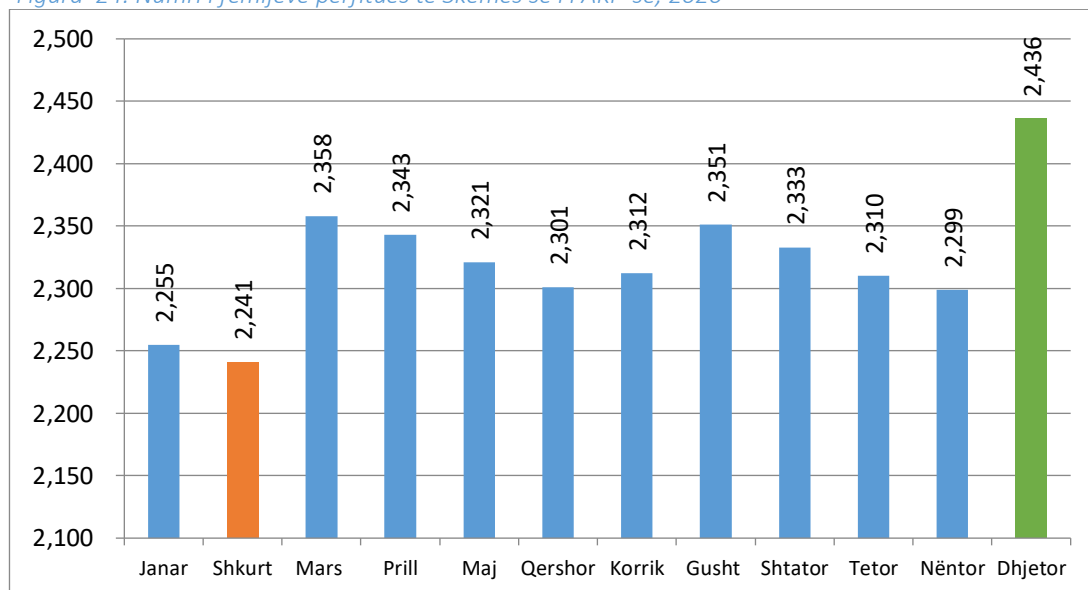
Skema për Përkrahje Materiale për Familjet me Fëmijë me Aftësi të Kufizuara të Përhershme është realizuar suksesshëm. Gjatë vitit 2020, numri i fëmijëve në këtë Skemë ka ndryshuar nga muaji në muaj. Numri më i madh i fëmijëve përfitues ishte në muajin dhjetor 2020. Këtë muaj kanë përfituar 2.436 fëmijë. Ndërsa numrin më të vogël e kemi në muajin shkurt, në këtë muaj kanë përfituar 2.241 fëmijë.

Numri mesatar i fëmijëve që kanë përfituar nga Skema e FFAKP-së gjatë vitit 2020 është 2.321 fëmijë për çdo muaj. Shih tabelën dhe figurën më poshtë:

Tabela 9: Numri i fëmijëve përfitues të Skemës së FFAKP-së, 2020

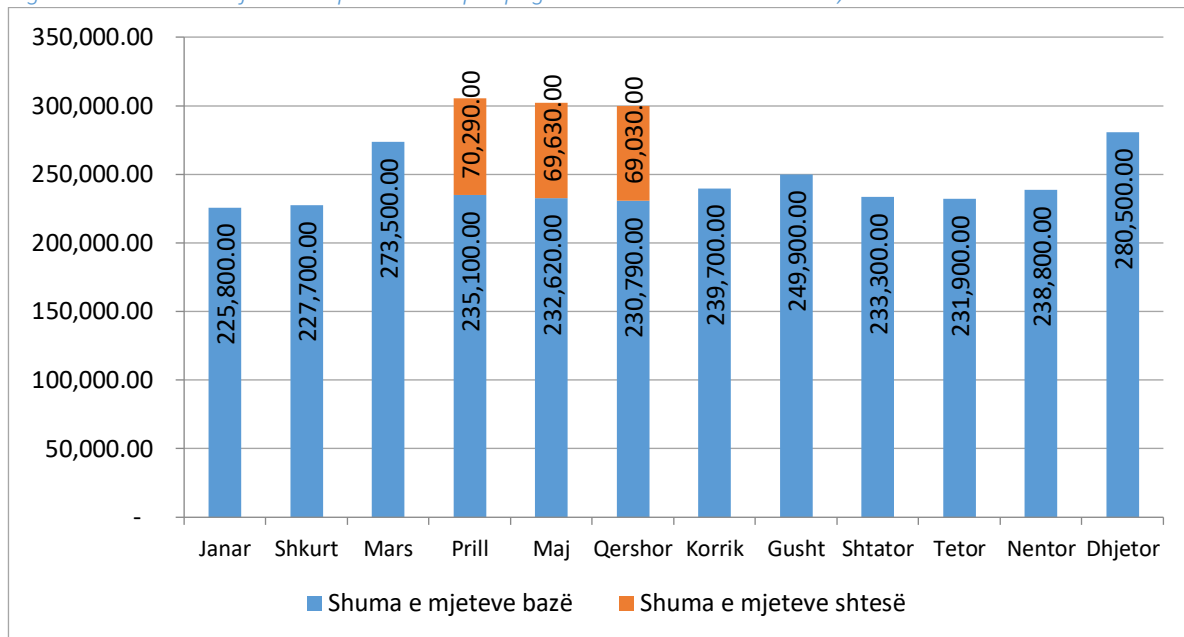
Muaji	Numri i fëmijëve	Shuma e mjeteve bazë	Shuma e mjeteve shtesë
Janar	2,255	225,800.00	
Shkurt	2,241	227,700.00	
Mars	2,358	273,500.00	
Prill	2,343	235,100.00	70,290.00
Maj	2,321	232,620.00	69,630.00
Qershor	2,301	230,790.00	69,030.00
Korrik	2,312	239,700.00	
Gusht	2,351	249,900.00	
Shtator	2,333	233,300.00	
Tetor	2,310	231,900.00	
Nëntor	2,299	238,800.00	
Dhjetor	2,436	280,500.00	
Nën total		2,899,610.00	208,950.00
Total		3,108,560.00	

Figura 24: Numri i fëmijëve përfitues të Skemës së FFAKP-së, 2020

Sipas tabelës dhe figurës së mësipërme, muaji dhjetor 2020 është mbyllur me 2.436 fëmijë, 160 fëmijë më shumë apo plus 7% në krahasim me të dhënat e muajit të njëjtë të vitit paraprak. Të 2.436 fëmijët e muajit dhjetor 2020, barten në vitin 2021 dhe vazhdojnë të jenë aktiv dhe të paguhen sipas legjislacionit në fuqi deri sa ta arrijnë moshën 18 vjeç.

Figura 25: Shuma e mjeteve të procesuara për pagesën e Skemës së FFAKP-së, 2020

Bazuar në figurën e mësipërme, konstatohet se shuma më e lartë e mjeteve (pa llogaritur shtesën prej 30 euro të muajve prill, maj dhe qershor), është procesuar në muajin dhjetor 2020, këtë muaj janë procesuar 280,500 euro. Ndërsa shuma më e ulët është procesuar në muajin janar 2020, këtë muaj janë procesuar 225,800 euro. Gjatë vitit 2020, shuma mesatare e mjeteve të procesuara del të jetë 256,046.67 euro për çdo muaj.

Buxheti i shpenzuar për pagesën e Skemës së FFAKP-së për vitin 2020 është: 3,108,560 euro.

Vlen të ceket se me vendim zyrtar, Qeveria e Republikës së Kosovës për muajt prill, maj dhe qershor 2020 ka ndarë 30 euro shtesë për secilin përfitues të Skemës së FFAKP-së, si pjesë e Pakos Emergjente për të ndihmuar këtë komunitet për tejkalimin e situatës së krijuar nga Covid-19.

Nëse e minusojmë shumën totale prej 3,108,560 euro me shumën e mjeteve shtesë prej 208,950 euro, buxheti i shpenzuar për vitin 2020 është 2,899,610 euro. Pra, në vitin 2020 kemi një rritje të buxhetit të shpenzuar për 124,310 euro më shumë apo plus 4% në krahasim me vitin paraprak.

4.4.2. Përfshirja e fëmijëve të Skemës së FFAKP-së në procesin mësimor

Në vitin 2017, përmes Bazës së të Dhënave, ka filluar të bëhet evidentimi i përfshirjes së fëmijëve me aftësi të kufizuara, përfitues të Skemës së FFAKP-së, në procesin mësimor.

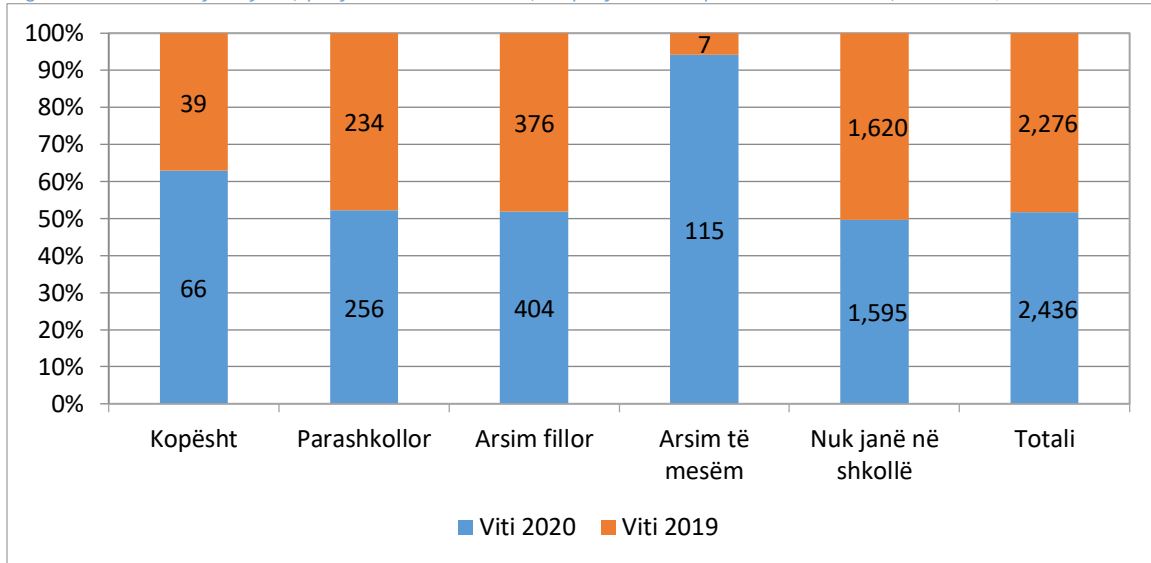
Bazuar në të dhënat e kësaj baze, konstatohet se nga 2.436 fëmijët përfitues në muajin dhjetor 2020, në procesin mësimor në vitin 2020 janë të përfshirë 841 fëmijë apo 35% e numrit të përgjithshëm të fëmijëve përfitues të Skemës së FFAKP-së (66 fëmijë apo 3% janë në kopshte, 256 fëmijë apo 11% janë

parashkollorë, 404 fëmijë apo 17% janë në shkollë fillore, 115 fëmijë apo 5% janë në shkollë të mesme dhe 1,595 fëmijë apo 65% nuk janë në shkollë). Shih tabelën dhe figurën më poshtë:

Tabela 10: Numri i fëmijëve sipas vijueshmërisë së procesit mësimor, 2020

	Kopsht	Parashkollor	Arsim fillor	Arsim të mesëm	Nuk janë në shkollë	Totali
Numri	66	256	404	115	1,565	2,436
%	2.71%	10.51%	16.58%	4.72%	65.48%	100%

Figura 26: Numri i fëmijëve, përfitues të FFAKP-së, të përfshirë në procesin mësimor, viti 2020/2019

Bazuar në të dhënat e prezantuara në figurën 26, vërehet se gjatë vitit 2020, fatmirësisht kemi një rritje të numrit të fëmijëve të përfshirë në procesin arsimor për 185 fëmijë më shumë, apo plus 28% në krahasim me vitin paraprak.

Rritja vërehet tek të gjitha nivelet, mirëpo rritjen më të madhe e kemi tek arsimi i mesëm. Në këtë nivel kemi 108 fëmijë më shumë në krahasim me të dhënat e muajit të njëjtë të vitit paraprak. Shih figurën 26.

5. DIVIZIONI I NDIHMËS SOCIALE

5.1. Detyrat dhe përgjegjësitë

Divizioni i Ndhmës Sociale (DNS) funksionon dhe vepron në kuadër të Departamentit për Politika Sociale dhe të Familjes (DPSF), gjegjësisht, në Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS), i cili ka për detyrë që në bashkëpunim të ngushtë me institucionet e tjera vendore dhe ndërkombëtare të grumbullojë dhe analizojë të dhëna mbi gjendjen shoqërore dhe ekonomike në Kosovë, veçmas, në vlerësimin e varfërisë dhe marrjen e hapave konkret në zbutjen e saj. Tërë këtë punë, DNS-ja e zhvillon në bazë të politikave dhe strategjive të Qeverisë së Republikës së Kosovës, Strategjisë Sektoriale të MPMS-së, Planit dhe Programit të punës së DPSF/DNS-së, dhe është përgjegjëse për planifikimin, organizimin dhe monitorimin e tërë Skemës së Ndhmës Sociale (ndihmat sociale, ndihmat emergjente dhe subvencionet e tjera për të ndihmuar familjet në nevojë sociale dhe ekonomike). DNS-ja bën monitorimin dhe mbikëqyrjen e punës profesionale të nëpunësve të Skemës së Ndhmës Sociale (SNS) dhe Qendrave për Punë Sociale (QPS), të cilët i ofrojnë këto shërbime-mbrojtje sociale për familjet e varfra në Kosovë.

Detyrat dhe përgjegjësitë e Divizionit të Ndhmës Sociale, janë:

- ✓ *Propozon, harton dhe siguron zbatimin e dokumenteve të politikave/strategjive për ndihma sociale;*
- ✓ *Grumbullon, analizon dhe raporton për të dhënat mbi varfërinë në Kosovë, në bashkëpunim me institucionet e tjera relevante;*
- ✓ *Propozon, harton dhe siguron zbatimin e legjislacionit për ndihmë sociale;*
- ✓ *Koordinon aktivitetet me institucionet relevante;*
- ✓ *Monitoron procesin e pagesave nga Skema e Ndhmave Sociale dhe harton raporte të rregullta periodike;*
- ✓ *Bashkëpunon me organizata joqeveritare për zhvillimin e aktiviteteve;*
- ✓ *Mirëmban sistemin elektronik të të dhënave për aplikuesit-përfituesit e SNS-së.*

Udhëheqësi i Divizionit të Ndhmës Sociale raporton tek Udhëheqësi i Departamentit për Politika Sociale dhe të Familjes. Numri i të punësuarve në këtë Divizion, në fund të vitit 2019 ishte tetë (8) të punësuar.

Divizioni i Ndhmës Sociale (DNS) përbëhet nga:

- Njësia e Ndhmave Sociale,
- Njësia për Ankesa e Shkallës II, dhe
- Njësia e Kontrollit dhe Mbikëqyrjes.

5.2. Struktura Organizative e Skemës së Ndhmës Sociale

Skema e Ndhmës Sociale, është e organizuar në dy nivele:

1. Niveli qendror:

- Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS),
- Departamenti për Politika Sociale dhe i Familjes (DPSF);

2. Niveli lokal:

- Drejtoritë Komunale për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale (DKSHMS),
- Qendrat për Punë Sociale (38 QPS-së).

5.3. Delegimi i Skemës së Ndhmës Sociale në nivelin komunal

Delegimi dhe përcaktimi i përgjegjësive të nivelit qendror (MPMS-DPSF) dhe nivelit lokal (komuna-DKSHMS-QPS) për Skemën e Ndhmës Sociale, gjegjësisht, dekoncentrimi i SNS-së ka ndodhë në janar të vitit 2009 dhe është bërë në bazë të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale; Marrëveshjen e Mirëkuptimit për bartjen e kompetencave të shërbimeve sociale dhe delegimin e përgjegjësive të ndihmave sociale në nivel komunal; Udhëzimin Administrativ Nr.01/2010 për procedurat lidhur me delegimin e përgjegjësive për Skemën e Ndhmës Sociale në nivel komunal. Këtë proces të bartjes së përgjegjësive dhe dekoncentrimin e Skemës së Ndhmës Sociale e kanë marrë përsipër MPMS-ja, Ministria e Financave (MF), Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal (MAPL) dhe Komunitat.

5.4. Përgjegjësitë e nivelit qendror - MPMS-së për Skemën e Ndhmës Sociale

Përgjegjësitë e nivelit qendror - MPMS-së për Skemën e Ndhmës Sociale, janë:

- ✓ *Hartimi i politikave dhe planeve strategjike për zhvillimin dhe funksionimin e Skemës së Ndhmës Sociale;*
- ✓ *Hartimi i infrastrukturës ligjore dhe rregullave nacionale për Skemën e Ndhmës Sociale;*
- ✓ *Hartimi i standardeve minimale për ofrim të shërbimeve për ndihma sociale;*
- ✓ *Monitorimi, kontrollimi dhe inspektimi i cilësisë së këtyre shërbimeve, zbatimi i Ligjit dhe rregullave nacionale për SNS-në;*
- ✓ *Në bashkëpunim me MF-në planifikon dhe alokon mjetet e nevojshme buxhetore për pagesat e ndihmave sociale, sipas kërkesave të komunave-QPS-ve;*
- ✓ *Në rrethana të veçanta, kur niveli komunal (DKSHMS-QPS) nuk përmbush standardet minimale për ofrimin e ndihmave sociale, atëherë MPMS-ja mund ta kthejë përgjegjësinë e deleguar, për aq kohë sa e sheh të nevojshme (jo më tepër se një vit).*

5.5. Përgjegjësitë e nivelit komunal për Skemën e Ndhmës Sociale

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale, ka caktuar Qendrat për Punë Sociale për të administruar Skemën e Ndhmës Sociale.¹² Aktualisht në çdo komunë të Kosovës ka nga një QPS, gjithsej 38 QPS, mirëpo me qëllim që këto shërbime të jenë edhe më afër qytetarëve, funksionojnë edhe dy njësi: Kodra e Trimave dhe Kodra e Diellit në Prishtinë (QPS-të në Prishtinë); dhe pesë (5) nënzyra: Gorazhdec (Pejë); Prilluzhë (Vushtrri); Qabër (Zubin Potok); Lipa-Kelmend (Zveçan) dhe Cerajë (Leposaviq).

Përgjegjësitë e nivelit lokal, janë:

- ✓ *Të themelojnë dhe mirëmbajnë Qendrat për Punë Sociale, të cilat mund të kenë një apo më shumë degë;*
- ✓ *Të vlerësojnë dhe identifikojnë nevojat në nivel komunal;*
- ✓ *Të menaxhojnë me asetet dhe stafin e QPS-së;*
- ✓ *Të zbatojnë infrastrukturën ligjore, rregullat nacionale dhe standardet minimale për ofrimin e shërbimeve për ndihma sociale;*
- ✓ *Të ofrojnë kushte, të dhëna dhe dokumentacion për kontroll dhe inspektim të Shërbimit të SNS-së për Njësinë e Auditorit të Brendshëm (NJAB) dhe Njësinë e Kontrollit dhe Mbikëqyrjes (NJKM);*
- ✓ *Të pranojnë, shqyrtojnë dhe nxjerrin aktvendime për njohjen apo mosnjohjen e të drejtës së parashtruesve të kërkesës për ndihmë sociale;*
- ✓ *Të hartojnë plane dhe raporte mujore, periodike dhe vjetore për SNS-në, të cilat i shqyrtojnë dhe miratojnë DPSF/MPMS-në;*
- ✓ *Të ndajnë buxhet të mjaftueshëm për funksionimin normal të QPS-ve.*

5.5.1. Administrimi i SNS-së në nivelin komunal

Shërbimet e ndihmës sociale brenda Qendrave për Punë Sociale, të caktuara për të administruar Skemën e Ndhmës Sociale, menaxhohen nga udhëheqësi i shërbimit të ndihmës sociale, i cili zgjidhet nga komuna, në bashkëpunim me Ministrinë.¹³

Udhëheqësi i Skemës së Ndhmës Sociale për realizimin e detyrave dhe përgjegjësi, i përgjigjet drejtorit (drejtorisë përkatëse) në komunë dhe i raporton Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale.¹⁴

¹² Ligji Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë.

¹³ Ligji Nr. 04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr.2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, paragrafi 3.2

Autoriteti përgjegjës për zhvillimin e proceduarve, përgatitjen e lëndës, verifikimin e gjendjes socio-ekonomike dhe përzgjedhjen apo refuzimin e familjes në Skemën e Ndhmës Sociale është nëpunësi i Skemës së Ndhmës Sociale (menaxheri i rastit), ndërsa përgjegjësinë për vendimarrje e ka udhëheqësi i Shërbimit të Skemës së Ndhmës Sociale.¹⁵

Ministria në rast të konstatimit të shkeljeve të rënda të administrimit të Skemës së Ndhmës Sociale, mund ta marrë në administrim të drejtpërdrejtë Skemën e Ndhmës Sociale në atë komunë, për një periudhë jo më të gjatë se një (1) vit.¹⁶

5.6. Kriteret për të realizuar ndihmën sociale

Skema e Ndhmës Sociale në Kosovë, për herë të parë është prezantuar në vitin 2000 dhe është rishqyrtuar më vitin 2003 dhe 2012. Skema është publike, universale dhe e financuar nga fondet publike. Kjo skemë është ngritur më qëllim të mbështetjes dhe ofrimit të ndihmës së përkohshme financiare për familjet që janë në varfëri.¹⁷

Skema e Ndhmës Sociale në Kosovë rregullohet me Ligjin bazë Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, me Ligjin Nr. 04/L-096 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, dhe me një numër të caktuar të Udhëzimeve Administrative, të cilat janë përmendur te pjesa e infrastrukturës ligjore (aktet nënligjore) të Skemës së Ndhmës Sociale.

Bazuar në aktet ligjore dhe nënligjore që e rregullojnë SNS-në, për të realizuar të drejtën në ndihmë sociale, të gjithë anëtarët e familjes duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës, përjashtimisht, edhe shtetasit e huaj të cilët:

a) kanë leje qëndrimi,

b) personat në cilësinë e azilkërkuesit,

c) personat në cilësinë e refugjatit, dhe

d) personat të cilët gëzojnë mbrojtje të përkohshme dhe plotësuese, dhe i plotësojnë kushtet për kategorizim në njërin prej kategorive vijuese:

Kategoria e parë - Familja në të cilën të gjithë anëtarët e familjes janë të varur dhe asnjëri prej tyre nuk është i punësuar; dhe

Kategoria e dytë - Familja me një anëtar të aftë për punë, me të paktën një fëmijë nën moshën 5 vjeç apo që kanë në përkujdesje të përhershme një jetim nën moshën 15 vjeç.

¹⁴ Po aty, neni 3, paragrafi 3.3

¹⁵ Po aty, neni 3, paragrafi 3.5.

¹⁶ Po aty, neni 3, paragrafi 3.4.

¹⁷ Po aty, neni 1.

Përveç këtyre kriterëve bazë, familjet (e të dy kategorive I dhe II) për të përfituar ndihmën sociale, nuk duhet të kenë në pronësi më shumë 0.5 hektarë tokë, të hyra financiare dhe të mira materiale të llogaritshme, ashtu siç është e përcaktuar me aktet ligjore dhe nënligjore që rregullojnë Skemën e Ndhmës Sociale.

Kutia 1- Nocioni “familje” dhe “bashkësi familjare” sipas Ligjit për Skemën e Ndhmës Sociale

Sipas Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, neni 2, paragrafi 2.1, thuhet:

“Familja” - përbëhet prej atyre personave, nevojat e të cilëve merren parasysh me rastin e vendosjes së përzgjedhshmërisë dhe shumës së ndihmës sociale, dhe përkufizohet si një bashkësi që përbëhet prej paraqitësit të kërkesës ose marrësit të ndihmës dhe të gjithë anëtarëve të tjerë të familjes, të cilët janë në bashkësi familjare: bashkëshorti/ja e tij /saj ose partnerët që jetojnë bashkë, prindërit dhe fëmijët, përfshirë fëmijët e birësuar (bijëzuar) fëmijët në strehim familjar, apo fëmijët e njërit partner. Prandaj, familja mund të përbëhet nga paraqitësi i kërkesës ose marrësit të ndihmës dhe një, dy, tre, a më shumë anëtarëve që jetojnë në një bashkësi familjare. Individit pa asnjë anëtar tjetër të familjes në bashkësinë familjare, sipas këtij Ligji, konsiderohet një familje.

Ndërsa në paragrafin 2.4 të po këtij neni thuhet:

“Bashkësia familjare” - përkufizohet si një grup individësh që jetojnë bashkë nën një kulm dhe që bashkërisht ndajnë shpenzimet e jetesës. Sipas këtij Ligji, bashkësia familjare mund të përfshijë personat që nuk janë anëtarë të familjes.

Personat që kanë mbushur moshën tetëmbëdhjetë (18) vjeç dhe që kanë mbaruar shkollimin e mesëm, konsiderohen si të aftë për punë dhe në gjendje për të punuar edhe nëse vazhdojnë shkollimin e rregullt në universitet ose në ndonjë program trajnues.¹⁸

Personat që: a) banojnë; ose b) janë në institucione të tipit të mbyllur, si: institucionet psikiatrike, shtëpitë e pleqve, institucionet religjioze, shkollat rezidenciale dhe burgjet, nuk mund të përfitojnë ndihmë sociale, sipas dispozitave ligjore dhe nënligjore të Skemës së Ndhmës Sociale.

Autoriteti përgjegjës për zhvillimin e procedurave, përgatitjen e lëndës, verifikimin e gjendjes socio-ekonomike dhe përzgjedhjen apo refuzimin e familjes në Skemën e Ndhmës Sociale, është nëpunësi i Skemës së Ndhmës Sociale (menaxheri i rastit), ndërsa përgjegjësinë për vendimmarrje e ka udhëheqësi i Shërbimit të Skemës së Ndhmës Sociale¹⁹, do të thotë niveli lokal - Qendra për Punë Sociale në komunën përkatëse. Ndërsa, niveli qendror (MPMS) harton politikën dhe strategjitë, infrastrukturën ligjore, ushtron kontroll dhe mbikëqyrje dhe siguron buxhetin për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë.

Shuma mujore e ndihmës sociale për një familje përcaktohet sipas numrit të pikave, numrit të anëtarëve të familjes dhe kostos së çmimeve të konsumit të shportës së ushqimit, e cila rregullohet me akt nënligjor

¹⁸ Po aty, Neni 4, paragrafi 4.10

¹⁹ Ligji Nr.04/L-096 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Neni 3, paragrafi 3.5

të cilin e nxjerr Ministria²⁰. Kjo i bie që personi i vetëm – familja njëanëtarëshe merr 60 euro në muaj (minimalja), dhe familja me 15 anëtarë (maksimalja) për një muaj merr 180 euro në muaj.²¹ Përveç ndihmës bazë “familja e përzgjedhur për Skemën e Ndhmës Sociale për çdo fëmijë të moshës zero (0) e deri në tetëmbëdhjetë 18 vjeç”, realizon një përfitim financiar prej 5 eurosh si shtesë për fëmijë, me qëllim të nxitjes së arsimimit dhe përmirësimit të shëndetit.²²

Kohëzgjatja e shfrytëzimit të ndihmës sociale për familjet në Kategorinë I është 12 muaj²³, ndërsa për familjet në Kategorinë II është gjashtë muaj, me kusht që gjatë gjithë kësaj periudhe familjet në Kategorinë e I dhe të II, të jenë të përzgjedhshme, ashtu siç është paraparë me dispozita ligjore dhe nënligjore të SNS-së.

Çdo individ apo familje që e konsideron se i/e plotëson kriteret për ndihmë sociale dhe ka nevojë për informacione shtesë për Skemën e Ndhmës Sociale, mund t'i drejtohet Qendrës për Punë Sociale në komunën përkatëse.

5.7. Numri i familjeve dhe anëtarëve të familjes në SNS

Bazuar në legjislacionin në fuqi për SNS-në, gjatë periudhës raportuese janar-dhjetor 2020, nëpunësit dhe udhëheqësit e SNS-së, kanë qenë të përkushtuar që të zbatojnë aktet ligjore dhe nënligjore, me të cilat rregullohet Skema e Ndhmës Sociale në Kosovë, përkatësisht, në zbatimin Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Ligjin Nr. 04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, si dhe të Udhëzimeve Administrative për këtë Skemë.

Gjatë vitit 2020 me qëllim të tejkalimit të gjendjes së krijuar nga pandemia COVID-19, me vendim të Qeverisë së Republikës së Kosovës, të gjithë përfituesit e SNS-së, kanë përfituar dyfishin e shumës së ndihmës sociale për muajt mars, prill, maj 2020 nga Masat e Pakos Emergjente, Masa 1²⁴, ndërsa pagesë në dyfishin e shumës së ndihmës sociale për muajt tetor, nëntor dhe dhjetor 2020 është realizuar nga Pakoja e Rimëkëmbjes Ekonomike.²⁵ Këto masa kanë ndikuar që të rritet edhe shuma e mjeteve të buxhetit të procesuara për pagesën e SNS-së për vitin 2020 në krahasim me vitin 2019. Shih tabelën 11.

Si pjesë e tejkalimit të gjendjes së krijuar nga COVID-19, janë ndërmarrë edhe masa të tjera për t'iu ndihmuar familjeve në SNS, si: pezullimi i riaplikimit direkt të palëve, i verifikimit të gjendjes në terren, i

²⁰ Po aty, neni 8, paragrafi 9.1.

²¹ Vendimi nr. 15/24 i Qeverisë së Republikës së Kosovës, dt.12.01.2018.

²² Ligji Nr. 04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr.2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, neni 9 A.

²³ Po aty, neni 7, paragrafi 1.

²⁴ Shih: <https://mf.rks-gov.net/desk/inc/media/8810F09D-B3C7-4E09-9BD1-0E2B0B2AF5CB.pdf>

²⁵ Shih: https://mf.rks-gov.net/desk/inc/media/FEC082F0-53E1-46B9-BC9B-5F23C29920CE.pdf?fbclid=IëAR2c6uVrënmK8ËtMFkNO-eNLCi4Heol25BQoP_Ydmq-ëc131NTAfh2XVv6Q

mbajtjes së seancave mjekësore, ndërprerja e ndihmës sociale për shkak të kritereve, etj.²⁶ Masat e cekura më lartë, kanë ndikuar në rritjen e numrit të familjeve në SNS, si dhe në rritjen e shumës së mjeteve financiare të procesuara për pagesën e SNS-së për vitin 2020 në krahasim me vitin 2019. Shih tabelën 11 dhe figurën 27.

Gjatë vitit 2020, numri i familjeve në Skemën e Ndhmës Sociale ka shënuar ngritje dhe rënie nga muaji në muaj. Numri më i madh i familjeve në SNS është shënuar në muajin dhjetor, me 25.679 familje, kurse numri më i vogël i familjeve është shënuar në muajin shkurt, me 24.178 familje.

Numri mesatar i familjeve që kanë përfituar ndihmë sociale çdo muaj gjatë vitit 2020 është 24,675 familje, 99,651 është numri mesatar i anëtarëve të familjes ndërsa 3,917,337 euro është shuma mesatare e mjeteve të procesuara. Shih tabelën 11 dhe figurat 27 dhe 28.

Gjatë vitit 2020 me qëllim të tejkalimit të gjendjes së krijuar nga pandemia COVID-19, me vendim të Qeverisë së Republikës së Kosovës, të gjithë përfituesit e SNS-së, kanë përfituar dyfishin e shumës së ndihmës sociale për muajt mars, prill, maj 2020 nga Masat e Pakos Emergjente, Masa 1²⁷, ndërsa pagesë në dyfishin e shumës së ndihmës sociale për muajt tetor, nëntor dhe dhjetor 2020, është realizuar nga Pakoja e Rimëkëmbjes Ekonomike.²⁸ Përveç këtyre masave, janë ndërmarrë edhe masa të tjera lehtësuese për përfituesit e SNS-së si: lirimi nga riaplikimi direkt i palëve, mos verifikimi i gjendjes në terren, pezullimi i mbajtjes së seancave mjekësore, ndërprerja për shkak të kritereve, etj.²⁹ Këto masa kanë ndikuar që të rritet numri i familjeve përfituese të SNS-së dhe shuma e mjeteve të procesuara për pagesën e SNS për vitin 2020 në krahasim me vitin 2019. Shih tabelën 11 dhe figurën 29.

Nëse iu referohemi të dhënave të Agjencisë së Statistikave të Kosovës (ASK)³⁰, numri i përgjithshëm i ekonomive familjare në Kosovë, sipas Anketës së Fuqisë Punëtore për vitin 2019, ishte 360.718 ekonomi familjare. Nëse krahasohet ky numër me numrin e familjeve në Skemën e Ndhmës Sociale (25,679 familje/dhjetor 2020), rezulton se 7% e familjeve/ekonomive familjare në Kosovë janë të përfshira në Skemën e Ndhmës Sociale. Ndërsa, nëse krahasohet numri i anëtarëve të familjes në SNS (103,189 anëtarë/dhjetor 2020) me numrin e banorëve në Kosovë (1,739,825 banorë/regjistrimi i vitit 2011)³¹, rezulton se 6% e banorëve në Kosovë është e përfshirë në SNS.

²⁶ Vendimin nr.22/2020, dt.15.03.2020; dhe Vendimi nr.197, dt. 04.11.2020;

²⁷ Shih: <https://mf.rks-gov.net/desk/inc/media/8810F09D-B3C7-4E09-9BD1-0E2B0B2AF5CB.pdf>

²⁸ Shih: https://mf.rks-gov.net/desk/inc/media/FEC082F0-53E1-46B9-BC9B-5F23C29920CE.pdf?fbclid=IeAR2c6uVrënMk8ÈtMFkNO-eNLCi4Heol25BQoP_Ydmq-ëc131NTAfh2XVv6Q

²⁹ Vendimin nr. 22/2020, dt. 15.03.2020; dhe Vendimi nr. 197, dt. 04.11.2020;

³⁰ “Vjetari Statistikor i Republikës së Kosovës 2020”, ASK, Prishtinë 2020, f. 13; shih: <https://ask.rks-gov.net/media/5629/vjetari-final-2020-per-web.pdf>

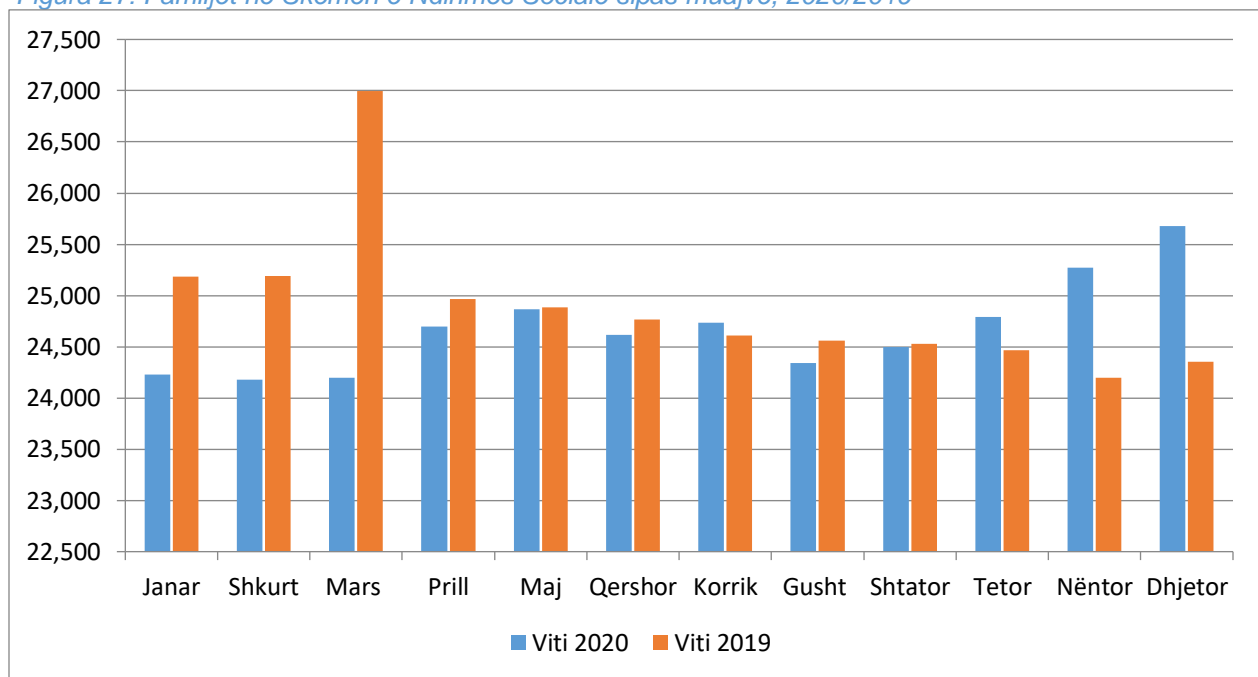
³¹ “Vjetari Statistikor i Republikës së Kosovës 2020”, ASK, Prishtinë 2020, f. 35; shih: <https://ask.rks-gov.net/media/5629/vjetari-final-2020-per-web.pdf>

Tabela 11: Numri i familjeve - anëtarëve të familjes të përfshirë në SNS, 2020

Muaji	Numri i familjeve	Anëtarët e familjes	Shuma e mjeteve e procesuara
Janar	24,229	98,214	2,567,287.50 €
Shkurt	24,178	98,058	2,571,030.00 €
Mars	24,198	98,070	5,111,240.00 €
Prill	24,697	100,017	5,251,027.50 €
Maj	24,864	100,564	5,248,712.00 €
Qershor	24,615	99,712	2,600,407.50 €
Korrik	24,737	98,725	2,569,720.00 €
Gusht	24,339	98,517	2,570,467.50 €
Shtator	24,496	98,990	2,589,490.00 €
Tetor	24,791	99,957	5,214,885.00 €
Nëntor	25,273	101,799	5,316,365.00 €
Dhjetor	25,679	103,189	5,397,410.00 €
Totali:			47,008,042.00 €

Në muajin dhjetor 2020, numri i familjeve në SNS është rritur për 1.327 familje³² më shumë apo plus 9%, në krahasim me të dhënat muajit të njëjtë të vitit 2019. Shih tabelën 11 dhe figurën 27:

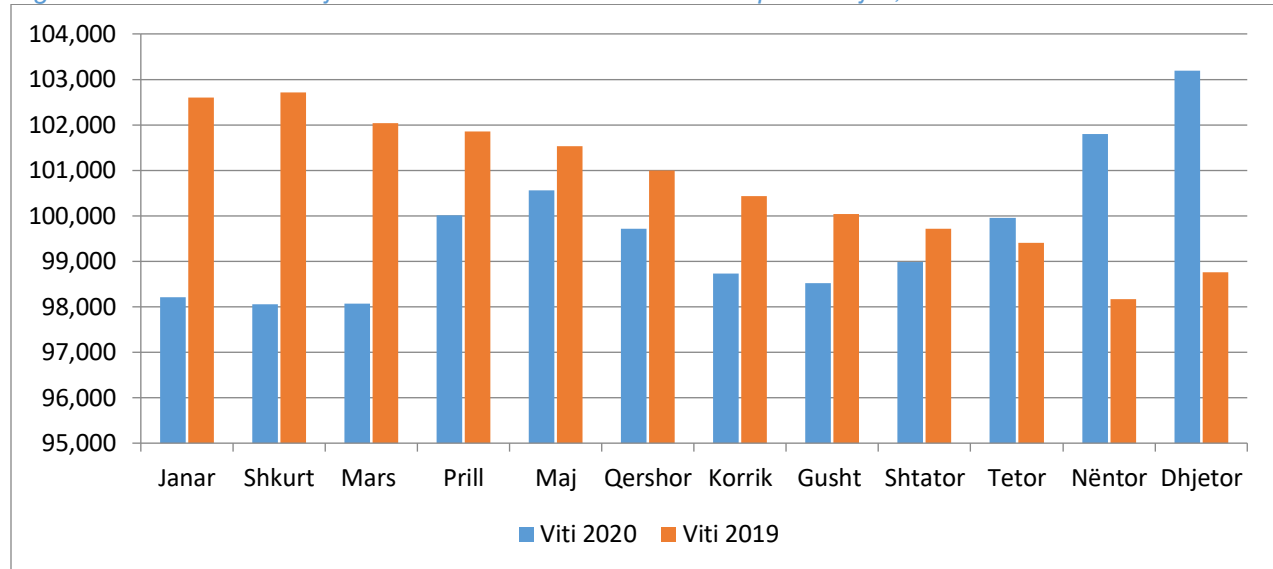
Figura 27: Familjet në Skemën e Ndihmës Sociale sipas muajve, 2020/2019

³² **Sqarim:** Gjatë vitit 2020 me qëllim të tejkalimit të gjendjes së krijuar nga pandemia COVID-19, me vendim të Qeverisë së Republikës së Kosovës, të gjithë përfituesit e SNS-së, kanë përfituar dyfishin e shumës së ndihmës sociale për muajt **mars, prill, maj 2020** nga Pako Emergjente Fiskale dhe për muajt **tetor, nëntor dhe dhjetor 2020** nga Pakoja e Rimëkëmbjes Ekonomike. Shuma e dyfishimit të pagesave që janë realizuar për familjet në SNS për këta gjashtë muaj është rreth **15 milion euro**. Ndërsa shuma totale e mjeteve të procesuara për pagesën e rregullt të familjeve në SNS për vitin 2020, është mbi **31.0 milion euro**.

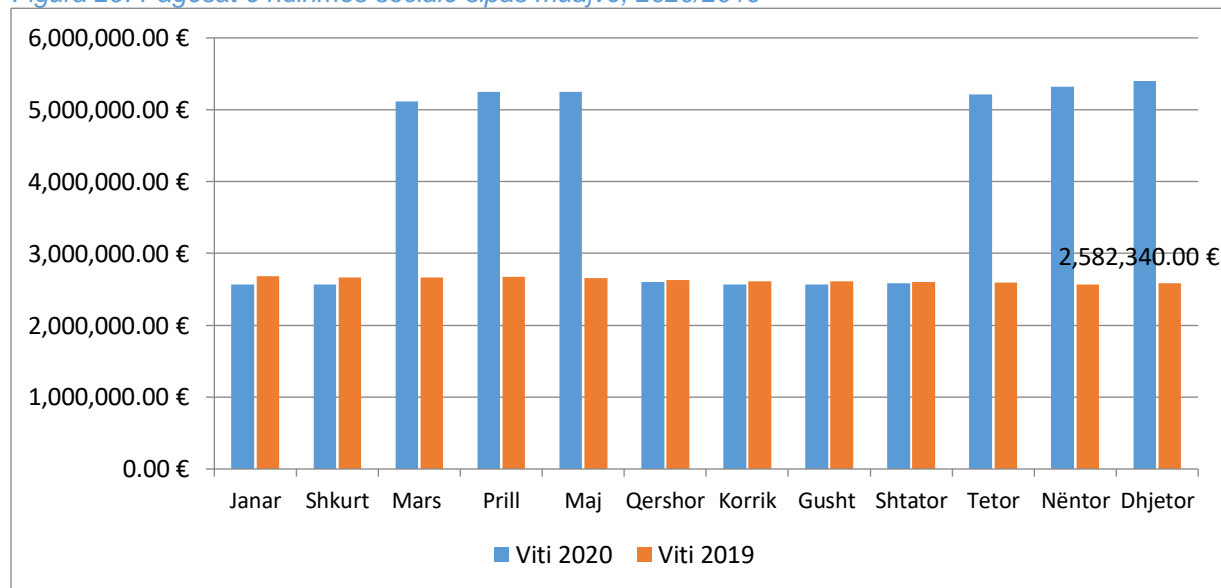
Gjatë vitit 2020 numri më i madh i anëtarëve të familjes është evidentuar në muajin dhjetor, 103,189 anëtarë, kurse numri më i vogël në muajin shkurt 98.058 anëtarë. Në muajin dhjetor 2020, numri i anëtarëve të familjes në SNS është rritur për 4.433 anëtarë më shumë, apo plus 4% në krahasim me muajin e njëjtë të vitit paraprak. Shih tabelën 11 dhe figurën 28:

Figura 28: Anëtarët e familjes në Skemën e Ndhmës Sociale sipas muajve, 2020/2019

Sipas Tabelës 11 dhe Figurës 29 shuma më e madhe e mjeteve të procesuara është në muajin dhjetor 2020, 5,397,410 euro (shuma bazë 2,698,705 euro), kurse shuma më e vogël është procesuar në muajin janar 2020, 2,567,287.50 euro. Në muajin dhjetor 2020, shuma bazë e mjeteve të procesuara (2,698,705 euro pa shtesa) është rritur për 116,365 euro apo plus 5% në krahasim me muajin e njëjtë të vitit 2019.

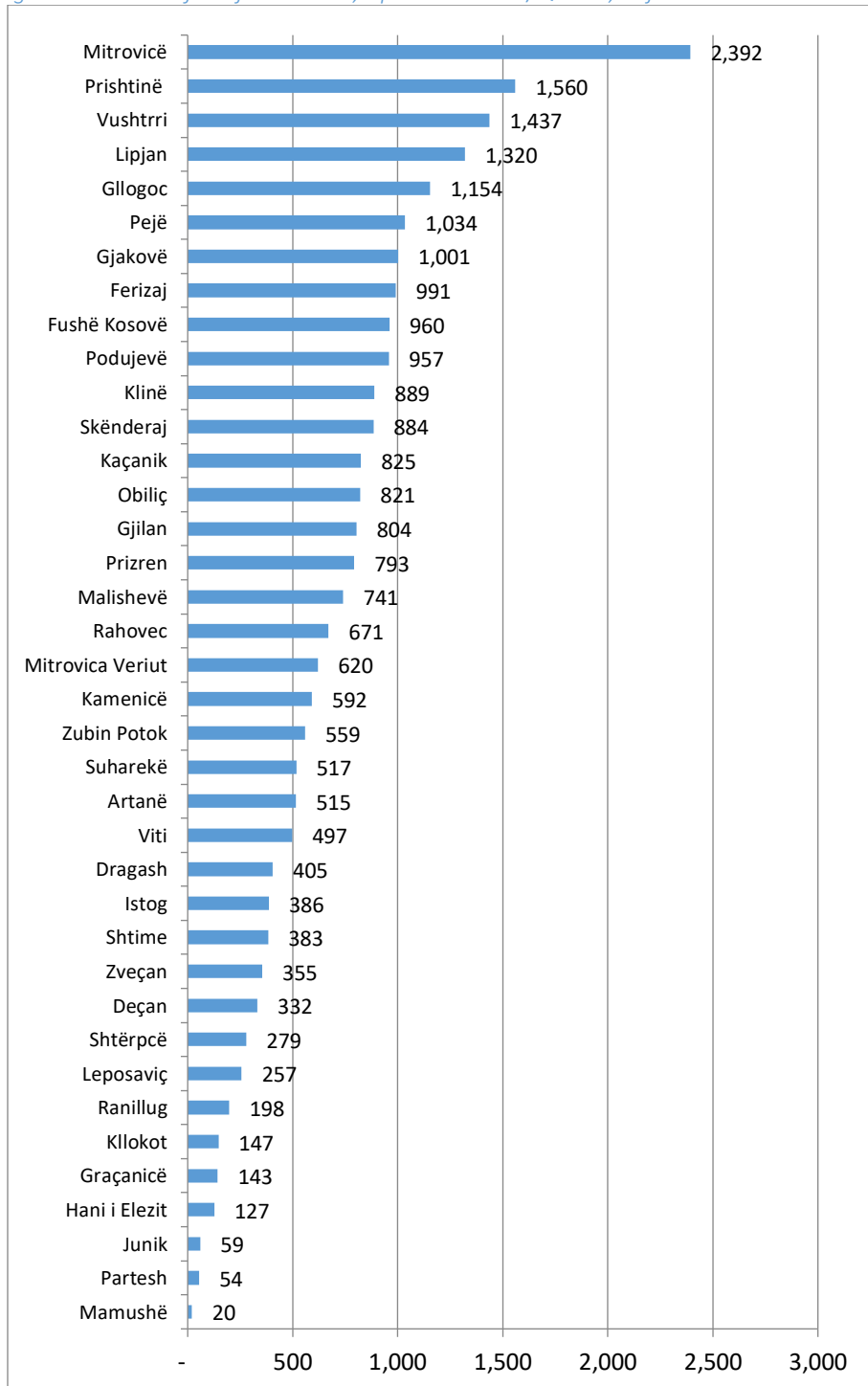
Figura 29: Pagesat e ndihmës sociale sipas muajve, 2020/2019

5.7.1. Familjet/anëtarët e familjes në SNS, sipas komunave/QPS-ve

Nga figura më poshtë konstatohet se numrin më të madh të familjeve në SNS e ka komuna/QPS-ja e Mitrovicës me 2.392 familje, ndërsa komuna/QPS me numrin më të vogël të familjeve në SNS është komuna/QPS-ja e Mamushës me 20 familje. Shih figurën më poshtë:

Figura 30: Numri i familjeve në SNS, sipas komunave/QPS-ve, dhjetor 2020

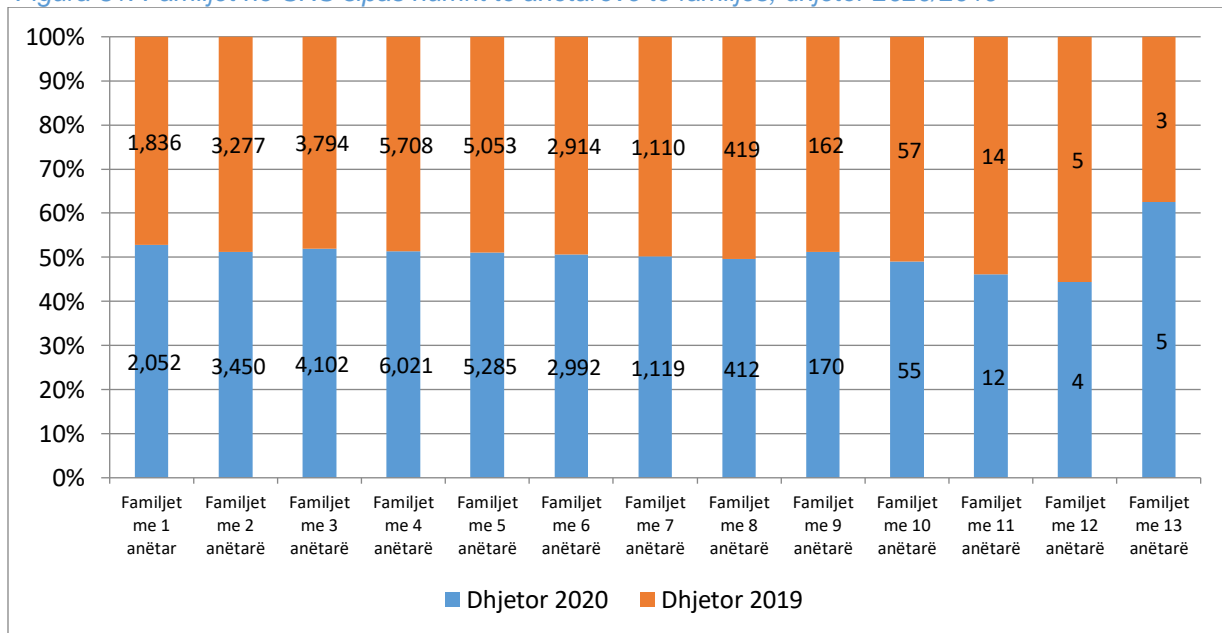
5.7.2. Familjet në SNS sipas numrit të anëtarëve të familjes

Nga gjithsej 25.679 familje në SNS, sa ishin në dhjetor 2020, numrin më të madh e përbëjnë familjet 4 anëtarëshe me 6.021 familje apo 23%, familjet 5 anëtarëshe me 5.285 familje apo 21%, familjet tri anëtarëshe me 4.102 familje apo 16%, e kështu me radhë. Ndërsa, numrin më të vogël të familjeve e përbëjnë familjet 12 anëtarëshe me 4 familje apo 0.02%, familjet 13 anëtarëshe me 5 familje apo 0.02% e kështu me radhë. Shih tabelën 12 dhe figurën 31:

Tabela 12: Familjet në SNS, sipas numrit të anëtarëve të familjes, dhjetor 2020

Familjet sipas numrit të anëtarëve	Numri i familjeve	%
Familjet me 1 anëtar	2,052	7.99
Familjet me 2 anëtarë	3,450	13.44
Familjet me 3 anëtarë	4,102	15.97
Familjet me 4 anëtarë	6,021	23.45
Familjet me 5 anëtarë	5,285	20.58
Familjet me 6 anëtarë	2,992	11.65
Familjet me 7 anëtarë	1,119	4.36
Familjet me 8 anëtarë	412	1.60
Familjet me 9 anëtarë	170	0.66
Familjet me 10 anëtarë	55	0.21
Familjet me 11 anëtarë	12	0.05
Familjet me 12 anëtarë	4	0.02
Familjet me 13 anëtarë	5	0.02
TOTALI:	25.679	100.00

Figura 31: Familjet në SNS sipas numrit të anëtarëve të familjes, dhjetor 2020/2019

Gjatë vitit 2020, numri i familjeve sipas anëtarëve të familjes nuk ka ndryshuar shumë nga viti 2019. Shih figurën më lartë.

5.7.3. Bartësit e ndihmës sociale sipas kategorive dhe strukturës gjinore

Nga gjithsej 25.679 familje sa ishin në SNS (dhjetor 2020), 16.895 ose 66% e familjeve ishin në kategorinë e parë (I), ndërsa 8.784 familje ose 34% ishin në kategorinë e dytë (II) të SNS-së. *Shih tabelën 13 dhe figurën 32:*

Tabela 13: Bartësit e ndihmës sociale sipas kategorive dhe strukturës gjinore, dhjetor 2020

TOTAL			Kategoria I			Kategoria II		
M	F	Total	M	F	Total	M	F	Total
16,895	8,784	25,679	9,895	8,066	17,961	7,000	718	7,718
65.79%	34.21%		55.09%	44.91%		90.70%	9.30%	

Struktura gjinore e bartësve të ndihmës sociale, në të dy kategoritë e SNS-së në dhjetor 2020 ishte: 8.784 apo 34% të bartësve të ndihmës sociale ishin femra, dhe 16.895 apo 66% të bartësve të ndihmës sociale ishin meshkuj. (Në kategorinë I: 8.066 ose 45% ishin femra dhe 9.895 apo 55% ishin meshkuj, ndërsa në kategorinë II: 718 ose 9% ishin femra dhe 7.000 apo 91% ishin meshkuj.) Shih figurat më poshtë:

Figura 32: Përqindja e familjeve në SNS sipas kategorive, dhjetor 2019

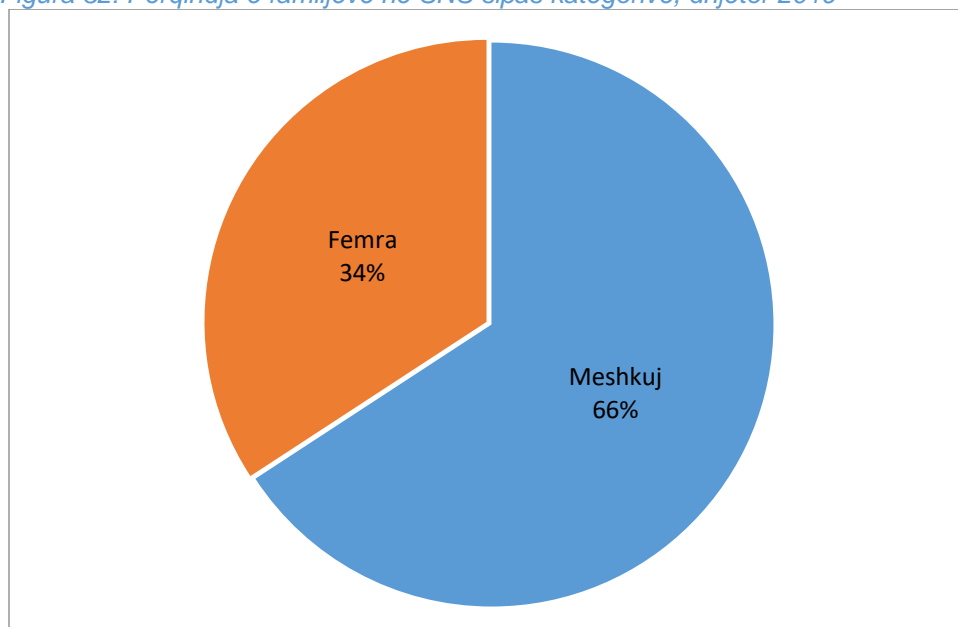
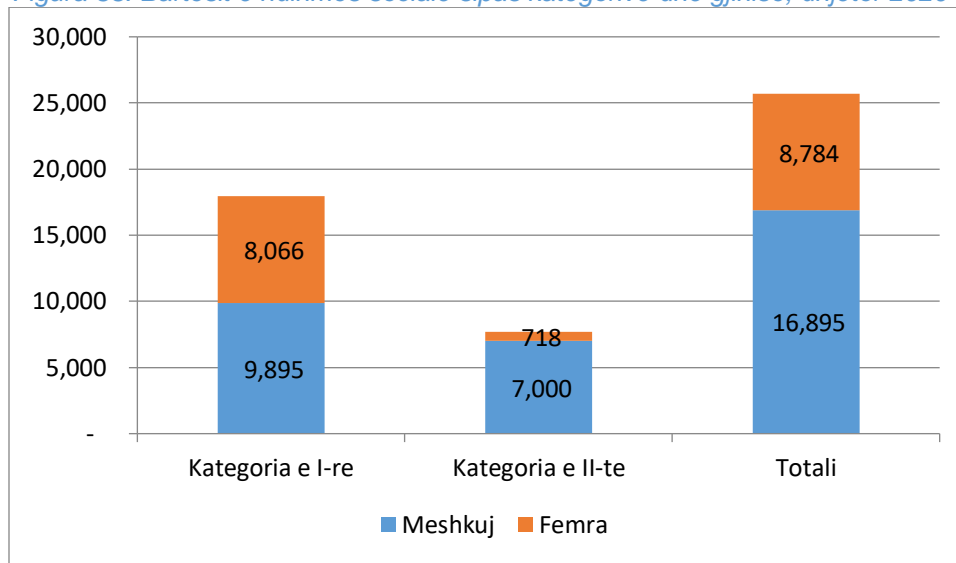

Figura 33: Bartësit e ndihmës sociale sipas kategorive dhe gjinisë, dhjetor 2020

5.7.4. Statusi i bartësve të ndihmës sociale në SNS

Bazuar në kriterin-statusin bazë të bartësit të ndihmës sociale, numrin dhe përqindjen më të lartë e përbën kriteri 8 - i papunësuar, me gjithsej 7.315 apo 28%; pastaj bartësit me kriterin 7- person mbi 18 vjeç, i pa aftë për punë mbi 80%, me 7.026 apo me 27%; bartësit me kriterin 9-kujdestar, me 6.704 apo me 26%; bartësit me kriterin 6-prind vetushqyes, me 2.270 apo 9%, e kështu me radhë. Ndërsa numrin më të vogël e përbëjnë bartësit me kriterin 13-person nga familja e Skemës së FDIL-së dhe me kriterin 14-person me pension nga Skema për të Verbër, me nga 1 bartës apo me 0.01%. Shih tabelën 14:

Tabela 14: Bartësit e ndihmës sociale sipas statusit, dhjetor 2020

Kriteri	Meshkuj	Femra	Totali	%
5 - Person i moshës 15 - 18 vjeç, në shkollim të rregullt	2	0	2	0.01
6 - Prind vetushqyes	388	1.882	2.270	8.84
7 - Person mbi 18 vjeç, i pa aftë për punë mbi 80%	4.878	2.148	7.026	27.36
8 - I papunësuar	6.996	319	7.315	28.49
9 - Kujdestar	3.602	3.102	6.704	26.11
10 - Person me Pension të Aftësisë së Kufizuar (PPAK)	180	34	214	0.83
13 - Person nga Familja e Skemës së FDIL-së	1	0	1	0.00
14 - Person me Pension nga Skema për të verbër	0	1	1	0.00
15 - Person me Pension Bazë (PB)	93	23	116	0.45
18 - Kujdestar - Person me Pension të Aftësisë së Kufizuar (PPAK)	11	2	13	0.05
19 - Kujdestar - Person me Pension Bazë (PB)	6	1	7	0.03
21 - Person i vetëm - Person mbi 18 vjeç, i pa aftë për punë mbi 80%	739	1.271	2.010	7.83
Totali	16.893	8.783	25.679	100.00

5.7.5. Familjet në Skemën e Ndhmës Sociale sipas etnitetit

Kosova është e angazhuar për krijimin e një shteti të qytetarëve të barabartë, i cili garanton të drejtat, lirinë qytetare dhe barazinë para ligjit për të gjithë njerëzit që jetojnë në Kosovë. Kushtetuta e Republikës së Kosovës përcakton se *“të gjithë janë të barabartë para ligjit dhe se askush nuk mund të diskriminohet në bazë të racës, ngjyrës, gjinisë, gjuhës, fesë, mendimeve politike ose të tjera, prejardhjes kombëtare a shoqërore, lidhjes me ndonjë komunitet, pronës, gjendjes ekonomike, sociale, orientimit seksual, lindjes, aftësisë së kufizuar ose ndonjë statusi tjetër personal.”*³³

Përveç kësaj, për të siguruar barazi të plotë dhe efektive ndërmjet pjesëtarëve të komuniteteve, Kushtetuta inkurajon miratimin e masave adekuate (p.sh. diskriminimin pozitiv) në favor të grupeve të rrezikuara dhe të marxhinalizuara në shoqëri.

Të drejtën për shfrytëzimin e ndihmës sociale në Republikën e Kosovës e kanë të gjithë individët/familjet që jetojnë në varfëri dhe që i plotësojnë kriteret e parapara me legjislacionin në fuqi. Andaj, për të paraqitur etnitetin e familjeve në Skemën e Ndhmës Sociale, po japim të dhënat e muajit dhjetor 2020, të cilat me numër dhe përqindje janë të përafërta edhe me muajt e tjerë të këtij viti. Shih tabelën 15:

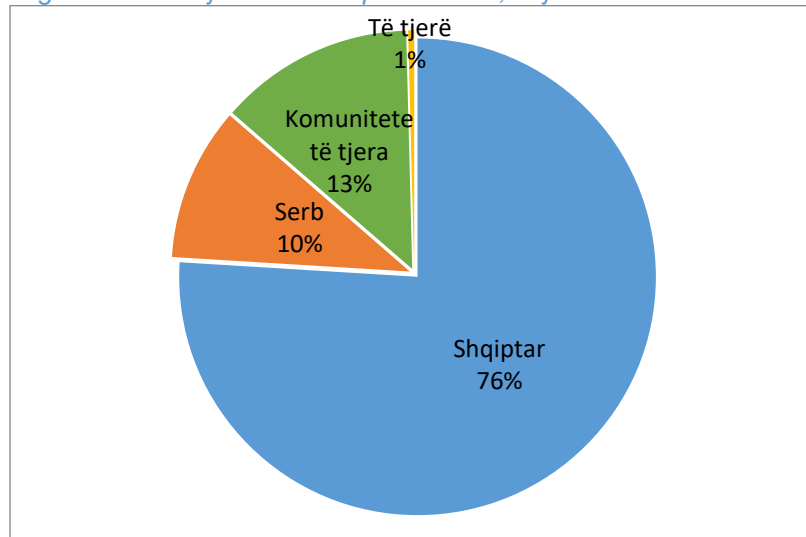
Tabela 15: Familjet në SNS sipas etnitetit, dhjetor 2020

Etniteti	Numri i familjeve	%	Numri i anëtarëve	%	Shuma	%
Shqiptar	19,509	75.97%	81.150	78.64%	4,166,852.50	77.29%
Serb	2,670	10.40%	6.847	6.64%	459,170.00	8.52%
Rom	1,002	3.90%	4.501	4.36%	225,182.50	4.18%
Ashkali	1,468	5.72%	7.009	6.79%	340,537.50	6.32%
Egjiptian	384	1.50%	1.871	1.81%	90,375.00	1.68%
Turk	72	0.28%	217	0.21%	13,020.00	0.24%
Boshnjak	254	0.99%	767	0.74%	45,755.00	0.85%
Malazez	3	0.01%	6	0.01%	515.00	0.01%
Kroat	14	0.05%	38	0.04%	2,425.00	0.04%
Goran	198	0.77%	563	0.55%	35,697.50	0.66%
Të tjera-	105	0.41%	220	0.21%	17,880.00	0.22%
TOTAL:	25,679	100.00%	103,189	100.00%	5,397,410.00	100.00%

Bazuar në tabelën e mësipërme konstatohet se numrin dhe përqindjen më të madhe e përbëjnë familjet shqiptare, me 19.509 familje apo 76% të totalit të përgjithshëm të familjeve në SNS dhe me 81.150 anëtarë të familjes apo 79%, ndërsa familjet e komuniteteve tjera marrin pjesë me 6.065 familje, apo me 23.62% të totalit të përgjithshëm të familjeve në SNS (2.670 apo 10.40% familje serbe dhe 3.317 apo 13.22% familje të komuniteteve tjera). Shih tabelën 15 dhe figurën 34:

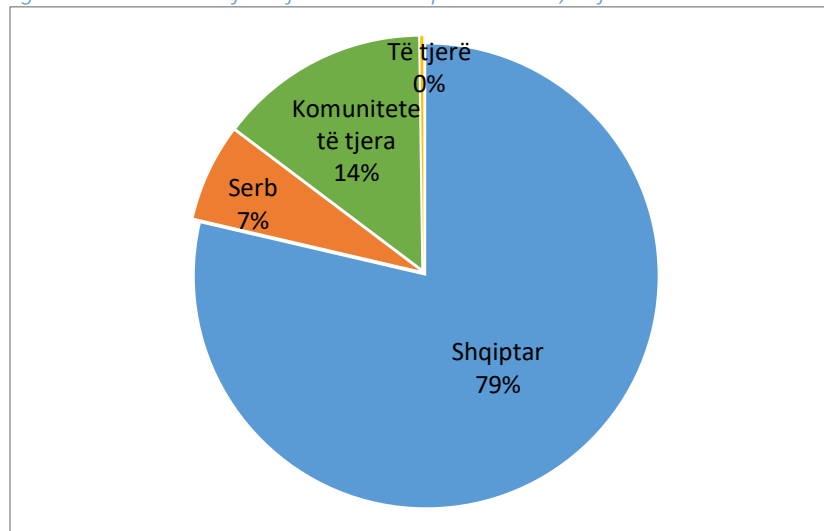
³³ Neni 24, pikat 1 dhe 2 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës; <https://www.mkrs-ks.org/repository/docs/Kushtetuta.e.Republikes.se.Kosoves.pdf>

Figura 34: Familjet në SNS sipas etnitetit, dhjetor 2020

Bazuar në statistikat e regjistrimit të fundit të ASK-së (2011) në Kosovë jetojnë 1,739,825 banorë (1.616.869 apo 92.93% shqiptar, 25.532 apo 1.47% serb, 92.320 apo 5.31% të komunitete të tjera dhe 5.104 apo 0.29% që nuk janë deklaruar)³⁴, rezulton që pjesëmarrja e komuniteteve të tjera në SNS është 21.819 apo 21.14% (6.847 apo 7% serb dhe 14.972 apo 15% komunitete të tjera). Pra, kemi një diskriminim pozitiv në favor të komuniteteve jo shqiptare të përfshira në SNS. Gjithashtu kjo shpërputhje, përveç diskriminimit pozitiv, mund të shpjegohet edhe me faktin që tek familjet e komuniteteve të tjera, veçmas tek ato të komunitetit rom, ashkali dhe egjiptian, niveli i varfërisë është më i theksuar. Shih tabelën 15 dhe figurën 35:

Figura 35: Anëtarët e familjeve në SNS sipas etnitetit, dhjetor 2020

³⁴ “Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive Familjare dhe Banesave në Kosovë 2011 / Rezultatet Përfundimtare , të dhënat kryesore”, ASK, Prishtinë, f. 60; shih: <https://ask.rks-gov.net/media/2074/te-dhenat-kryesore.pdf>

5.7.6. Anëtarët e familjeve në SNS, sipas kategorive dhe gjinisë

Në muajin dhjetor 2020, në Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë ishin gjithsej 25.679 familje, me 103.189 anëtarë të familjes, nga të cilët 53.167 apo 52% ishin femra dhe 50.022 apo 48% ishin meshkuj.

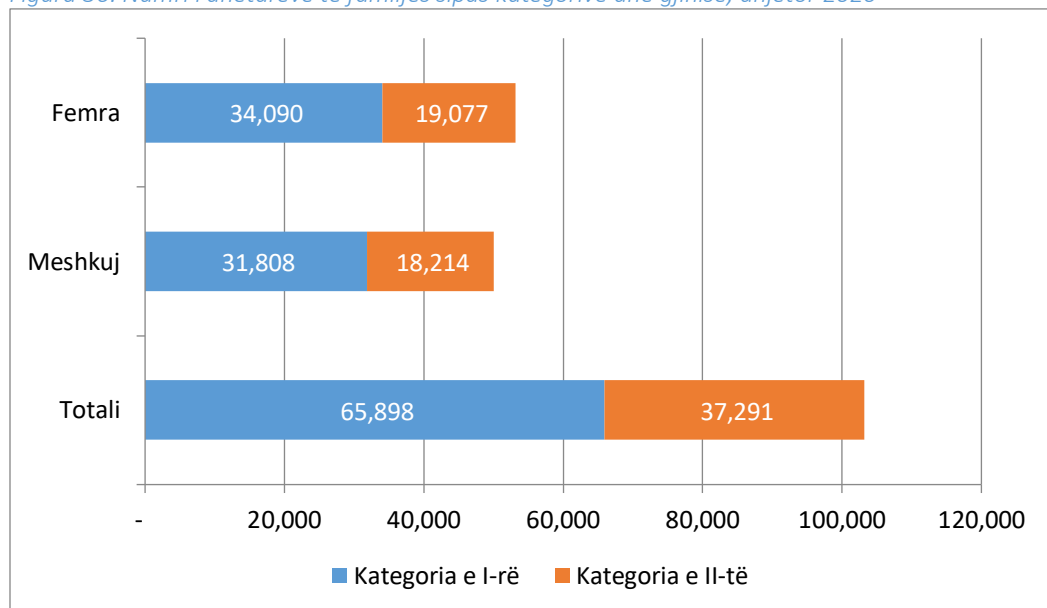
Në kategorinë I ishin 65.898 anëtarë të familjes, nga të cilët 34.090 apo 52% ishin femra dhe 31.808 apo 48% ishin meshkuj.

Në kategorinë II ishin 37.291 anëtarë të familjes, nga të cilët 19.077 apo 51% ishin femra dhe 18.214 apo 49% ishin meshkuj. Shih tabelën 16 dhe figurën 36:

Tabela 16: Anëtarët e familjeve në SNS, sipas kategorive dhe strukturës gjinore

Kategoria I dhe II			Kategoria I			Kategoria II		
Meshkuj	Femra	Totali	Meshkuj	Femra	Totali	Meshkuj	Femra	Totali
50,022	53,167	103,189	31,808	34,090	65,898	18,214	19,077	37,291
48.48%	51.52%		48.27%	51.73%		48.84%	51.16%	

Figura 36: Numri i anëtarëve të familjes sipas kategorive dhe gjinisë, dhjetor 2020

5.7.7. Anëtarët e familjeve në SNS, sipas grup-moshave

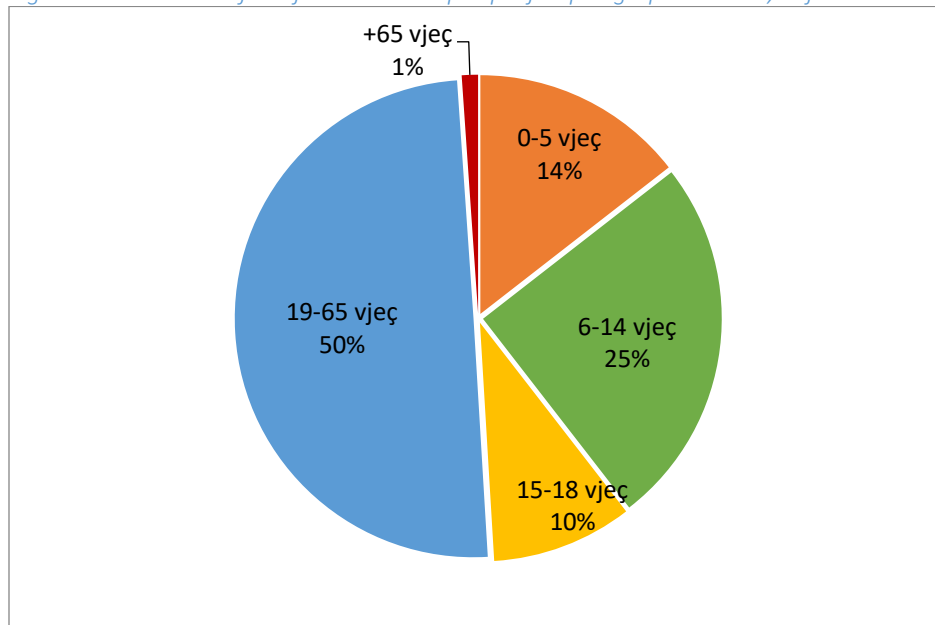
Shikuar nga aspekti i moshës, rezulton se nga gjithsej 103.189 anëtarë të familjes në SNS (dhjetor 2020), numrin dhe përqindjen më të madhe e përbëjnë grup-mosha 19-65 vjeç me gjithsej 51.444 anëtarë apo 50% të numrit total të anëtarëve, ndërsa numrin dhe përqindjen më të vogël e përbëjnë grup-mosha mbi 65 vjeç me gjithsej 1.134 apo 1%.

Nëse e kalkulojmë numrin e anëtarëve të familjes në SNS të moshës 0-18 vjeç, del që 50.611 apo 49% e anëtarëve të familjes i takojnë kësaj grup-moshe. Nisur nga ky fakt konkludojmë që objekt i analizave dhe shqetësimeve për institucionet e politikëbërëse dhe vendimmarrëse në Kosovë, duhet të jetë grup-mosha 0-18 vjeç e anëtarëve të familjes në SNS. Shih tabelën 17 dhe figurën 37:

Tabela 17: Numri dhe përqindja e anëtarëve të familjes në SNS sipas grup-moshave, dhjetor 2020

Grup-mosha	0-5 vjeç	6-14 vjeç	15-18 vjeç	19-65 vjeç	+65 vjeç	TOTALI
Numri i anëtarëve	14,941	25,827	9,843	51,444	1,134	103,189
%	14.48%	25.03%	9.54%	49.85%	1.10%	100.00

Figura 37: Anëtarët e familjes në SNS me përqindje sipas grup-moshave, dhjetor 2020

5.8. Shuma mujore e ndihmës sociale

Shuma mujore e ndihmës sociale për familjet në SNS, përcaktohet sipas numrit të pikëve dhe numrit të anëtarëve të familjes dhe koston e çmimeve të konsumit të shportës së ushqimit, e cila rregullohet me akt nënligjor të nxjerrë nga Ministria. Lartësia e vlerës së përfitimeve për familje rregullohet me akt nënligjor, me ç'rast Ministria e Financave në bashkëpunim me Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale, nxjerrin vendim për lartësinë e pagesës së shumës mujore për familje. Shuma mujore e ndihmës sociale harmonizohet me indeksin e çmimeve të konsumit të shportës së ushqimit, të publikuara nga Agjencia e Statistikave të Kosovës.³⁵

³⁵ Ligji Nr.04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Neni 8, paragrafi 9.1 dhe 9.2 dhe Udhëzimi Administrativ, nr.15/2012 për Përlllogaritjen e Shumës Mujore të Ndhmës Sociale, neni 11, paragrafët 1-7.

Me Vendim të Qeverisë së Republikës së Kosovës të datës 01.11.2015, ndihmat sociale janë rritur për 25%, që i bie minimalja e ndihmës sociale ishte 50 euro, ndërsa maksimalja 150 euro në muaj, kurse me Vendimin Nr. 15/24, të dt. 12.01.2018 Qeveria e Republikës së Kosovës, i ka rritur ndihmat sociale për 20%. Pra, që nga 1 janari 2018, ndihma sociale (minimalja) është 60 euro në muaj dhe maksimalja është 180 euro në muaj.³⁶

Shuma mujore e ndihmës sociale për një familje përcaktohet sipas numrit të pikave, numrit të anëtarëve të familjes dhe kostos së çmimeve të konsumit të shportës së ushqimit, e cila rregullohet me akt nënligjor të cilin e nxjerrë Ministria.³⁷ Përveç ndihmës bazë, “familja e përzgjedhur për Skemën e Ndhmës Sociale për çdo fëmijë të moshës zero (0) e deri në tetëmbëdhjetë (18) vjeç, realizon një përfitim financiar në formën e shtesës për fëmijë, me qëllim të nxitjes së arsimimit dhe përmirësimit të shëndetit³⁸. Kështu nga tetori i vitit 2012, përveç shumës bazë të ndihmës sociale, familjet në Skemën e Ndhmës Sociale që kanë fëmijë të moshës 0-18 vjeç, marrin edhe nga 5 euro shtesë në emër të arsimimit dhe mbrojtjes shëndetësore.³⁹ Për më tepër shih tabelën më poshtë:

Tabela 18: Familjet në SNS sipas numrit të anëtarëve, pikëve dhe shumës mujore

Familjet sipas numrit të anëtarëve	Numri i pikëve	Shuma në euro
Familjet me 1 anëtar	40	60.00
Familjet me 2 anëtarë	55	82.50
Familjet me 3 anëtarë	60	90.00
Familjet me 4 anëtarë	65	97.50
Familjet me 5 anëtarë	70	105.00
Familjet me 6 anëtarë	75	112.50
Familjet me 7 anëtarë	80	120.00
Familjet me 8 anëtarë	85	127.50
Familjet me 9 anëtarë	90	135.00
Familjet me 10 anëtarë	95	142.50
Familjet me 11 anëtarë	100	150.00
Familjet me 12 anëtarë	105	157.50
Familjet me 13 anëtarë	110	165.00
Familjet me 14 anëtarë	115	172.50
Familjet me 15 anëtarë	120	180.00

³⁶ Vendimi i Qeverisë së Republikës së Kosovës, nr. 15/24, dt. 12.01.2018.

³⁷ Ligji Nr.04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr.2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Neni 9 si dhe Udhëzimi Administrativ, Nr.15/2012 për Përllogaritjen e Shumës Mujore të Ndhmës Sociale, neni 8, paragrafi 9.1.

³⁸ Po aty, neni 12, paragrafët 1-4.

³⁹ Vendimi i Ministrisë të MPMS-së, nr.453, dt. 17.12.2012.

5.8.1. Mesatarja ditore dhe mujore e ndihmës sociale sipas anëtarëve të familjes

Bazuar në Anketën e Buxhetit të Ekonomive Familjare (ABEF), e vitit 2017, është vlerësuar se 18% e popullsisë së Kosovës jeton nën kufirin e varfërisë me më pak se 1.85 euro në ditë për një person të rritur dhe 5.1% e popullsisë jeton nën kufirin e varfërisë së skajshme me më pak se 1.35 euro në ditë.⁴⁰ Bazuar në këto të dhëna del që shumica e familjeve në SNS edhe pse marrin ndihmë sociale vazhdojnë të jetojnë nën nivelin e varfërisë. Shih tabelën më poshtë:

Tabela 19: Rritja e ndihmës sociale nga viti 2003, shuma dhe mesatarja e NS-së për anëtarë të familjes 2020

Familjet sipas numrit të anëtarëve të familjes	Rritja e ndihmës sociale					Mesatarja e ndihmës sociale		
	Shuma mujore e ndihmës sociale në € në vitin 2003	Shuma mujore ndihmës sociale në € pas rritjes nga 5 € për çdo familje 2009	Shuma e ndihmës sociale në €, pas ndryshimeve të Ligjit të SNS (qershor 2012)	Shuma mujore e ndihmës sociale, në €, pas rritjes prej 25% nga dt. 01.11.2015	Shuma mujore e ndihmës sociale, në €, pas rritjes prej 20% nga dt. 01.01.2018	Familjet në SNS sipas nr. të anëtarëve të familjes (dhjetor 2020)	Mesatarja mujore e ndihmës sociale për anëtarë të familjes (dhjetor 2020)	Mesatarja ditore e ndihmës sociale, për anëtarë të familjes (dhjetor 2020)
Familje 1 anëtar	35	40	40	50	60	2,052	60 €	2.00 €
Familje 2 anëtarë	50	55	55	68.75	82.5	3,450	41.25 €	1.38 €
Familje 3 anëtarë	55	60	60	75	90	4,102	30 €	1.00 €
Familje 4 anëtarë	60	65	65	81.25	97.5	6,021	24.38 €	0.81 €
Familje 5 anëtarë	65	70	70	87.5	105	5,285	21 €	0.70 €
Familje 6 anëtarë	70	75	75	93.75	112.5	2,992	18.75 €	0.63 €
Familje 7 anëtarë	75	80	80	100	120	1,119	17.14 €	0.57 €
Familje 8 anëtarë	75	80	85	106.25	127.5	412	15.94 €	0.53 €
Familje 9 anëtarë	75	80	90	112.5	135	170	15.00 €	0.50 €
Familje 10 anëtarë	75	80	95	118.75	142.5	55	14.25 €	0.48 €
Familje 11 anëtarë	75	80	100	125	150	12	13.64 €	0.45 €
Familje 12 anëtarë	75	80	105	131.25	157.5	4	13.13 €	0.44 €
Familje 13 anëtarë	75	80	110	137.5	165	5	12.69 €	0.42 €
Familje 14 anëtarë	75	80	115	143.75	172.5	0	12.32 €	0.41 €
Familje 15 anëtarë	75	80	120	150	180	0	12 €	0.40 €
Mesatarja	67.33 €	72.33 €	84.33 €	105.41 €	126.5 €	24,675	21.43 €	0.71 €

5.9. Puna e Njësive-Komisioneve të Divizionit të Ndhmës Sociale

5.9.1. Komisioni Mjekësor i Shkallës I

Të drejtën në ndihmë sociale në kategorinë e parë e realizon familja, në të cilën të gjithë anëtarët e familjes janë të varur sipas përkufizimit të dhënë në nenin 2, pika 2.7 të Ligjit në fuqi, dhe asnjëri prej tyre nuk është i punësuar.⁴¹

Një person do të konsiderohet se është me të meta të rënda dhe aftësi të kufizuara të përhershme, nëse është mbi moshën tetëmbëdhjetë (18) vjeç dhe nën moshën 65 vjeç, dhe është me aftësi të kufizuara

⁴⁰ “Varfëria në konsum në Republikën e Kosovës”, Raport i përbashkët i BB-së dhe ASK-së, maj 2019, f. 5; shih: <https://ask.rks-gov.net/media/4882/statistikat-e-varf%C3%ABris%C3%AB-2012-2017.pdf>

⁴¹ Ligji Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, neni 2.7 dhe Ligji Nr. 04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, neni 4.4.

fizike apo mendore dhe është i paaftë për punë shpërblyese. Aftësia përherë e kufizuar dhe e meta e rëndë fizike dhe mendore, përkufizohet si aftësia përherë e kufizuar fizike dhe mendore në shkallë jo më pak se 80%, siç është aftësia e kufizuar që e bën personin të paaftë për punë në kohën kur ai paraqet kërkesën dhe për një periudhë vijuese, prej jo më pak se një vit.⁴²

Familjet me një apo më shumë anëtarë të paaftë për punë, që paraqesin kërkesë për ndihmë sociale për kategorinë e parë, gjenden shëndetësore të këtyre anëtarëve e ekzaminon dhe vlerëson Komisioni Mjekësor i Ministrisë. Procedurat e punës, kriteret dhe metodologjia për vlerësim dhe rishikim të nivelit dhe llojit të paaftësisë nga ana e Komisionit Mjekësor, përcaktohet me akt nënligjor të nxjerrë nga Ministria.⁴³

Komisioni Mjekësor - nënkupton një grup ekspertësh mjekësorë, i formuar dhe i miratuar nga Ministria përkatëse e Punës dhe Mirëqenies Sociale, me qëllim të ekzaminimit dhe përcaktimit të gjendjes shëndetësore, duke përcaktuar shkallën e paaftësisë të çdo personi apo anëtari të familjes, i cili është i përfshirë në realizimin e të drejtave të përcaktuara sipas Ligjit nr. 04/L-096.⁴⁴

Komisionet Mjekësore të Shkallës së Parë dhe të Dytë në MPMS, janë themeluar dhe funksionojnë në kuadër të Zyrës së Sekretarit të Përgjithshëm të MPMS-së, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore që rregullojnë Skemën e Ndhmës Sociale.

Në përputhje me Ligjin Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale, Ligjin Nr. 04/L-096 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit 3003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Udhëzimin Administrativ Nr. 01/2009 për themelimin, organizimin dhe funksionimin e Zyrës së Komisioneve Mjekësore dhe Udhëzimin Administrativ (MPMS) nr. 11/2013 për Procedurat e Punës së Komisionit Mjekësor për aplikuesit për ndihmë sociale në Kategorinë e Parë, gjatë periudhës janar-dhjetor 2019, Komisioni Mjekësor i Shkallës I, ka bërë vlerësimin e paaftësisë për punë (jo më pak se 80%) për 9,357 parashtrues të kërkesës për ndihmë sociale në Kategorinë I.

Nga 9.357 kërkesat e parashtruara për vlerësim mjekësor, 8.497 kërkesa ose 91% janë aprovuar ose vlerësuar si të paaftë për punë mbi 80%, 648 kërkesa ose 7% janë refuzuar ose janë vlerësuar si të aftë për punë, ndërsa 212 kërkesa ose 2% janë kthyer për plotësim dokumentesh. Shih tabelën 20 dhe figurën 38:

⁴² Ligji Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, neni 2.9.

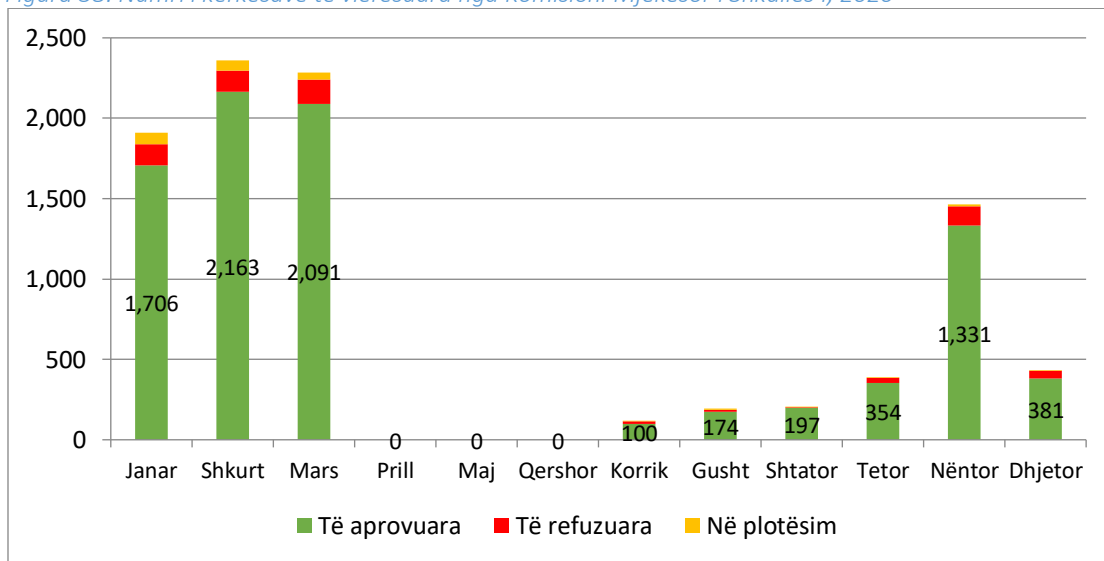
⁴³ Ligji Nr.04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, neni 6, paragrafi 6.2.

⁴⁴ Po aty, neni 2, paragrafi 4.

Tabela 20: Kërkesat e vlerësuara për ndihmë sociale nga Komisioni Mjekësor, shkalla e I-rë,

Muaji	Lëndët e vlerësuara për ndihmë sociale nga Komisioni Mjekësor, Shkalla I për paaftësi për punë, jo më pak se 80 %			Totali
	Të aprovuara	Të refuzuara	Në plotësim	
Janar	1,706	132	71	1,909
Shkurt	2,163	133	64	2,360
Mars	2,091	148	47	2,286
Prill	0	0	0	0
Maj	0	0	0	0
Qershor	0	0	0	0
Korrik	100	16	2	118
Gusht	174	14	8	196
Shtator	197	7	3	207
Tetor	354	31	2	387
Nëntor	1,331	120	13	1,464
Dhjetor	381	47	2	430
Totali:	8,497	648	212	9,357
%	91.35%	6.93%	2.27%	100.00%

Figura 38: Numri i kërkesave të vlerësuara nga Komisioni Mjekësor i Shkallës I, 2020

Në vitin 2020, numri i kërkesave për ndihmë sociale të vlerësuara nga Komisioni Mjekësor, Shkalla I ka shënuar rënie për 12,220 kërkesa apo minus 57%, krahasuar me vitin paraprak. Diferencë e cila ka ardhur si pasojë e masave të marra nga Qeveria për t'u mbrojtur nga pandemia.

5.10. Procesi dhe procedurat e ankimimit për ndihmë sociale

Kërkuesi i ndihmës sociale që është i pakënaqur me aktvendimin zyrtar të organit përkatës, mund të parashtojë kërkesë me shkrim tek Udhëheqësi i Skemës së Ndhmës Sociale për rishqyrtim të aktvendimit. Kërkesa për rishqyrtim bëhet jo më vonë se pesë (5) ditë nga data e marrjes së aktvendimit.

Ajo nuk e humb të drejtën për ankesë në shkallën e dytë në Komisionin për Ankesa në departamentin përkatës të Ministrisë, ndërsa udhëheqësi i Skemës së Ndhmës Sociale në afatin prej dhjetë (10) ditësh e shqyrton kërkesën për rishqyrtim, apo atë e bartë tek organi më i lartë, i cili vendos në lidhje me ankimimin.⁴⁵

5.10.1. Njësia/Komisioni i Ankesave i Shkallës II

Kërkuesi i ndihmës, që është i pakënaqur me aktvendimin e organit të shkallës së parë, gjegjësisht, të Qendrës për Punë Sociale-Udhëheqësit të Skemës së Ndhmës Sociale, mund t'i paraqesë ankesë me shkrim Komisionit të Ankesave, si organ i shkallës së dytë, në departamentin përkatës, i cili vepron nën autorizimin e Ministrisë.

Ankesat dorëzohen jo më vonë së pesëmbëdhjetë (15) ditë nga dita e marrjes së aktvendimit nga organi përkatës i QPS-së. Komisioni i Ankesave duhet ta shqyrtojë ankesën dhe ta njoftojë me shkrim parashtruesin e ankesës për aktvendimin e pranuar jo më vonë se njëzetënjë (21) ditë, pas marrjes së ankesës.⁴⁶

Njësia për Ankesa dhe Zbatueshmëri të Legjislacionit që vepron në kuadër të DNS/DPSF-së, bën interpretime, sqarime dhe komente profesionale të akteve ligjore dhe nënligjore që rregullojnë lëmin e ndihmës sociale, shqyrton ankesat e palëve të pakënaqura me vendimet e shkallës së parë, pra QPS-ve. Në kuadër të kësaj njësie vepron Komisioni për Shqyrtimin e Ankesave, si organ i shkallës së dytë, i cili nxjerr vendime dhe direkt i përgjigjet drejtorit të DPSF-së.

Sipas nenit 11, paragrafët 11.1, 11.2 dhe 11.3 të Ligjit bazë të Skemës së Ndhmës Sociale dhe nenit 10 të Ligjit Nr.04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr.2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë dhe akteve të tjera nënligjore, Komisioni për Ankesa i Shkallës II për ndihma sociale në DPSF/MPMS, gjatë periudhës raportuese janar-dhjetor 2020 ka shqyrtuar 298 ankesa të paraqitura nga palët e pakënaqura me vendimin e shkallës së parë, gjegjësisht, me vendimin e lëshuar nga Udhëheqësi i Shërbimit të SNS-së nëpër QPS-të përkatëse. Nga ky total, 84 ankesa apo 28% janë aprovuar, ndërsa 214 ankesa apo 72% janë refuzuar, pasi që nuk i kanë plotësuar kriteret e parapara me legjislacionin në fuqi. Shih tabelën 21 dhe figurën 39:

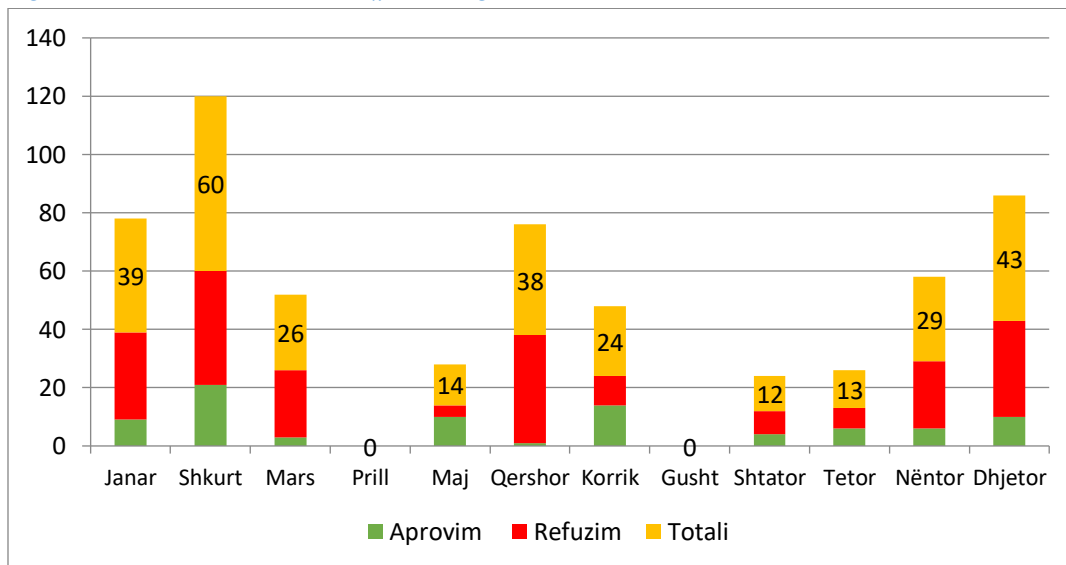
⁴⁵ Ligji Nr.04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr.2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, neni 10, paragrafi 11.1.

⁴⁶ Po aty, neni 10, paragrafi 11.2.

Tabela 21: Numri i ankesave, vlerësimeve në shkallën II dhe kontestet administrative, 2020

Muaji	Ankesat e Shk. II			Komisioni Mjekësor II			Konteste administr.-Gjykata Themelore				
	Totali	Aprov.	Refuz.	Totali	Aprov.	Refuz.	Totali	Aprov.	Refuz.	Riproc.	Proced.
Janar	39	9	30	0	0	0	0	0	0	0	0
Shkurt	60	21	39	61	21	40	4	0	0	0	4
Mars	26	3	23	55	12	43	0	0	0	0	0
Prill	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maj	14	10	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Qershor	38	1	37	0	0	0	3	0	0	0	3
Korrik	24	14	10	14	14	0	0	0	0	0	0
Gusht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Shtator	12	4	8	0	0	0	1	0	0	0	1
Tetor	13	6	7	0	0	0	2	0	0	0	2
Nëntor	29	6	23	22	10	12	0	0	0	0	0
Dhjetor	43	10	33	27	10	17	0	0	0	0	0
Totali	298	84	214	179	67	112	10	0	0	0	10

Figura 39: Numri i ankesave të shqyrtuara nga Komisioni i Ankesave i Shkallës II, 2020

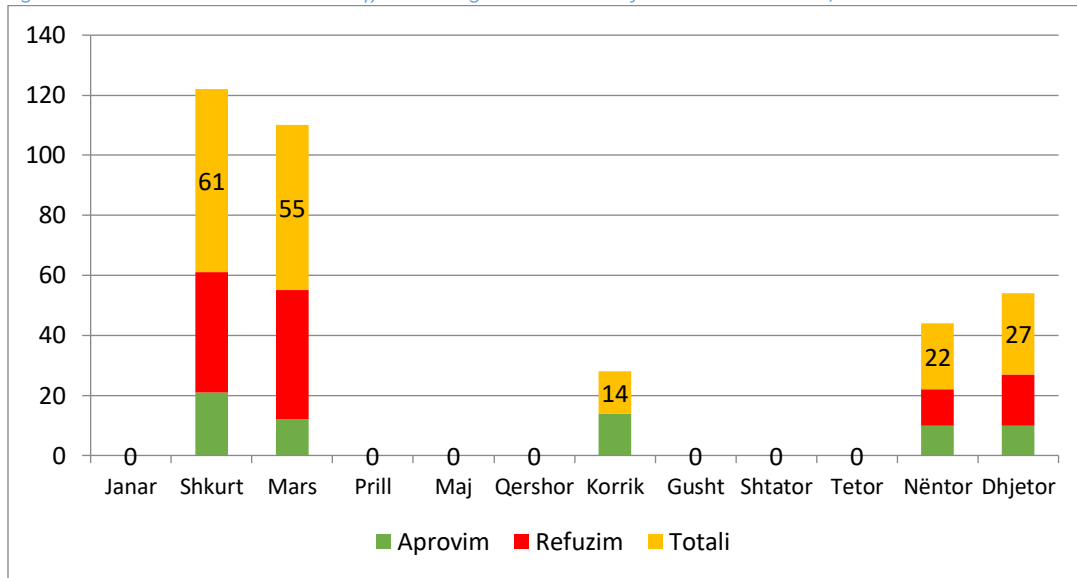
Krahasuar me vitin paraprak, në vitin 2020 numri i ankesave të shqyrtuara nga Komisioni i Ankesave, Shkalla II ka rënë për 312 ankesa më pak, apo minus 51%.

5.10.2 Komisioni Mjekësor i Shkallës II për paaftësi për punë

Në rastet kur ankesa ka të bëjë me vlerësimet e Komisionit Mjekësor, atëherë Komisioni për Ankesa i Shkallës II kërkon nga Komisioni i Mjekëve i Shkallës II, që të shqyrtojë dhe të rivlerësojë paaftësinë për punë (jo më pak se 80% i paaftë për punë) të anëtarit/anëtarëve të familjes, të cilët kanë aplikuar për ndihmë sociale.

Gjatë periudhës janar-dhjetor 2020, ky Komision ka shqyrtuar-rivlerësuar 179 ankesa, prej tyre 67 apo 37% janë aprovuar (aplikuesit janë vlerësuar si të paaftë për punë), kurse 112 ankesa apo 63% janë refuzuar (janë vlerësuar të aftë për punë.) Shih tabelën 21 dhe figurën 40:

Figura 40: Numri i ankesave të shqyrtuara nga Komisioni Mjekësor i Shkallës II, 2020

Krahasuar me vitin paraprak, në vitin 2020 numri i ankesave të vlerësuara nga Komisioni Mjekësor, Shkalla II, ka rënë për 249 ankesa/vlerësime më pak, apo minus 58%.

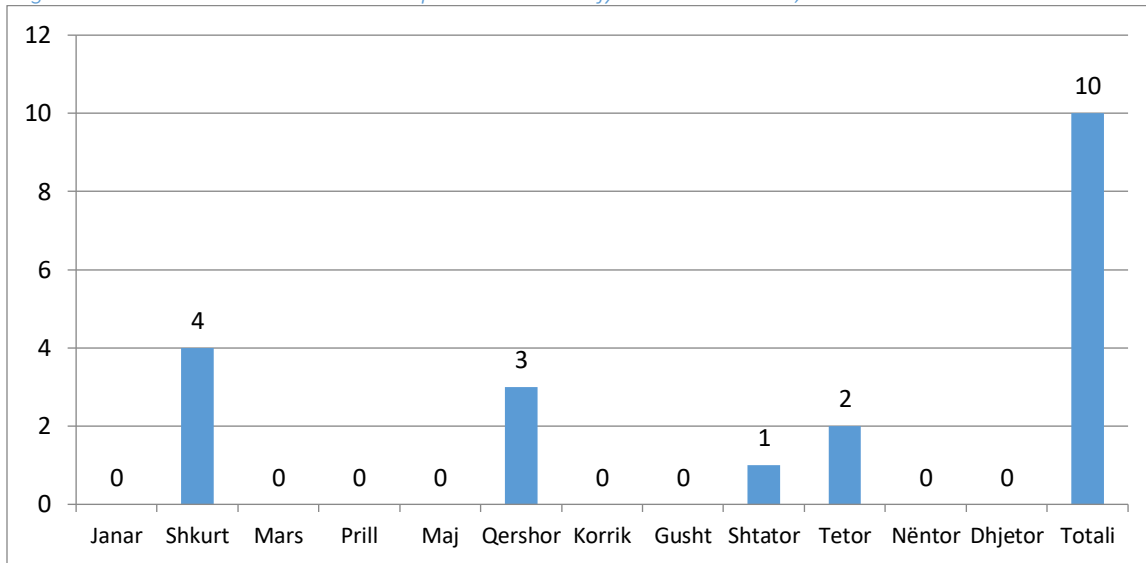
5.10.3. Kontestet administrative

Pala e pakënaqur me aktvendimin e Komisionit për Ankesa të Shkallës II, ka të drejtë të parashtojë padi në afatin prej tridhjetë (30) ditësh për iniciimin e kontestit administrativ në Gjykatën kompetente, nga dita e marrjes së aktvendimit.⁴⁷

Përmes Komisionit të Ankesave të Shkallës së Dytë të DNS/DPSF-së, për në Gjykatën Themelore në Prishtinë, gjatë vitit 2020 janë proceduar gjithsej 10 konteste administrative, ku që të gjitha janë në fazën e shqyrtimit. Shih tabelën 21 dhe figurën 41:

⁴⁷ Ligji Nr.04/L-096 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr.2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Neni 10, paragrafi 11.3.

Figura 41: Kontestet administrative të proceduara në Gjykatën Themelore, 2020

Krahasuar me vitin paraprak, në vitin 2020 numri i kontesteve administrative, ka rënë për 1 kontest më pak apo minus 9%.

5.11. Njësia e Kontrollit dhe Mbikëqyrjes për Skemën e Ndhmës Sociale

Njësia e Kontrollit dhe Mbikëqyrjes (NJKM) vepron në kuadër të DNS/DPSF-së dhe është përgjegjëse për të kontrolluar, inspektuar dhe mbikëqyrur në mënyrë sistematike funksionimin dhe zbatimin e legjislacionit në fuqi të SNS-së, punën e QPS-ve, si institucione të cilave MPMS-ja ua ka deleguar të drejtën për të administruar me SNS, se sa dhe si zbatohet Ligji Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Ligji Nr. 04/L-096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr.2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, dhe udhëzimet e tjera administrative që rregullojnë Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë.

Gjatë vitit 2020, si pasojë e gjendjes së krijuar nga COVID 19, kjo Njësi nuk ka mundur të ushtrojë mandatin që ka për të kryer kontrole në QPS, mirëpo, me Vendim të Sekretarit të Përgjithshëm (Nr. 01/2020 datë 01/09/2020), është angazhuar në realizimin e Masës 15 të Pakos Emergjente Fiskale.

NJKM-ja, po ashtu është angazhuar në shqyrtimin e ankesave të parashtruara nga familjet e pakënaqura me mos njohjen e të drejtës për të përfitur nga Masa 15, e cila ka qenë një asistencë mujore në vlerë prej 130 euro për qytetarët me kushte të rënda sociale, të lajmëruar si të papunë në institucionin kompetent, që nuk janë përfitues të asnjë të hyre mujore nga buxheti i Kosovës, për muajin prill, maj dhe qershor.⁴⁸

⁴⁸ “PAKOJA FISKALE EMERGJENTE-Analizë e shkurtër, IDK, fq.10. shih: <https://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2020/08/50-Analiz%C3%AB-e-Shkurt%C3%ABr-e-Pakos-Fiskale-Emergjente-ALB-02.pdf>

5.12. Ndihamat e njehershme-emergjente

Bazuar në nenin 12, paragrafët 12.1 dhe 12.2 të Ligjit nr. 04/L -096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr. 2003/15 për Skemën e Ndihamës Sociale në Kosovë, dhe nenit 4 të Udhëzimit Administrativ (MPMS) Nr. 12/2013 për Përcaktimin e Procedurave për Pagesat e Ndihamave të Njehershme Sociale, thuhet: Ndihamë e njehershme sociale konsiderohet ndihma që ofrohet për individë apo familje për një nevojë momentale, të jashtëzakonshme, por jo edhe të vazhdueshme, siç janë: shpenzimet e varrimit të anëtarëve të familjes, dëmet dhe shkatërrimet e ekonomisë familjare të shkaktuar nga fatkeqësitë elementare (zjarri, tërmeti dhe vërshimi) për humbje të dokumentacionit bashkë me paratë e fundit, dhe nevoja të tjera të jashtëzakonshme.⁴⁹

Të drejtë aplikimi për përfitimin e ndihmës së njehershme kanë të gjitha familjet apo individët, pavarësisht se a janë apo nuk janë shfrytëzues të Skemës së Ndihamës Sociale, që i plotësojnë kriteret e parapara me nenin 12 të Ligjit nr. 04/L -096 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr. 2003/15 për Skemën e Ndihamës Sociale në Kosovë.⁵⁰

Kushtet, kriteret dhe procedurat e tjera për realizimin e kësaj mbështetjeje financiare janë të rregulluara me Udhëzimin Administrativ (MPMS) Nr. 12/2013 për Përcaktimin e Procedurave për Pagesat e Ndihamave të Njehershme Sociale, nga neni 4-15.

Gjatë periudhës janar-dhjetor 2020, Komisioni Vlerësues për ndihma të njehershme sociale ka shqyrtuar 139 kërkesa për ndihmë të njehershme sociale. Mbështetje financiare me nga 100 euro kanë përfituar 66 individë/familje apo 48% nga totali i kërkesave të shqyrtuara, me gjithsej 6,600 euro, me nga 150 euro deri në 300 euro kanë përfituar 31 familje/individë apo 22%, me gjithsej 7,300 euro, ndërsa janë refuzuar 42 kërkesa apo 30% pasi që nuk i kanë plotësuar kriteret e parapara me legjislacionin e cekur me lartë. Gjithsej, shuma e shpërndarë për ndihma të njehershme sociale gjatë periudhës janar-dhjetor 2020 është 13,900 euro. Shih tabelën 22:

⁴⁹ Udhëzimit Administrativ (MPMS) Nr. 12/2013 për Përcaktimin e Procedurave për Pagesat e Ndihamave të Njehershme Sociale.

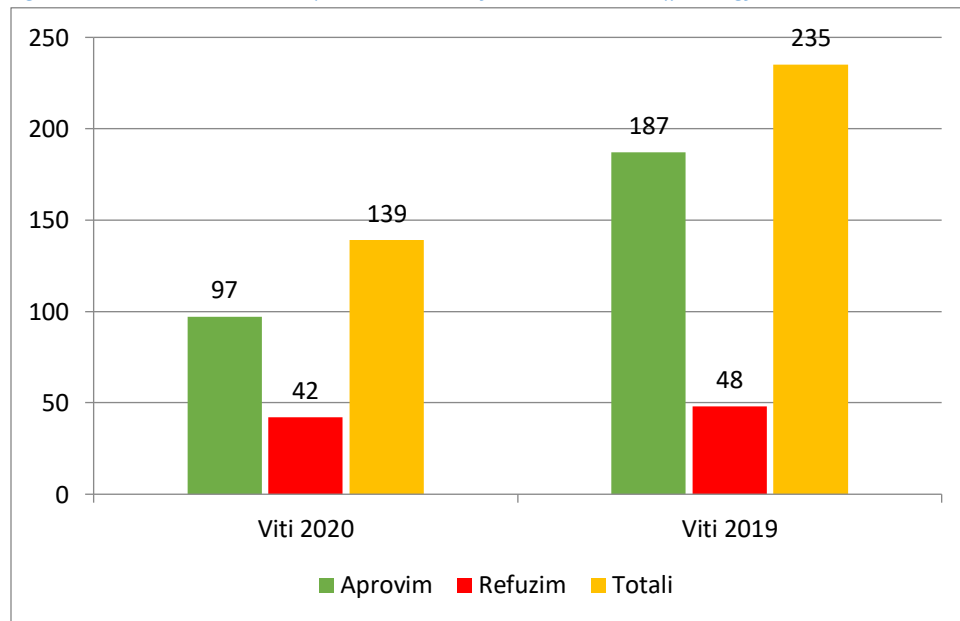
⁵⁰ Po aty, neni 5.

Tabela 22: Ndhimat e njehershme/emergjente dhe buxheti i shpenzuar, 2020

Muaji	Numri i kërkesave	Aprovim 100 euro	Aprovim 150-300	Refuzim	Shuma 100 euro	Shuma 300 euro	Totali
Janar	10	5	1	4	500.00 €	200.00 €	700.00
Shkurt	19	13	0	6	1,300.00 €	0.00 €	1,300.00
Mars	0	0	0	0	0.00 €	0.00 €	0.00
Prill	0	0	0	0	0.00 €	0.00 €	0.00
Maj	16	9	1	6	900.00 €	300.00 €	1,200.00
Qershor	9	5	0	4	500.00 €	0.00 €	500.00
Korrik	0	0	0	0	0.00 €	0.00 €	0.00
Gusht	0	0	0	0	0.00 €	0.00 €	0.00
Shtator	32	20	4	8	2,000.00 €	900.00 €	2,900.00
Tetor	25	9	5	11	900.00 €	1,400.00 €	2,300.00
Nëntor	11	3	6	2	300.00 €	1,500.00 €	1,800.00
Dhjetor	17	2	14	1	200.00 €	3,000.00 €	3,200.00
Totali	139	66	31	42	6,600.00 €	7,300.00 €	13,900.00 €

Krahasuar me vitin paraprak, në vitin 2020 numri i ndihmave të njehershme sociale të shqyrtuara, ka rënë për 94 kërkesa më pak, apo minus 41%. Shih figurën 42:

Figura 42: Numri i kërkesave për ndihmë të njehershme, të shqyrtua gjatë vitit 2020/2019

Edhe buxheti i shpenzuar gjatë vitit 2020 për ndihma të njehershme, ka rënë për 15,900 euro më pak, apo minus 39%.

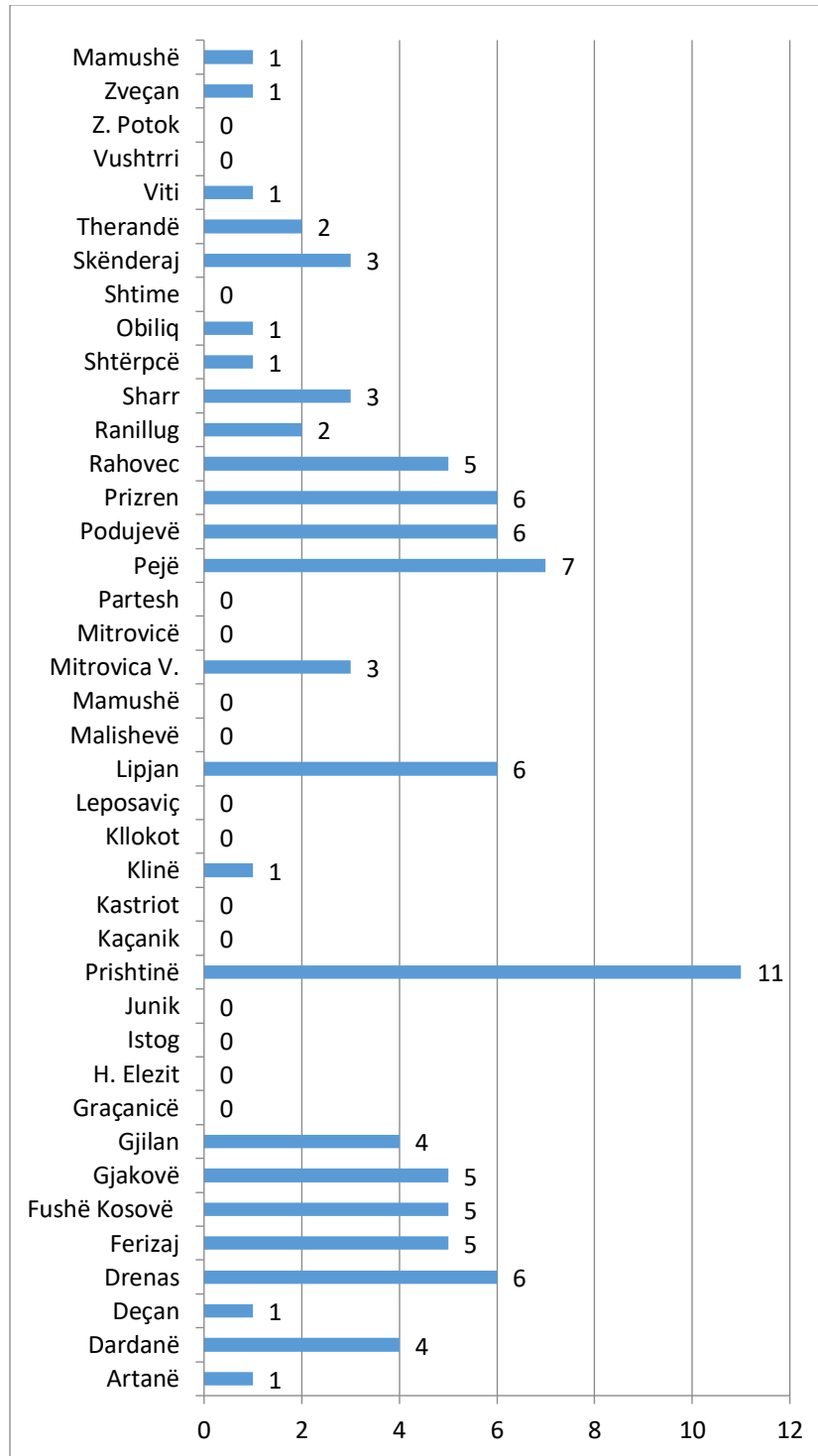
5.13. Pëlqimet për autorizim për tërheqjen e ndihmës sociale

Në bazë të nenit 9, paragrafit 1, të Udhëzimit Administrativ nr. 15/2012 për Përlllogaritjen e Shumës Mujore të Ndhmës Sociale, gjatë vitit 2020, shërbimi përkatës i DNS/DPSF-së ka shqyrtuar dhe aprovuar 91 kërkesa për lëshimin e pëlqimeve për autorizime të personave (bartësve të ndihmave sociale), të cilët për shkaqe të ndryshme objektive (sëmundje, vuajtje të dënimeve, zhvendosjes-emigrimit dhe vdekjes), nuk kanë qenë në gjendje që të tërheqin ndihmat e tyre sociale. Shih tabelën 23 dhe figurën 43:

Tabela 23: Numri i kërkesave të shqyrtuara për pëlqim sipas QPS-ve, 2020

Nr.	QPS	Aprovim	Refuzim	Totali
1	Artanë	1	0	1
2	Dardanë	4	0	4
3	Deçan	1	0	1
4	Drenas	6	0	6
5	Ferizaj	5	0	5
6	Fushë Kosovë	5	0	5
7	Gjakovë	5	0	5
8	Gjilan	4	0	4
9	Graçanicë	0	0	0
10	H. Elezit	0	0	0
11	Istog	0	0	0
12	Junik	0	0	0
13	Prishtinë	11	0	11
14	Kaçanik	0	0	0
15	Kastriot	0	0	0
16	Klinë	1	0	1
17	Klllokot	0	0	0
18	Leposaviç	0	0	0
19	Lipjan	6	0	6
20	Malishevë	0	0	0
21	Mamushë	0	0	0
22	Mitrovica V.	3	0	3
23	Mitrovicë	0	0	0
24	Partesh	0	0	0
25	Pejë	7	0	7
26	Podujevë	6	0	6
27	Prizren	6	0	6
28	Rahovec	5	0	5
29	Ranillug	2	0	2
30	Sharr	3	0	3
31	Shtërpcë	1	0	1
32	Obiliq	1	0	1
33	Shtime	0	0	0
34	Skenderaj	3	0	3
35	Therandë	2	0	2
36	Viti	1	0	1
37	Vushtrri	0	0	0
38	Z. Potok	0	0	0
39	Zveçan	1	0	1
40	Mamushë	1	0	1
	TOTALI:	91	0	91

Figura 43: Numri i kërkesave të shqyrtuara për pëlqim/autorizim sipas QPS-ve, 2020

Krahasuar me vitin paraprak (2019), gjatë vitit 2020, numri i kërkesave për pëlqime ka rënë për 39 kërkesa më pak, apo minus 30%.

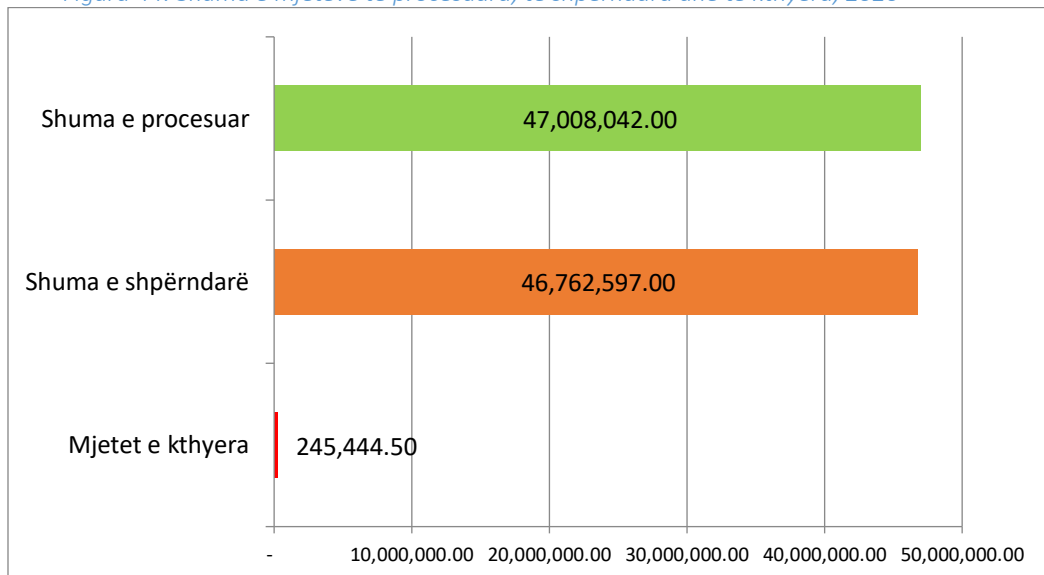
5.14. Buxheti i SNS-së, procedimi, shpërndarja, kthimi i mjeteve dhe provizioni bankar

Gjatë vitit 2020 janë procesuar 47,008,042.00 euro për Skemën e Ndhmës Sociale, nga ky total janë shpërndarë 46,762,597.50 euro, apo 99% e mjeteve të procesuara, ndërsa janë kthyer/nuk janë shpërndarë 245,444.50 euro, apo 1% e mjeteve të procesuara. Shih tabelën 24 dhe figurën 44:

Tabela 24: Procedimi, shpërndarja, barazimi dhe kthimi i mjeteve nga BpB në buxhetin e MPMS-së, 2020

Muaji	Shuma e procesuar	Shuma e shpërndarë	Mjetet e kthyer	Provizioni bankar
Janar	2,567,287.50 €	2,557,495.00 €	9,792.50 €	35,907.20 €
Shkurt	2,571,030.00 €	2,562,092.50 €	8,937.50 €	35,844.50 €
Mars	5,111,240.00 €	5,031,945.00 €	79,295.00 €	35,309.40 €
Prill	5,251,027.50 €	5,212,907.50 €	38,120.00 €	36,730.50 €
Maj	5,248,712.00 €	5,217,607.50 €	31,104.50 €	37,026.00 €
Qershor	2,600,407.50 €	2,586,597.50 €	13,810.00 €	36,691.50 €
Korrik	2,569,720.00 €	2,559,732.50 €	9,987.50 €	36,376.50 €
Gusht	2,570,467.50 €	2,561,965.00 €	8,502.50 €	36,373.50 €
Shtator	2,589,490.00 €	2,582,500.00 €	6,990.00 €	36,636.00 €
Tetor	5,214,885.00 €	5,204,940.00 €	9,945.00 €	36,942.00 €
Nëntor	5,316,365.00 €	5,303,445.00 €	12,920.00 €	37,798.50 €
Dhjetor	5,397,410.00 €	5,381,370.00 €	16,040.00 €	38,385.00 €
Totali	47,008,042.00 €	46,762,597.50 €	245,444.50 €	440,020.60 €

Figura 44: Shuma e mjeteve të procesuara, të shpërndara dhe të kthyer, 2020

Buxheti total i shpenzuar për pagesën e SNS-së gjatë vitit 2020 është 47,021,942.00 euro. Në këtë total është përfshirë edhe shuma e mjeteve prej 13,9000 euro shpenzuar për pagesën e ndihmave të njëhershme sociale.

Gjatë vitit 2020, për shërbimet e kryera (shpërndarjen e ndihmave sociale), sipas çmimit të kontraktuar me operatorët që e bëjnë shpërndarjen e ndihmave sociale, në emër të provizionit bankar janë paguar 440,020.60 euro.

5.15. Subvencionimi i energjisë elektrike për vitin 2019

Qeveria e Republikës së Kosovës që nga viti 2005 e deri në vitin 2017, për çdo vit ka ndarë nga 4.5 milion euro për subvencionimin e një sasive të energjisë së shpenzuar elektrike (deri në 400 KW, gjegjësisht, deri në 300 KW në muaj) për shfrytëzuesit (familjet) në Skemën e Ndhmës Sociale dhe Skemës së Familjeve të Dëshmorëve, Invalidëve të Luftës dhe Viktimave Civile të Luftës (FDILVC).

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS), për këtë periudhë, për çdo vit ka nënshkruar Marrëveshje Mirëkuptimi me Ministrinë e Financave (MF), gjegjësisht, Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik (MZHE) dhe Korporatën Energjetike të Kosovës (KEK), gjegjësisht, Kompaninë Kosovare për Distribim dhe Furnizim me Energji Elektrike (KEDS), Kompaninë Kosovare për Furnizim me Energji Elektrike (KESCO) për subvencionimin e një sasive të energjisë së shpenzuar elektrike (deri në 400 KW në muaj), për shfrytëzuesit e Skemës së Ndhmës Sociale (SNS) dhe Skemës së Familjeve të Dëshmorëve, Invalidëve të Luftës dhe Viktimave Civile.

Për dallim nga vitet e mëparshme (2005-2016) ku në subvencionim të energjisë elektrike janë përfshirë vetëm dy Skema: Skema e Ndhmës Sociale dhe Skema e FDIL-së, për subvencionimin e energjisë elektrike për vitin 2017, e që është realizuar gjatë vitit 2018, për herë të parë janë përfshirë edhe dy skema: Skema për Personat e Verbër dhe Skema për Personat Paraplegjik dhe Tetraplegjik.

Marrëveshja e Mirëkuptimit e lidhur në mes MPMS-KEDS-KESCO për subvencionimin e energjisë elektrike për përfituesit e Skemës së Ndhmës Sociale dhe FDILVC-së, për vitin 2019, është bërë në përputhje me Ligjin Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale, Ligjin Nr. 04/L-096 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Ligjin Nr. 04/L-054 për Statusin dhe të Drejtat e Dëshmorëve, Invalidëve, Veteranëve, pjesëtarëve të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës, Viktimave Civile dhe Familjeve të Tyre, Ligjin Nr.04-L-092 për Personat e Verbër, Ligjin Nr. 05/L—67 për Statusin dhe të Drejtat e Personave Paraplegjik dhe Tetraplegjik, dhe Ligjin Nr.05/L-085 për Energjinë Elektrike.

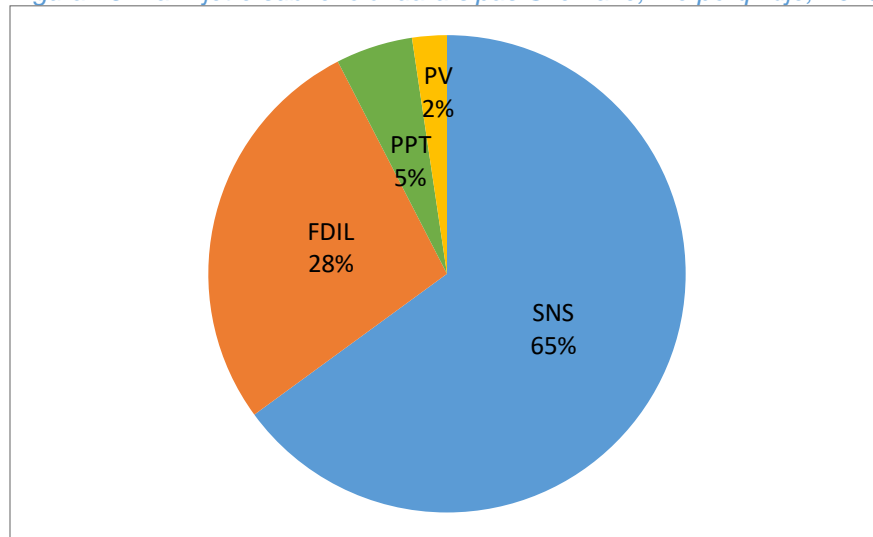
Me Marrëveshjen e Bashkëpunimit, Nr. 593, të datës 02.06.2020, të lidhur në mes të MFT/KEDS/KESCO, për subvencionimin e energjisë elektrike për vitin 2019 sipas skemave të përfshira në marrëveshje, në fazën e rregullt kanë përfituar 37.289 familje, në shumë prej 4,470,619.35 euro. Ndërsa me ankimim kanë përfituar edhe 264 individë/familje në shumë prej 29.380.65 euro. Pra, në total kanë përfituar 37.553 familje, në shumë 4,500,000 euro.

Familjet përfituese, mesatarisht janë subvencionuar me 174 KWh apo me 119.89 euro në vit. Ndërsa mesatarja mujore e subvencionimit për një familje është 9.99 euro.

Tabela 25: Subvencionimi i energjisë elektrike për familjet në SNS, FDIL për vitin 2019

	SKEMAT				Ankesa	Totali
	SNS	FDIL	PPT	PV		
Numri i familjeve	24,221	10.248	1,944	876	264	37.553
Shuma e mjeteve	4,470,619.35 €				29,380.65 €	4,500,000.00 €

Figura 45: Familjet e subvencionuara sipas Skemave, me përqindje, 2020

Bazuar në tabelën e më sipërme, në mënyrë të rregullt janë subvencionuar gjithsej 37,289 familje (SNS 24.221 familje apo 65%, FDIL 10.248 familje apo 28%, PPT 1.944 persona apo 4% dhe PV 876 persona apo 2%). Ndërsa me ankimim janë subvencionuar 264 familje.

Subvencionimi i energjisë elektrike për familjet në SNS, FDIL, Personat e Verbër dhe Personat Paraplegjik dhe Tetraplegjik, është bërë me buxhetin e vitit aktual (2020), por për vitin paraprak (2019).

5.16. Baza e të Dhënave (TI) për Skemën e Ndihmës Sociale

Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS) përcakton rregullat dhe procedurat për Skemën e Ndihmës Sociale (SNS), dhe zhvillon e mirëmban sistemin e TI-së të SNS-së.

Sistemi i TI-së i SNS-së ka objektivin e dyfishtë të informimit, të hartimit të politikave dhe mbështetjes së zbatimit të metodës së shenjestrimit të SNS-së. Sistemi i menaxhimit dhe i informimit të SNS-së (baza e të dhënave ose regjistri), është i dizajnuar në qendër dhe mirëmbahet nga MPMS-ja. Funkcionet e tij themelore përfshijnë mbështetjen e zbatimit të mekanizmit të shenjestrimit të TMT-së të SNS-së, gjenerimin e të dhënave për zhvillimin e politikave, monitorimin dhe vlerësimin. Sistemi i SNS-së është

dizajnuar në mënyrë të tillë që të shkëmbejë të dhëna me çdo lloj sistemi me çdo lloj ndërfaqeje, nëse ka një identifikues të përbashkët personal.

Sistemi i TI-së i SNS-së është i lidhur dhe shkëmben të dhëna me ATK-në dhe ARC-në, dhe me shumicën e skemave të cilat menaxhohen nga MPMS-ja. Përmes sistemit të TI-së, kontrollohen/krahasohen, në mënyrë elektronike (përmes sistemit të bazuar në ueb) të dhënat e përfituesve të SNS-së me të dhënat e përfituesve të Skemave Pensionale që menaxhohen nga MPMS-ja,⁵¹ me të dhënat e ATK-së dhe ARC-së, me qëllim të parandalimit të përfitimit të ndihmës sociale nga ana e individëve apo familjeve në mënyrë të paligjshme bazuar në legjislacionin në fuqi.

Shkëmbimi apo krahasimi i të dhënave realizohet bazuar në Marrëveshjet e Bashkëpunimit të lidhura në mes MPMS-së dhe institucioneve të cekura më lartë.

⁵¹ Këto skema janë: 1. Pensioni bazik i moshës, 2. Pensioni kontributpagues i moshës, 3. Pensioni për personat me aftësi të kufizuar (mosha 18-64 vjeç), 4. Pensioni familjar, 5. Pensioni invalidor i punës, 6. Pensionet e TMK-së, 7. Pensionet e FSK-së, 8. Pensionet e Minatorëve të Trepçës; 9. Pensioni për personat e Verbër, 10. Pensioni për Personat Paraplegjik dhe Tetraplegjik, 11. Pensionet për kategoritë e luftës (Familjet e Dëshmorëve, Invalidëve të Luftës, Viktimave Civile dhe Veteranët), 12. Skema për Përkrahje Materiale të Fëmijëve me Aftësi të Kufizuara të Përhershme (0-18 vjeç), 13) Strehimi Familjar (brenda familjes dhe jashtë familjes),

6. MASA 15

6.1. Kriteret, numri i përfituesve dhe buxheti i shpenzuar

Gjendja e krijuar nga pandemia dhe masat e ndërmarra për parandalimin e saj, ndikuan shumë në rëndimin e kushteve socio-ekonomike të shumë familjeve në Kosovë, ku shumë qytetarë humbën vendet e tyre të punës duke mbetur pa asnjë burim të të ardhurave. E ndodhur para një situatë të tillë, Qeveria e Republikës së Kosovës, më 30 mars 2020, aprovoi Pakon Emergjente Fiskale me 15 Masa, në vlerë rreth 179 milionë euro. Aprovimi i kësaj Pakoje u bë me qëllim të adresimit të menjëhershëm të nevojave që u krijuan në vend si pasojë e Covid-19 dhe mjetet e ndara të shkojnë tek shtresat e ndryshme të shoqërisë, duke filluar nga shtresat e varfra-përfituesit e ndihmës sociale, përfituesit e pensioneve me të hyra me më pak se 100 euro në muaj, familjet pa të hyra financiare, individët që kanë humbur vendet e punës apo të punësuarit në sektorin informal, etj., në mënyre që t'u ndihmohet në tejkalimin e gjendjes së rëndë ekonomike të krijuar si pasojë e COVID-19. Pjesë e kësaj Pakoje Fiskale Emergjente ishte edhe MASA 15, mbështetje materiale për qytetarët me kushte të rënda sociale dhe ekonomike, të lajmëruar si të papunë në Zyrat e Punësimit, që nuk ishin përfitues të asnjë të hyre mujore nga buxheti i Kosovës.

Shuma e përfitimit nga kjo Masë ishte:

- Njëqind e tridhjetë euro (130 €) për familje, për periudhën prill, maj dhe qershor 2020.

Kriteret për të përfituar nga kjo Masë ishin:

- Familjet me kushte të rënda sociale e të lajmëruar si të papunë në institucionet kompetente dhe të cilët nuk janë përfitues të skemave sociale dhe pensionale të financuara nga buxheti i Kosovës;
- Një përfaqësues i familjes deklarohet si përfitues i skemës/Masës 15;
- Një përfaqësues i familjes duhet të jetë i regjistruar si i papunë në Zyrat e Punësimit;
 - Qytetarët tashmë të regjistruar si të papunë dhe që kanë deklaratë të papunësisë nuk kanë nevojë të regjistrohen si të papunë;
 - Qytetarët të cilët nuk janë të regjistruar si të papunë, duhet të regjistrohen në Agjencinë e Punësimit duke aplikuar online ose direkt në Zyrën e Punësimit.

Aplikimi është bërë në dy mënyra:

1. Aplikimi elektronik/online
 - Është plotësuar formulari elektronik dhe së bashku me kopjen e letërnjoftimit, është dërguar në adresën pako15@rks-gov.net.
2. Aplikimi fizik
 - Është bërë përmes Qendrave për Punë Sociale të komunave përkatëse, ku formulari i plotësuar së bashku me kopjen e letërnjoftimit është dorëzuar në QPS.

Aplikimi ka qenë i hapur deri më 15 maj 2020.

Regjistrimi i të gjitha kërkesave (si atyre që kanë aplikuar në mënyrë elektronike, si të atyre që kanë aplikuar në mënyrë fizike) është bërë nga zyrtarët e QPS-ve, secila QPS ka bërë regjistrimin e aplikuesve të komunës/territorit të vet.

Pas përfundimit të fazës së regjistrimit, nga DPSF/DNS është bërë krahasimi elektronik i të dhënave të kërkesave me institucionet përkatëse si ATK, ARC dhe ZP. Pas krahasimit të të dhënave numri i familjeve që kanë përfituar nga MASA 15 është paraqitur në tabelën më poshtë:

Tabela 26: Numri i familjeve dhe shuma e mjeteve të procesuara, MASA 15

Nr.	MUAJI	NUMRI I FAMILJEVE	SHUMA E MJETEVE TË PROCESUARA
1	Prill	31.565	4,103,450.00
2	Maj	32,803	4,264,390.00
3	Qershor	32.131	4,177,030.00
		Totali	12,544,870.00

*Burimi: Të dhënat janë marrë nga Listat e dërguar për pagesë nga DNS

Bazuar në të dhënat e tabelës, konstatojmë se për secilin muaj kanë përfituar mesatarisht rreth 32,166 mijë familje në shumë prej 130 euro në muaj. Në tabelë janë përfshirë edhe 3.688 ankesat e aprovuara nga Komisioni përkatës (68 ankesa apo 2% janë aprovuar për një muaj, 161 apo 4% për dy muaj dhe 3.459 apo 94% për tre muaj). Ndërsa shuma totale e mjeteve të procesuara është 12,544,870 euro.

7. DIVIZIONI PËR PLANIFIKIM DHE PËRFSHIRJE SOCIALE

7.1. Detyrat dhe përgjegjësitë

Divizioni për Planifikim dhe Përfshirje Sociale (DPPS), vepron në kuadër të DPSF/MPMS-së.

Detyrat dhe përgjegjësitë e Divizionit për Planifikim dhe Përfshirje Sociale, janë:

- ✓ Koordinon aktivitetet në procesin e planifikimit buxhetor për shërbime dhe përfshirje sociale;
- ✓ Siguron që politikat për mirëqenien sociale prezantohen në bazë të të dhënave mbi varfërinë në Kosovë dhe që politikat buxhetore për rritjen e mirëqenies sociale të jenë kompatible me mundësitë buxhetore;
- ✓ Propozon, harton dhe siguron zbatimin e dokumenteve të politikave/strategjive për avancimin e shërbimeve të përfshirjes sociale;
- ✓ Raporton mbi efektin e pagesave sociale;
- ✓ Koordinon aktivitetet me Agjencinë e Statistikave të Kosovës (ASK) dhe Ministrinë e Financave (MF) për analizimin e lëvizjes së çmimeve të shportës së ushqimeve për caktimin e nivelit të vlerës së përfitimeve;
- ✓ Ofron mbështetje në procesin e planifikimeve buxhetore për përfshirje sociale në komuna;
- ✓ Identifikon nevojat për financim nga fondet e BE-së dhe donatorët e tjerë të cilët ofrojnë mbështetje për zhvillimin e sektorit të politikave sociale dhe të përfshirjes sociale;
- ✓ Menaxhon procesin e regjistrimit të ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare.

Udhëheqësi i Divizionit për Planifikim dhe Përfshirje Sociale, raporton tek Udhëheqësi i Departamentit për Politika Sociale dhe Familjare.

7.2. Planifikimi dhe shpenzimi i buxhetit për vitin 2020

Procesi i planifikimit të buxhetit dhe bashkëpunimi me donatorë në fushën e shërbimeve sociale dhe familjare, gjatë vitit 2020, është realizuar në përputhje me objektivat e dala nga Strategjia Sektoriale për Punësim dhe Mirëqenie Sociale 2018-2020.

Gjatë vitit 2020, shërbimet sociale dhe familjare, janë financuar nga dy burime të Buxhetit të Kosovës:

1. *Financimet e shërbimeve nga niveli lokal (komunat) si pjesë e përgjegjësive vetanake të komunave, të cilët financohen nga Granti i Përgjithshëm dhe të Hyrat Vetanake të Komunave, dhe*
2. *Financimi i shërbimeve nga niveli qendror, MPMS-ja, si pjesë e financimit të skemave të pagesave sociale dhe kontraktimit apo bashkëfinancimit të projekteve të OJQ-ve me donatorë.*

Shuma e mjeteve për financimin e shërbimeve sociale nga niveli lokal edhe gjatë vitit 2020 ka qenë një shumë e mjeteve jo shumë e madhe, e cila është alokuar apo ndarë nga Granti i Përgjithshëm apo të Hyrat Vetanake. Kjo shumë e mjeteve buxhetore është shfrytëzuar për mbulimin e kostos së stafit dhe disa shpenzimeve operative të Qendrave për Punë Sociale, ndërsa një shumë minimale është shfrytëzuar për bashkëfinancim të projekteve me OJQ-të.

Financimi i shërbimeve sociale dhe familjare nga niveli qendror edhe për vitin 2020, ka qenë mjaft i rëndësishëm, për ruajtjen e kualitetit të ofrimit të shërbimeve sociale dhe mbështetjen e OJQ-ve të cilat ofrojnë shërbime të ndryshme sociale dhe familjare. Programet të cilat janë mbuluar dhe bashkëfinancuar gjatë vitit 2020 janë:

- ✓ Programi i mbështetjes së familjeve të varfra, që është zbatuar përmes Skemës së Ndhmës Sociale;
- ✓ Programi i mbështetje së familjeve që kanë fëmijë me aftësi të kufizuara, që është zbatuar përmes Skemës së Përkrahjes Materiale për Familjet me Fëmijë me Aftësi të Kufizuara 1-18 vjeç;
- ✓ Programi i mbrojtjes së fëmijëve pa përkujdesje prindërore dhe të braktisur, që është zbatuar përmes dy formave të strehimit familjar (*strehimi familjar brenda familjes dhe strehimit familjar alternativ/jashtë familjes*);
- ✓ Programi i mbështetje së viktimave të dhunës në familje dhe viktimave të trafikimit me qenie njerëzore, që është zbatuar përmes kontraktimit dhe blerjes së shërbimeve nga OJQ-të, që merren me ofrimin e shërbimeve sociale për këto kategori;
- ✓ Programi i ofrimit të shërbimeve rezidenciale për personat e moshuar dhe me aftësi të kufizuara, që është zbatuar përmes ofrimit të shërbimeve 24 orëshe në institucionet rezidenciale;
- ✓ Programi i ofrimit të shërbimeve ditore dhe në familje për fëmijë dhe të rritur, që është zbatuar në bashkëfinancim të projekteve të OJQ-ve nga MPMS-ja, donatorët apo komunat.

Buxheti i shpenzuar për mbulimin e kostos së këtyre programeve për vitin 2020 është kryer sipas kodeve buxhetore organizative dhe kategorive të shpenzimeve ekonomike.

7.3. Aktivitetet e kryera gjatë vitit 2020

Gjatë vitit 2020, Divizioni për Planifikim dhe Përfshirje Sociale ka kryer aktivitetet bazuar në Planin e Punës për vitin 2020, aktivitetet kryesore të kryera nga DPPS-ja janë si më poshtë:

- Raporti Vjetor për vitin 2019, me titull “Mirëqenia Sociale 2019”, i përfunduar dhe i publikuar në faqen zyrtare të MPMS-së;

- Raporte mbi Zbatimin e Planit Vjetor të Punës së Qeverisë (PVPQ) për vitin 2019 dhe 2020 dhe Planit të Brendshëm të MPMS/DPSF;
- Raporte për implementimin e Planit të Veprimit të Strategjisë Sektoriale të MPMS-së;
- Raport për implementimin e Planit të Veprimit të Strategjisë për Parandalimin e Ekstremizmit të Dhunshëm dhe Radikalizimin që shpie në Terrorizëm 2017-2020;
- Raporte rreth implementimit të Programit të Zbatimit të Strategjisë së Energjisë (PZSE) 2018-2020 (2);
- Raporte për Zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë së Komuniteteve RAE (2);
- Raport për Zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë për të Drejtat e Njeriut;
- Raport për zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë për Zhvillim Ekonomik Lokal 2019-2023 për vitin 2020;
- Raportime për Këshillin Rajonal të Bashkëpunimit/ Integrimin Rom 2020 lidhur me Reagimin e Urgjencës për Integrimin e Romëve ndaj Covid-19 –Kosovë; (2)
- Raporte mbi zbatimin e Vendimeve të Qeverisë (2);
- Raporte për zbatimin e Masave të Reformës Strukturore të PRE 2020/2022 (2);
- Plani Legjislativ i DPSF-së për vitin 2020;
- Raport për 100 ditshin e punës së Qeverisë;
- Raport mbi Përgjegjësitë dhe Detyrat e DPSF-së;
- Raporte për shkak të situatës së krijuar nga Pandemia/Virusi Covid-19 (4);
- Raport për Komisionin Parlamentar;
- Raport për “Employment Dimension”;
- Raporte për PKZMSA (3);
- Raport për Takimin e Nën-Komitetit të MSA për Inovacion;
- Raporte për të arriturat e DPSF/MPMS për vitin 2020 (2);
- Raport për KE-në;
- Raporte Javore (58);
- Raport për lëvizjen FOL, etj.

Gjithashtu në kuadër të DPPS-së janë kryer edhe aktivitete të tjera që bien në domenin e këtij Divizioni.

7.4. Përfshirja sociale

Me përfshirje sociale nënkuptojmë përkrahjen e atyre që ndodhen në vështirësi, si dhe fuqizimin e njerëzve, të cilët vuajnë si pasojë e ndonjë kufizimi natyror apo shoqëror.

Përfshirja sociale është një koncept që synon të krijojë, të ruajë dhe të forcojë proceset ku individët dhe grupet, pavarësisht dallimeve mes tyre, mund të bëjnë një jetë më të mirë, të jenë qytetarë aktiv dhe pjesëmarrës në vendimmarrje, të jenë një shoqëri më e informuar. Pra, përfshirja sociale d.m.th refuzim i prirjeve diskriminuese, të cilësdo formë dhe në cilindo nivel brenda shoqërisë.

Sistemi i mbrojtjes sociale në Republikën e Kosovë përbëhet nga transferet monetare dhe shërbimet sociale dhe familjare. Në përgjithësi ky sistem i mbrojtjes sociale për nivelin qendror dhe lokal financohet nga Buxheti i Shtetit.

Politikat e MPMS-së gjatë viteve të fundit kanë qenë të orientuara në zhvillimin e programeve të cilat ndihmojnë familjet dhe individët, të cilët janë të rrezikuar nga varfëria dhe përjashtimi social. Programet e përfitimeve nga të gjitha skemat dhe shërbimet mbulojnë rreth 284.326 familje/individë apo 16% të popullsisë, ndërsa shpenzimet e mbrojtjes sociale, në buxhetin e vitit 2019 kanë marrë pjesë me mbi 18% (mbi 446,555,731.16 euro).

Programet kryesore që zbatohen janë të fokusuar në realizimin e përfitimeve dhe shërbimeve të paraqitura në skemat ekzistuese, siç janë:

Skema e Ndhmës Sociale - është një mbështetje dhe ofrim i ndihmës së përkohshme financiare për familjet që jetojnë në varfëri dhe i plotësojnë kriteret dhe kushtet e përcaktuar me Ligjin Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë, Ligjin Nr. 04/L-096 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 2003/15 për Skemën e Ndhmës Sociale në Kosovë. Kjo skemë ka filluar të funksionojë prej vitit 2000. Pagesa mujore për këtë skemë bëhet sipas numrit të anëtarëve të familjes. Shuma minimale gjatë vitit 2020 ishte 60.00 euro (për një anëtar) dhe maksimalja 180.00 euro (për pesëmbëdhjetë anëtarë). Në muajin dhjetor 2020 nga kjo skemë kanë përfituar 25.679 familje. Buxheti i shpenzuar për vitin 2020 është 47,008,042 euro.

Pensionet Bazike të Moshës - është skemë e përgjithshme, jokontributive, e financuar nga Buxheti i Kosovës. Është konceptuar si tarifë e fiksuar mujore, për të gjithë qytetarët e Republikës së Kosovës që janë mbi moshën 65 vjeç, pavarësisht se a kanë punuar më parë apo jo. Kjo skemë ka filluar të aplikohet që nga mesi i vitit 2002. Shuma e përfitimit për një person, përfitues i kësaj skeme në fillim ka qenë 28 euro në muaj ndërsa tani është 90 euro në muaj. Në muajin dhjetor 2020 këtë pension e kanë shfrytëzuar 142.280 qytetarë të Kosovës, buxheti i shpenzuar për vitin 2020 ishte 165,815,340 euro.⁵²

⁵² Të dhënat për shfrytëzuesit e Skemave, të cilat nuk menaxhohen nga DPSF-ja janë marrë nga Agjencia e Statistikave të Kosovës. Shih: <https://ask.rks-gov.net/media/5983/statistikat-e-mir%C3%ABgenies-sociale-tm4-2020.pdf>

Pensionet Kontributpagues të Moshës - kjo skemë iu dedikohet personave që kanë mbushur 65 vjeç dhe të cilët dëshmojnë se kanë qenë në marrëdhënie pune mbi 15 vjet, para dt. 01.01.1999. Kjo skemë ka filluar të aplikohet që nga viti 2008. Në fillim shuma e pensionit kontributpagues të moshës ka qenë 140.00 euro në muaj. Shuma e pensionit kontributpagues të moshës nga muaji janar 2016 ka pësuar ndryshime, ku pensionet paguhen sipas kategorizimeve në bazë të shkollimit. Pagesa mujore bëhet duke filluar nga 158.00 euro e deri në 230.00 euro në muaj. Në muajin dhjetor 2020 këtë pension e kanë shfrytëzuar 49.451 qytetarë të Kosovës, buxheti i shpenzuar është 119,944,333 euro.⁵³

Pensionet e Personave me Aftësi të Kufizuara - ky pension apo mbështetje financiare iu ofrohet personave të rritur mbi moshën 18 vjeç apo më pak se 65 vjeç, të cilët janë plotësisht dhe përherë me aftësi të kufizuara dhe të paaftë për çfardo pune të shpërblyeshme. Kjo skemë ka filluar të aplikohet që nga viti 2004. Diganozën mjekësore, gjendjen fizike, ndijore, mendore apo aftësinë e kufizuar të aplikuesit për këtë pension e vlerëson Komisioni Mjekësor, i caktuar nga MPMS-së, ndërsa Aktvendimin për njohje apo refuzim të kësaj të drejteje, e nxjerr MPMS-ja, gjegjësisht, Administrata Pensionale e Kosovës. Shuma mujore e këtij pensioni është 75 euro. Në muajin dhjetor 2020 këtë pension e kanë shfrytëzuar 19,266 qytetarë të Republikës së Kosovës, buxheti i shpenzuar është 20,031,305 euro.⁵⁴

Pensionet Familjare - pensioni i rregullt mujor i paguar për anëtarët e familjes në rast të vdekjes së të punësuarit, që ka qenë në marrëdhënie pune, të cilët i plotësojnë kriteret e parapara me ligjin në fuqi. Të drejtën për pension familjar e realizojnë të gjithë ish shfrytëzuesit e pensionit familjar të cilët janë nën moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare dhe të cilët realizimin e kësaj të drejte e dëshmojnë me Vendim apo fletëpagesë të pensionit që tregon se kanë qenë shfrytëzues të pensionit familjar, para datës 01.01.1999, sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor nr. 011-24/83 (Gazeta Zyrtare e KSAK nr.26/83). Shuma mujore për këtë pension është 90 euro në muaj. Në muajin dhjetor 2020 këtë pension e kanë shfrytëzuar 3.712 shfrytëzues.⁵⁵

Pensionet Invalidore të Punës – pensioni i rregullt mujor, i paguar për personat që pësojnë lëndime në punë apo fitojnë sëmundje profesionale gjatë marrëdhënies së punës, të cilët i plotësojnë kriteret e parapara me këtë Ligj, si dhe invalidët e punës sipas Ligjit Pensional dhe Invalidor, të aplikuar para datës 01.01.1999. Të drejtën në pension invalidor të punës e realizojnë të gjithë ish shfrytëzuesit e pensionit invalidor, nën moshën gjashtëdhjetë e pesë (65) vjeçare, të cilët e dëshmojnë realizimin e kësaj të drejte me Vendim apo (fletëpagesë) të pensionit që tregon se kanë qenë shfrytëzues të pensionit invalidor të punës, sipas dispozitave të Ligjit për Sigurimin Pensional dhe Invalidor. E drejta në pension invalidor të punës iu njihet edhe të gjithë të punësuarve aktual, tek të cilët është shfaqur paaftësia e plotë për punë, si pasojë e lëndimit në punë apo e sëmundjes profesionale. Lartësia e pensionit invalidor të punës është në

⁵³ Të dhënat për shfrytëzuesit e Skemave, të cilat nuk menaxhohen nga DPSF-ja janë marrë nga Agjencia e Statistikave të Kosovës. <https://ask.rks-gov.net/media/5983/statistikat-e-mir%C3%ABgenies-sociale-tm4-2020.pdf>

⁵⁴ Po aty.

⁵⁵ Po aty.

shumë të njëjtë me pensionin bazik të moshës. Shuma mujore e këtij pensioni është 90 euro. Në muajin dhjetor 2020 këtë pension e kanë shfrytëzuar 81 shfrytëzues.⁵⁶

Pensionet Paraplegjike dhe Tetraplegjike - pensioni për personat paraplegjik përfitojnë personat të cilët si shkak i sëmundjes apo dëmtimit të sistemit nervor qendror apo periferik, kanë humbur në formë të përhershme mundësinë e zhvendosjes dhe lëvizjes së ekstremiteteve të poshtme, ndërsa pensioni për personat tetraplegjik përfitojnë personat të cilët si shkak i sëmundjes apo dëmtimit të sistemit nervor qendror apo periferik, kanë humbur në formë të përhershme mundësinë e zhvendosjes dhe lëvizjes të ekstremiteteve të sipërme dhe të poshtme. Përfituesit e këtij Ligji janë Personat Paraplegjik dhe Tetraplegjik, ndërsa, kompensimi - nënkupton shumën e pagesës mujore për mbulimin e shpenzimeve të domosdoshme ditore. Për kompensimin e personave paraplegjik dhe tetraplegjik shuma mujore me shoqërues është 375 euro (Grupi I), kurse pa shoqërues është 150 euro (Grupi II). Nga kjo skemë në muajin dhjetor 2020 kanë përfituar 2.797 përfitues.⁵⁷

Skema e Familjeve të Dëshmorëve, Invalidëve të Luftës dhe Viktimave Civile - kjo skemë ka për qëllim ofrimin e përfitimeve për kategoritë e qytetarëve të cilët kanë pësuar nga maltretimet dhe lufta që ka ndodhur gjatë viteve 1998/99 në Kosovë. Kjo skemë ka filluar të implementohet për disa kategori nga viti 2001, ndërsa me aprovimin e Ligjit nga vitit 2008 janë përfshirë edhe disa kategori, të cilat më parë nuk ishin përfituese. Në muajin dhjetor 2020 nga kjo skemë kanë përfituar 13.550 familje/individë, buxheti i shpenzuar 41,859,738.05 euro, shih tabelën me poshtë:

*Tabela 27: Numri i përfituesve të skemës së FDIL-së sipas kategorive, dhjetor 2020*⁵⁸

Kategoria	Numri i përfituesve (dhjetor 2020)
Familje e Dëshmorit të UÇK-së	2.314
Familje e Invalidit Civil pas Vdekjes	114
Familje e Invalidit të Luftës pas Vdekjes	222
Familje e të Zhdukurit Civil	323
Familje e të Zhdukurit të UÇK-së	18
Familje e Viktimave Civile	3.896
Invalid Civil i Luftës	1.818
Invalid i Luftës	4.731
Kujdestar për Invalid Civil të Luftës	31
Kujdestar për Invalid të Luftës	83
Totali	13.550

Pensionet për Veteranët e Luftës - të drejtën e këtij pensioni e ka individ i qytetar i Republikës së Kosovës dhe shtetas i huaj, i cili është rreshtuar në radhët e UÇK-së dhe është regjistruar si ushtar i

⁵⁶ Po aty.

⁵⁷ Të dhënat për shfrytëzuesit e Skemave, të cilat nuk menaxhohen nga DPSF-ja janë marrë nga Agjencia e Statistikave të Kosovës.

⁵⁸ Po aty.

armatosur dhe i uniformuar nga komandat, shtabet e zonave operative të UÇK-së, dhe i cili ka qenë aktiv deri në përfundimin e luftës. Në muajin dhjetor 2020 nga kjo skemë kanë përfituar 38.216 individë/familje. Nga ky total 36.127 ishin veteranë të UÇK-së, me shumë mujore prej 170 eurosh, dhe 2.089 ishin familje të veteranit pas vdekjes, me shumë mujore prej 119 eurosh. Buxheti i shenzuar ishte 76,812,147 euro.⁵⁹

Pensionet e Trupave Mbrojtëse të Kosovës (TMK) - është pagesë e rregullt mujore që i bëhet ish pjesëtarit të TMK-së gjatë tërë jetës, ose trashëgimtarit pas vdekjes së ish pjesëtarit të TMK-së. Ky pension ka filluar të aplikohet që nga viti 2009. Shuma mujore e pagesës së pensioneve të TMK-së përcaktohet nga 50%, 60% dhe 70% të pagesës mesatare për tri vitet e fundit, pra, nga 100.00 deri në 347.00 euro në muaj. Në muajin dhjetor 2020 këtë pension e kanë përfituar 1.166 persona, buxheti i shpenzuar 3,019,553 euro.⁶⁰

Pensionet e Forcës së Sigurisë së Kosovës (FSK) - është pension i rregullt mujor që i paguhet pjesëtarit të FSK-së, i cili i plotëson kriteret e parapara në Ligjin për Pensionet e Pjesëtarëve të Forcës së Sigurisë së Kosovës (Ligji Nr. 04/L-084) dhe trashëgimtarit pas vdekjes së pjesëtarit të FSK-së. Kjo skemë ka filluar së zbatuari që nga viti 2012. Shuma e pagesës së pensioneve të FSK-së përcaktohet 50%, 60% dhe 70% të pagesës mesatare për tri vitet e fundit. Në muajin dhjetor 2020 këtë pension e kanë përfituar 583 pjesëtarë, buxheti i shpenzuar ishte 2,739,875 euro.⁶¹

Pensionet e Minorëve të Trepçës - të drejtën për të përfituar këtë pension e kanë të gjithë të punësuarit në kompleksin "Trepça", të cilët e kanë humbur vendin e punës deri në fund të vitit 2004. Ky pension ka filluar të implementohet nga data 01.07.2003. Gjatë vitit 2003/2004 shuma mujore e këtij pensioni ishte 40 euro në muaj, ndërsa tani është 126 euro në muaj. Bazuar në gjendjen e muajit dhjetor 2020, numri i përfituesve nga Skema e Pensioneve të Trepçës ishte 2.341 persona, buxheti i shpenzuar 3,732,315 euro.⁶²

Pensionet për Personat e Verbër - të drejtën për realizimin e këtij pensioni e kanë personat me humbje të plot të pamurit, të lindur ose të fituar sipas Ligjit Nr. 4/L-92 për Personat e Verbër. Shuma e pagesës për personat e verbër është 125.00 euro në muaj, si dhe 125.00 euro për shoqëruesit e personave të verbër. Në muajin dhjetor 2020 nga ky pension kanë përfituar 1.848 persona, buxheti i shpenzuar 4,768,988 euro.⁶³

Skema për Përkrahje Materiale Familjeve të Fëmijëve me Aftësi të Kufizuara të Përhershme 1-18 vjeç - kjo përkrahje materiale iu ofrohet familjeve, të cilat kanë në përkujdesje të plotë 24 orëshe fëmijë me aftësi të kufizuara të përhershme 1 deri në 18 vjeç, të cilët janë plotësisht të paaftë të kryejnë aktivitetet e tyre të përditshme jetësore, pa përkujdesin e personit tjetër. Kjo Skemë ka filluar të funksionojë në vitin 2009. Shuma mujore për një fëmijë është 100.00 euro në muaj. Në muajin dhjetor

⁵⁹ Të dhënat për shfrytëzuesit e Skemave, të cilat nuk menaxhohen nga DPSF-ja janë marrë nga Agjencia e Statistikave të Kosovës.

⁶⁰ Po aty.

⁶¹ Po aty.

⁶² Po aty.

⁶³ Të dhënat për shfrytëzuesit e Skemave, të cilat nuk menaxhohen nga DPSF-ja janë marrë nga Agjencia e Statistikave të Kosovës.

2020 nga kjo skemë kanë përfituar 2.436 fëmijë me aftësi të kufizuara të përhershme, buxheti i shpenzuar 3,108,560 euro.

Pensionet për Kompensimin e Arsimit për vitet 90/91 deri në vitin shkollor 98/99- kjo skemë ka filluar të implementohet nga muaji janar 2020. Personi i pensionuar, i cili ka punuar në arsimin shqip të Republikës së Kosovës nga viti shkollor 1990/91 deri në vitin shkollor 1998/99, gëzon një kompensim shtesë për kontributin e dhënë. Nga kjo skemë në muajin dhjetor 2020 kanë përfituar 11.530 persona.⁶⁴

Masa 15- mbështetje materiale për qytetarët me kushte të rënda sociale dhe ekonomike, të lajmëruar si të papunë në Zyrat e Punësimit, që nuk janë përfitues të asnjë të hyre mujore nga Buxheti i Kosovës. Shuma e përfitimit nga kjo Masë ishte njëqind e tridhjetë euro (130 €) për familje, për përuhdën prill, maj, dhe qershor 2020. Për secilin muaj kanë përfituar mesatarisht rreth 32,166 familje, ndërsa buxheti i shpenzuar për Masën 15 është 12,544,870 euro.

Strehimi familjar - strehimi familjar i fëmijëve të braktisur dhe pa përkujdesje prindërore, realizohet në dy forma të cilat janë:

- Strehimi familjar i fëmijëve brenda familjes/tek farefisi, në muajin dhjetor 2020 në këtë formë të strehimit ishin 461 fëmijë, buxheti i shpenzuar 622,080 euro; dhe
- Strehimi familjar i fëmijëve jashtë familjes/alternativ, në muajin dhjetor 2020 ishin të vendosur 60 fëmijë, buxheti i shpenzuar 185,175 euro.

Shërbimet Profesionale dhe Këshilluese - këto shërbime ofrohen për mbrojtjen e fëmijëve të braktisur dhe pa kujdes prindëror, për të rritur dhe të moshuar. Ekzistojnë rreth 50 forma të shërbimeve sociale dhe profesionale të cilat iu ofrohen individëve dhe familjeve në nevojë sociale. Gjatë vitit 2020, Qendrat për Punë Sociale iu kanë ofruar shërbime sociale dhe familjare 6,574 rasteve.⁶⁵

Të gjitha skemat e paraqitura më lartë, kanë ndikuar në ngritjen e mirëqenies së familjeve/ individëve dhe në reduktimin e varfërisë apo plotësimin e nevojave ditore për ushqim dhe disa shërbime tjera elementare për jetesë.

7.5. Përjashtimi social

Përjashtimi social është një proces ku individë dhe grupe sociale, duke qenë të cenuar nga varfëria, mospërgatitja e duhur arsimore, mungesa e shkathtësive profesionale, fizike apo intelektuale janë të shtyrë që pjesërisht apo plotësisht të jetojnë në margjinat e shoqërisë. Kjo situatë ata i largon nga mundësia për punë, të ardhura dhe edukim, sikurse që i largon edhe nga përfitimet nga komunikimi dhe rrjetëzimi social. Për më keq, gjendja e disfavorshme sociale i kufizon ata që të ndikojnë në vendimmarrje, në politikat dhe përmirësimin e jetës së tyre.

⁶⁴ Të dhënat për shfrytëzuesit e Skemave, të cilat nuk menaxhohen nga DPSF-ja janë marrë nga Agjencia e Statistikave të Kosovës.

⁶⁵ Të dhënat janë marrë nga Baza e të Dhënave të shërbimeve sociale dhe familjare në DPSF/MPMS

Varfëria është ndër faktorët kryesor të përjashtimit social. Bazuar në Anketën e Buxhetit të Ekonomive Familjare (ABEF) të vitit 2017, është vlerësuar se 18.0 % e popullsisë së Kosovës jeton nën kufirin e varfërisë, me 5.1% të popullsisë nën kufirin e varfërisë së skajshme.⁶⁶

Duke krahasuar të dhënat përgjatë viteve, mund të vërehet se shkalla e varfërisë ka rënë për rreth 5.9 pikë të përqindjes nga viti 2012 në vitin 2013; ka shënuar rritje nga viti 2013 në vitin 2014 për 3.7 pikë të përqindjes dhe më pas ka rënë në shkallën 3.9 të vitit 2014 në 2015, pastaj shënoi rënie 0.8 pikë të përqindjes midis 2015 dhe 2016 dhe përsëri shënoi rritje me 1.2 pikë të përqindjes midis 2016 dhe 2017. Shkallët e varfërisë dhe të varfërisë së skajshme janë më të larta në vendbanimet rurale.⁶⁷

Bazuar në të dhënat e kësaj ankete (ABEF 2015), varfëria është me e theksuar tek: familjet që banojnë në vendbanimet rurale (73%), familjet me më shumë anëtarë, ku shkalla më e lartë e varfërisë është gjetur tek familjet me shtatë e më shumë anëtarë (39.1%), familjet që burim kryesor të të ardhurave kanë ndihmën sociale (70.7%), familjet me burim kryesor të të ardhurave nga puna me mëditje (33.8%), familjet që burim kryesor të të ardhurave kanë pensionet (27.8%), të punësuarit në punë të rastësishme (26.0%), personat me aftësi të kufizuara (23.5%), nxënësit/studentët (20.3%), të papunësuarit (16.7%), familjet që kryesohen nga femrat (23.7%), individët me shkallë të ulët të arsimimit (29.7%), individët që nuk e kanë përfunduar shkollën fillore dhe 18.8% individët që e kanë përfunduar shkollën fillore), fëmijët (20.7%) si dhe familjet me 3 e më shumë fëmijë (22.2%).⁶⁸

Qeveria e Kosovës i ka identifikuar grupet që janë më të rrezikuara, dhe që e ndejnë përjashtimin më shumë se të tjerët dhe duhet të jenë prioritet i politikave sociale në Kosovë. Këto grupe janë: *të papunësuarit afatgjatë, fëmijët dhe të rinjtë e pa favorizuar, posaçërisht vajzat nga viset rurale dhe fëmijët e pakicave kombëtare, femrat nga viset rurale, nënat vetushqyese, komunitetet rom, ashkali dhe egjiptian, të cilët përveç shkollës më të lartë të papunësisë dhe varfërisë, kanë nivel të ulët të shkollimit dhe shkollën më të lartë të analfabetizmit dhe personat me aftësi të kufizuara, shumica e të cilëve nuk kanë qasje fizike në objektet shëndetësore dhe arsimore - dhe familjet e tyre, të cilat janë ofruesit kryesorë të përkujdesjes për këta persona.*

Institucionet kryesore që janë të përfshira në hartimin dhe zbatimin e këtyre politikave janë Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale në nivelin qendror, Drejtoritë Komunale për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale përmes Qendrave për Punë Sociale në nivelin lokal, të cilat kanë kaluar në kompetenca të komunave nga viti 2009 dhe ofrojnë shërbime sociale dhe familjare për të gjithë qytetarët e Kosovës pa dallim moshe, gjinie, etnie apo përkatësie fetare, por që i plotësojnë kriteret e parapara me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi. Përveç institucioneve publike të lartpërmendura, një rol të rëndësishëm kanë edhe OJQ-të, të cilat merren me ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare.

⁶⁶ F. 6. <https://ask.rks-gov.net/media/4882/statistikat-e-varf%C3%ABris%C3%AB-2012-2017.pdf>

⁶⁷ F. 6. <https://ask.rks-gov.net/media/4882/statistikat-e-varf%C3%ABris%C3%AB-2012-2017.pdf>

⁶⁸ Banka Botërore/ASK (Prill 2017) "Varfëria në konsum në Republikën e Kosovës në periudhën 2012-2015"; Shih: <http://ask.rks-gov.net/media/3186/stat-e-varferise-2012-2015.pdf>

7.6. Licencimi i Organizatave Joqeveritare

Korniza ligjore e aprovuar për shërbimet sociale, ka mundësuar që të zhvillohet dhe zbatohet procesi i licencimit të subjekteve juridike, OJQ-ve dhe kompanive private, të cilat merren me ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare.

Gjatë vitit 2020, Komisioni përkatës për licencimin e Subjekteve juridike /Organizatave Joqeveritare, i cili funksionon në kuadër të DPSF/MPMS-së, bazuar në aktet ligjore dhe nënligjore, ka shqyrtuar 12 kërkesa për licencim dhe rilicencim, nga të cilat 11 kërkesa apo 92% janë aprovuar (licencuar/rilicencuar), ndërsa 1 kërkesë apo 8%, është refuzuar pasi që nuk i ka plotësuar kriteret e parapara me legjislacionin në fuqi. Në vitin 2020 numri i kërkesave për licencim/rilicencim ka rënë për 8 kërkesa më pak apo minus 40%. krahasuar me vitin paraprak.

OJQ-të e licensuara, fushëveprimtari të tyre e kanë mbrojtjen sociale të personave në nevojë për shërbime sociale dhe familjare. Organizatat Joqeveritare (OJQ) licencohen sipas zonave dhe fushëveprimtarisë që e ushtrojnë nga niveli nacional, regjional, lokal dhe duke bërë profilizimin e tyre lidhur me strehimin, trajtimin dhe reabilitimin e kategorive në nevojë sociale dhe familjare. Vlefshmëria e licencës është e plotë dhe e kushtëzuar. E plot për periudhën tri vjeçare dhe e kushtëzuar për periudhën 1 vjeçare.

Nga 11 OJQ-të e licencuara/rilicencuara gjatë vitit 2020 prej tyre 4 OJQ apo 36% janë licencuar për të ofruar shërbime në nivel lokal, 5 OJQ apo 46% për të ofruar shërbime në nivel regjional dhe 2 OJQ apo 18% për të ofruar shërbime në nivel nacional. Shih figurat më poshtë:

Figura 46: Numri i kërkesave të OJQ-ve për licencim të shqyrtuara gjatë vitit 2020

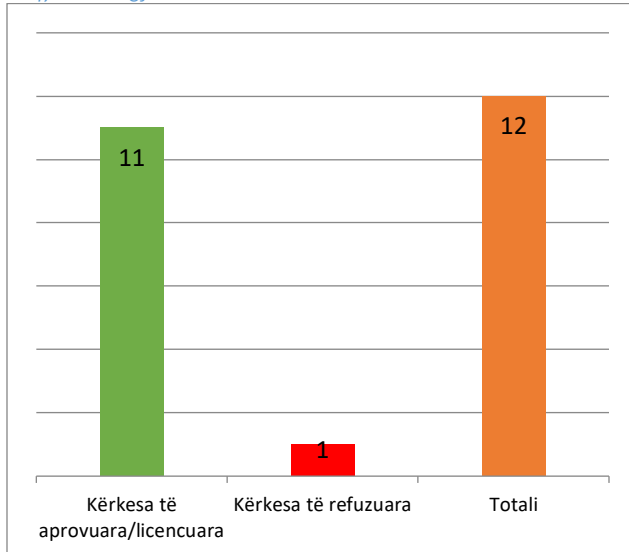
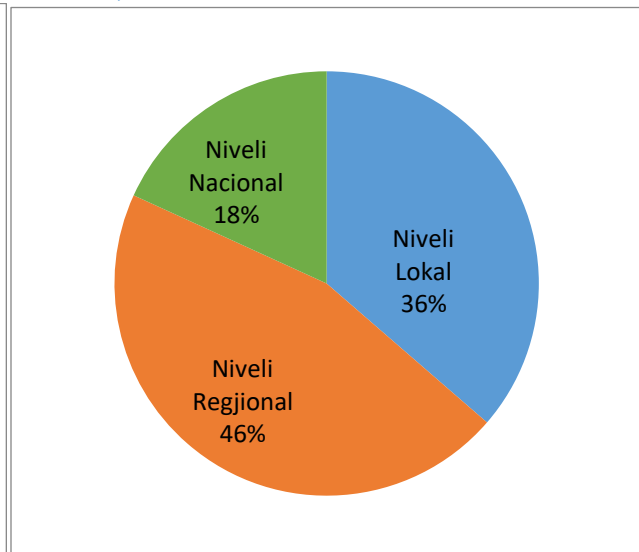

Figura 47: OJQ-të e licencuara sipas nivelit ku i ofrojnë shërbimet, 2020

Në total janë të licencuara 47 OJQ, të cilat ofrojnë shërbime sociale dhe familjare për persona në nevojë sociale.

7.7. Njësia për Monitorim dhe Inspektim

Njësia për Monitorimin dhe Inspektimin (NJMI) e Shërbimeve Sociale dhe Familjare që funksionon në kuadër të DPSF/MPMS, bazuar në mandatin ligjor të përcaktuar me Ligjin për Shërbime Sociale dhe Familjare dhe Udhëzimin Administrativ nr.14/2013 për Monitorimin dhe Inspektimin e Subjekteve Juridike/Organizatave që ofrojnë Shërbime Sociale dhe Familjare, ka zhvilluar aktivitetin e punës sipas Planit vjetor të punës 2020.

Gjatë periudhës janar-dhjetor 2020, NJMI-ja ka realizuar monitorim/inspektim në pesë (5) Organizata Joqeveritare (OJQ) të licencuara, si në vijim:

1. OJQ “QENDRA PËR MBROJTJEN E GRAVE DHE FËMIJËVE-SHTËPIA IME” – Ferizaj, strehimore e licencuar për ofrimin e shërbimeve për mbrojtjen e viktimave të dhunës në familje, fëmijë dhe të rritur- në regjion të Ferizajt.
2. OJQ “MEDICA KOSOVA” – në Gjakovë, e licencuar për ofrimin e shërbimeve për mbrojtjen e viktimave të dhunës gjatë dhe pas luftës me fokus të veçantë gratë dhe vajza me simptoma të rënda traumatike të dhunës seksuale - në regjion të Gjakovës.
3. OJQ “DUART PLOTË MËSHIRË” – Vitomiricë/Pejë, e licencuar për ofrimin e shërbimeve për kujdesin ndaj personave të vetmuar, sëmurë dhe fëmijë me ngecje në zhvillim mendor - në nivel lokal.
4. OJQ “AUTIZMI”- Prishtinë, e licencuar për ofrimin e shërbimeve terapeutike për fëmijët me autizëm- në nivel nacional;
5. OJQ “SHOQATA HUMANITARE E PRINDËRVE ME PERSONA ME AFTËSI TË KUFIZUARA MENDORE - HADER” në Prizren, e licencuar për ofrimin e shërbimeve për persona me nevoja të veçanta - në nivel lokal.

8. DIVIZIONI I POLITIKAVE SOCIALE

8.1. Detyrat dhe përgjegjësitë

Divizioni i Politikave Sociale funksionon në kuadër të DPSF/MPMS-së. Detyrat dhe përgjegjësitë e Divizionit të Politikave Sociale, janë:

- ✓ *Hulumtimi në fushën e shërbimeve sociale e familjare dhe efekti i skemave të pagesave sociale në reduktimin e varfërisë;*
- ✓ *Hulumtimi i dukurive të ndryshme sociale dhe përgatitja e rekomandimeve në fushën e politikave sociale;*
- ✓ *Koordinimi i aktiviteteve me Agjencinë e Statistikave të Kosovës, për sigurimin e të dhënave dhe përpunimin e tyre, të cilat përdoren për publikimin e raporteve hulumtuese;*
- ✓ *Publikimi i doracakëve për shërbimet që ofrohen nga MPMS-ja dhe i raporteve për politika sociale;*
- ✓ *Bashkëpunimi me strukturat profesionale vendore dhe ndërkombëtare me qëllim të ngritjes së kualitetit të shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Përmbledhja e të arriturave në fushën e politikave sociale dhe publikimi i tyre në ueb-faqet e Departamentit apo Ministrisë.*

Udhëheqësi i Divizionit të Politikave Sociale, raporton tek Udhëheqësi i Departamentit për Politika Sociale dhe të Familjes. Numri i të punësuarve në këtë Divizion është dhjetë (10).

8.2. Përgatitja e hulumtimeve për publikim

Gjatë vitit 2020, puna e DPS-së është ndikuar nga gjendja e krijuar nga COVID-19 dhe për këtë arsye nuk ka qenë në volumn e viteve të mëparshme, gjë e cila ka reflektuar edhe në realizimin e objektivave të parapara sipas detyrave dhe përgjegjësiqe që ka Divizioni i Politikave Sociale, për përmbushjen e misionit dhe në zbatimin e objektivave të përcaktuar në Programin Vjetor të Punës të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale, si dhe në zbatimin e Planit Vjetor të Punës së Divizionit, plan ky i miratuar nga Departamenti i Politikave Sociale dhe Familjare për vitin 2020.

Edhe përkundër gjendjes së krijuar, DPS-ja gjatë vitit 2020 ka arritur që t'i kryejë aktivitetet, si më poshtë:

- ❖ **“Fëmijët në Punë”**- është hulumtim i cili ka të bëjë me pasqyrimin real të gjendjes lidhur me përfshirjen e fëmijëve në punë dhe dhënien e rekomandimeve për institucionet që merren me mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve, se si duhet vepruar në largimin e këtyre fëmijëve nga puna dhe integrimin e tyre në shoqëri. Gjatë vitit 2020, nga Grupi Punues është përfunduar Drafti i Hulumtimit.
- ❖ **“Moshë e Tretë”**- hulumtimi është një analizë për gjendjen socio-ekonomike të personave të moshës së tretë, mbi 65 vjeç. Ka përfunduar drafti i hulumtimit nga Grupi Punues, ndërsa gjatë vitit 2021 do të vazhdohet me finalizimin e hulumtimit.
- ❖ **Hartimi i formave standarde për menaxhimin e rastit për kategoritë e fëmijëve në punë, si dhe i treguesve për punën e fëmijëve** - gjatë vitit 2020 është realizuar Raporti Monitorues në lidhje me zbatimin e standardeve minimale që kanë të bëjnë me punën e fëmijëve, janë rishikuar, validuar dhe digjitalizuar forma të punës për fëmijët në punë, janë aprovuar, validuar dhe digjitalizuar indikatorët, janë hartuar modulet e trajnimit, është hartuar Udhëzuesi për trajnimet si dhe është hartuar Tutori Elektronik për përdorimin e formave të punës.
- ❖ **Udhëzuesi për Pilotimin e Testit të Varfërisë, për kategoritë sociale të liruar nga pagesat e premieeve për sigurime shëndetësore** - gjatë vitit 2020 është finalizuar Draftiudhëzimi Administrativ si dhe Manuali/Udhëzuesi, për lirim nga pagesa e premieeve dhe bashkëpagesat për sigurime sociale për kategoritë sociale.

Stafi i Divizionit për Politika Sociale gjatë vitit 2020, ka kryer edhe aktivitete të tjera, si dhe ka bashkëpunuar edhe me institucione dhe me OJQ-të e ndryshme.

9. DIVIZIONI PËR MBËSHTETJE ADMINISTRATIVE TË KPSHSF-së

9.1. Detyrat dhe përgjegjësitë

Divizioni për Mbështetje Administrative i KPSHSF-së, funksionon në kuadër të DPSF/MPMS-së. Detyrat dhe përgjegjësitë e këtij Divizioni, janë:

- ✓ *Përgatitja e mbledhjeve në bashkëpunim me kryetarin apo zëvendëskryetarin, duke caktuar agjendën e takimeve të KPSHSF-së;*
- ✓ *Organizimi dhe caktimi i vendit të mbajtjes së takimeve, si dhe kujdesia për hartimin e ekstraktit të procesverbalit nga mbledhjet e KPSHSF-së;*
- ✓ *Udhëheqja dhe menaxhimi me të gjithë arkivin dhe dokumentacionin e hartuar dhe aprovuar nga KPSHSF-ja;*
- ✓ *Përgatitja e raporteve për punën dhe aktivitetet e zhvilluara të KPSHSF-së, si dhe të komiteteve punuese të cilat veprojnë në kuadër të Këshillit;*
- ✓ *Kujdesi për regjistrin e punëtorëve social të licencuar dhe mirëmbajtja e shënimeve në formë të shkruar dhe elektronike;*
- ✓ *Kujdesi për ekzekutimin e vendimeve të KPSHSF-së dhe komisioneve të themeluara nga Këshilli;*
- ✓ *Përgjegjësia për menaxhimin e ueb-faqes dhe kujdesi për publikimet e dokumenteve të ndryshme;*
- ✓ *Hartimi dhe planifikimi i kërkesave buxhetore për KPSHSF-në, dhe prezantimi i tyre para organeve përgjegjëse brenda dhe jashtë MPMS-së;*
- ✓ *Hartimi dhe procedimi i të gjitha kërkesave dhe pagesave për zhvillimin e aktiviteteve të KPSHSF-së;*
- ✓ *Kujdesi dhe organizimi i punëtorive dhe koordinimi i aktiviteteve me donatorë mbështetës të KPSHSF-së;*
- ✓ *Raportimi i Udhëheqësit të Divizionit, tek Ministri i MPMS-së.*

10. KËSHILLI I PËRGJITHSHËM PËR SHËRBIME SOCIALE DHE FAMILJARE

10.1. Detyrat dhe përgjegjësitë

Këshilli i Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare (KPSHSF), funksion sipas Ligjit Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare dhe është përgjegjës për mirëmbajtjen e standardeve dhe disiplinës profesionale në fushën e shërbimeve sociale dhe familjare, dhe në këtë vazhdë shërben si një organ regjistruar dhe licensues për profesionistët që punojnë në këtë lëmi.⁶⁹

Këshilli gjithashtu është përgjegjës edhe për:

- ✓ *Hartimin e rregulloreve që i konsideron të nevojshme për sigurimin e licencimit, regjistrimin e specialistëve dhe zhvillimin e vazhdueshëm profesional adekuat;*
- ✓ *Hartimin e kodit etik për profesionistët e shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Mbajtjen e regjistrit të profesionistëve të shërbimeve sociale dhe familjare, të cilët janë të licensuar për ta ushtruar veprimtarinë në Republikën e Kosovës;*
- ✓ *Këshilli ka kompetencë që të vendosë se kush mund të jetë i licensuar si profesionist apo specialist i shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Shqyrton ankesat kundër profesionistëve të shërbimeve sociale dhe familjare dhe vendos për sanksionet disiplinore që duhen zbatuar, duke përfshirë anulimin e licencës që njeh kompetencën e ofruesit të shërbimeve sociale dhe familjare, heqjen e profesionistit të shërbimeve sociale dhe familjare nga regjistri;*
- ✓ *Këshilli është përgjegjës për shqyrtimin e të gjitha pretendimeve për shkelje të obligimeve nga profesionistët e shërbimeve sociale dhe familjare;*
- ✓ *Licencon trajnerë në fushën e shërbimeve sociale dhe mund të autorizojë ekspertë vendorë nga radhët e veta dhe jashtë tij, në ofrimin e trajnimit për profesionistë të shërbimeve sociale dhe familjare;*

⁶⁹ Neni 5, paragrafi, 5.2 i Ligjit Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare; <https://gzk.rks-gov.net>.

- ✓ *Këshilli për licencimin apo certifikimin e trajnimeve mund të ketë rolin edukativo-arsimor për të gjithë profesionistët, OJQ-të dhe organizatave qeveritare të cilët merren me shërbime sociale dhe familjare.⁷⁰*

10.2. Përbërja e Këshillit

Këshilli i Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare (KPSHSF) është themeluar më 1 prill 2006. Në parim Këshilli është organ që monitoron dhe analizon ngritjen e kualitetit në ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare në Kosovë. Këshilli përbëhet nga njëzetë e një anëtarë (21):

- njëmbëdhjetë anëtarë zgjidhen nga radhët e profesionistëve të shërbimeve sociale dhe familjare, që gjenden në regjistrin e Këshillit;
- dy anëtarë emërohen nga Asociacioni i Komunave;
- dy anëtarë i emëron Universiteti i Prishtinës;
- një anëtar i emëruar nga Këshilli i Përgjithshëm Shëndetësor;
- një anëtar nga komuniteti dhe organizatat joqeveritare, dhe
- katër anëtarë të emëruar nga Ministria.

Pra, në përbërjen e vet Këshilli ka përfaqësues nga Asociacioni i Komunave, përfaqësues nga shoqëria civile, profesorë, profesionistë të shërbimeve sociale dhe familjare, si dhe partnerë të tjerë relevantë, të cilët me përvojat e tyre të fituara, mundësojnë që Këshilli të jetë ekuivalent me kërkesat që dalin nga rrjedhat e vazhdueshme të shoqërisë, dhe mbi të gjitha të ofrojë përgatitje profesionale në ngritjen e kualitetit dhe ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare në Kosovë.

Në fillim kohëzgjatja e një mandati të Këshillit ka qenë 3 vjeçar, ndërsa që nga viti 2012, kur është bërë Plotësimi dhe Ndryshimi i Ligjit për Shërbime Sociale dhe Familjare, kohëzgjatja e një mandati të Këshillit është 4 vjeçar.

10.3. Aktivitetet e realizuara

Në fillim të vitit 2020, është formuar Grupi Punues, i cili është mandatuar nga Këshilli për hartimin e Planit Vjetor të Punës për vitin 2020. Grupi ka hartuar Planin, i cili iu është shpërndarë të gjithë anëtarëve për komente dhe në mbledhjen e Këshillit është bërë aprovimi i tij.

Puna dhe aktivitetet e Këshillit gjatë vitit 2020 kryesisht janë bazuar në këtë Plan të Punës, ku shumica e aktiviteteve të parapara janë realizuar, mirëpo në disa prej aktiviteteve ka pasur ngecje, shtyrje të afatit në realizimin e tyre, e cila ka ardhur si pasojë e gjendjes së krijuar nga COVID-19.

⁷⁰ Neni 5, paragrafi, 5.2 i Ligjit Nr. 02/L-17 për Shërbime Sociale dhe Familjare; <https://gzk.rks-gov.net>

Bazuar në Planin e Punës, janë mbajtur takime të rregullta të punës së Këshillit, takime të komisioneve të përhershme, të grupeve punuese, gjithashtu ka patur edhe angazhime individuale të anëtarëve të Këshillit në aktivitete të tjera të lidhura me fushën që mbulon Këshilli e që janë të lidhura me zbatimin e objektivave dhe aktiviteteve që kanë të bëjnë me realizimin e aktiviteteve të Këshillit.

Disa nga Objektivat dhe aktivitetet në të cilat e ka mbështetur punën Këshilli gjatë vitit 2020 janë:

- a) Licencimi i ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare;
- b) Trajnimi i ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare dhe përgatitja për programin e vazhdueshëm profesional;
- c) Përgatitja për akreditimin e KPSHSF-së dhe validimi i moduleve të trajnimit, etj.

10.4. Puna e Komisioneve gjatë vitit 2020

Në kuadër të Këshillit funksionojnë pesë (5) komisione të rregullta, të cilat gjatë vitit 2020, edhe përkundër vështirësive të krijuara nga pandemia COVID-19, kanë bërë përpjekje që ta përmbushin punën e tyre sipas Planit Vjetor të Punës së Këshillit. Gjatë periudhës raportuese, komisionet kanë mbajtur gjithsej 15 takime (7 takime Komisioni për licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare, niveli superior; 4 takime Komisioni për licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare, niveli bazik, i mesëm dhe i lartë; 4 takime Komisioni i Ankesave, ku janë shqyrtuar 128 kërkesa të ofruesve për licencim në ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare. Ndërsa Komision për Legjislacion dhe Komisioni për Çështje Organizative dhe Financa nuk kanë mbajtur asnjë takim).

10.5. Komisioni për Licencimin e Ofruesve të Shërbimeve Sociale dhe Familjare, niveli superior

Komisioni për Licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare niveli superior, është Komision i rregullt/i përhershëm, i cili vepron në kuadër të Këshillit të Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare. Komisioni përbëhet nga pesë (5) anëtarë: kryetari/ja dhe katër (4) anëtarë të Komisionit.

Komisioni gjatë vitit 2020 ka mbajtur 7 takime. Gjatë këtyre takimeve, janë shqyrtuar 95 kërkesa për licencim dhe rilicencim të ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare në nivelin superior. Prej tyre 83 kërkesa apo 87% janë aprovuar dhe 12 kërkesa apo 13 % janë refuzuar pasi që nuk i kanë plotësuar kriteret e parapara me legjislacionin në fuqi. Shih tabelën më poshtë:

Tabela 28: Numri i kërkesave të shqyrtuara të nivelit superior, 2020

Numri i takimeve	Totali kërkesave	Aprovim	Refuzim	Gjinia		Sektori		Licencim	Rilicencim
				M	F	Qeveritar	Jo Qeveritar		
7	95	83	12	43	40	15	68	71	12
		95		40		83		83	

Figura 48: Numri i kërkesave të aprovuara dhe refuzuara me përqindje, 2020

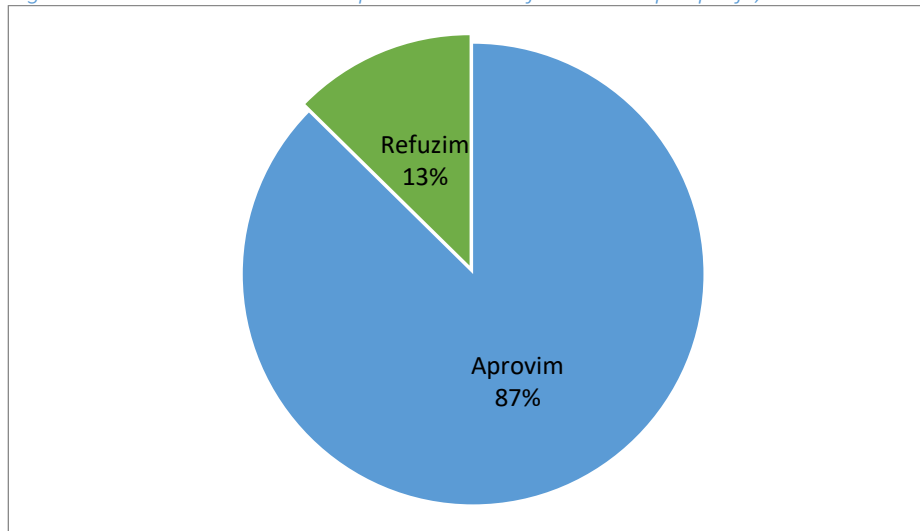
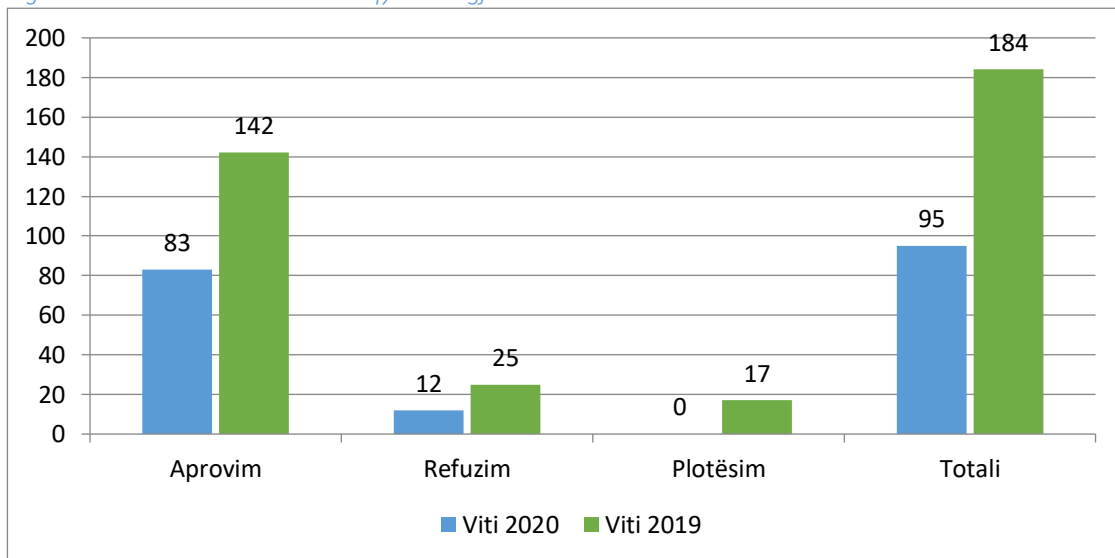

Figura 49: Numri i kërkesave të shqyrtuara gjatë vitit 2020 dhe 2019

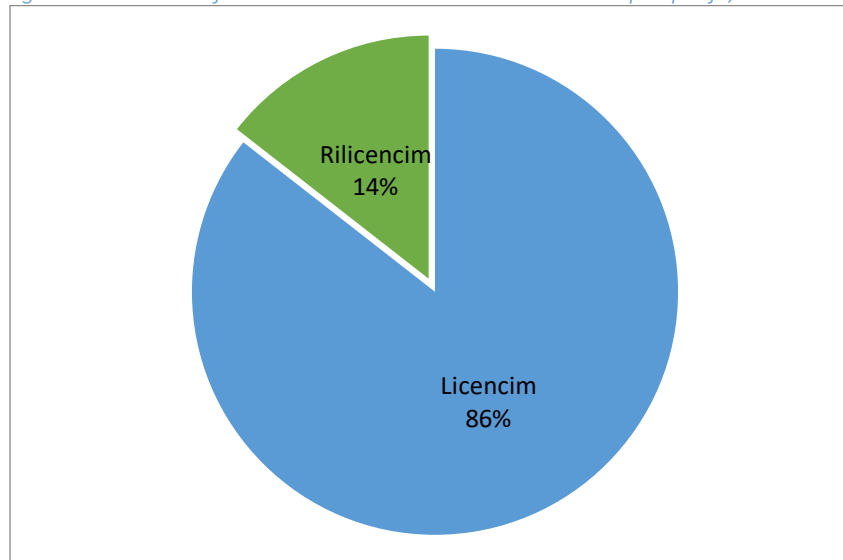

Në vitin 2020, numri i kërkesave të shqyrtuara nga Komisioni për Licencimin në Nivelin Superior, ka rënë për 89 kërkesa apo minus 48% në krahasim me vitin paraprak.

10.5.1. Ofruesit e licencuar dhe të rilicencuar në nivelin superior

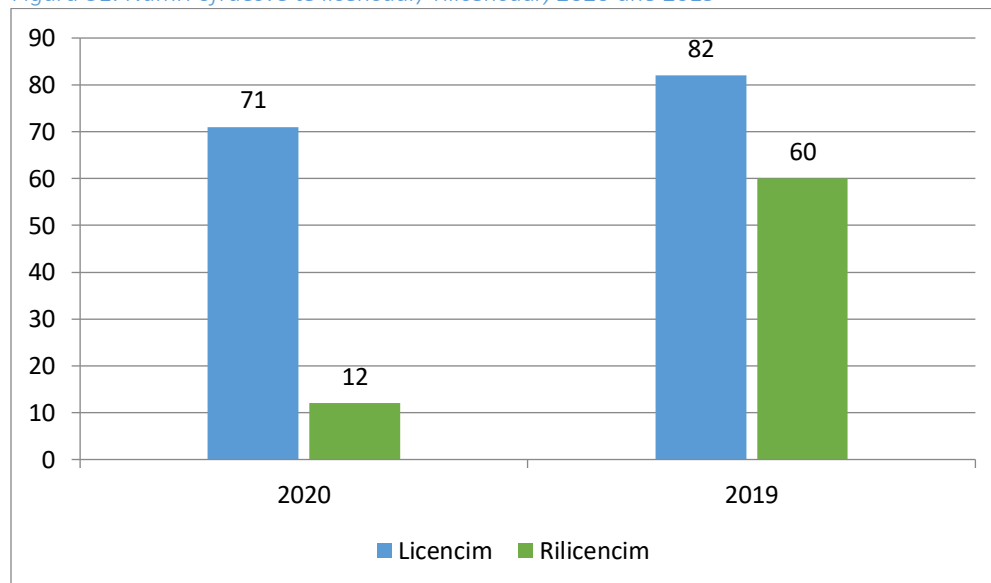
Nga numri i përgjithshëm prej 83 kërkesave të aprovuara nga Komisioni për Licencimin e Ofruesve të Shërbimeve Sociale dhe Familjare, 71 ofrues apo 86% janë licencuar për herë të parë ndërsa 12 ofrues apo 12% janë ri-licencuar. Për më tepër shih figurën më poshtë:

Figura 50: Numri i ofruesve të licencuar dhe rilicencuar me përqindje, 2020

Në vitin 2020, numri i ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare që janë licencuar për herë të parë ka rënë për 11 ofrues më pak apo minus 13%, dhe numri i ofruesve të rilicencuar ka rënë për 48 ofrues më pak apo minus 48% në krahasim me vitin paraprak. Shih figurën më poshtë:

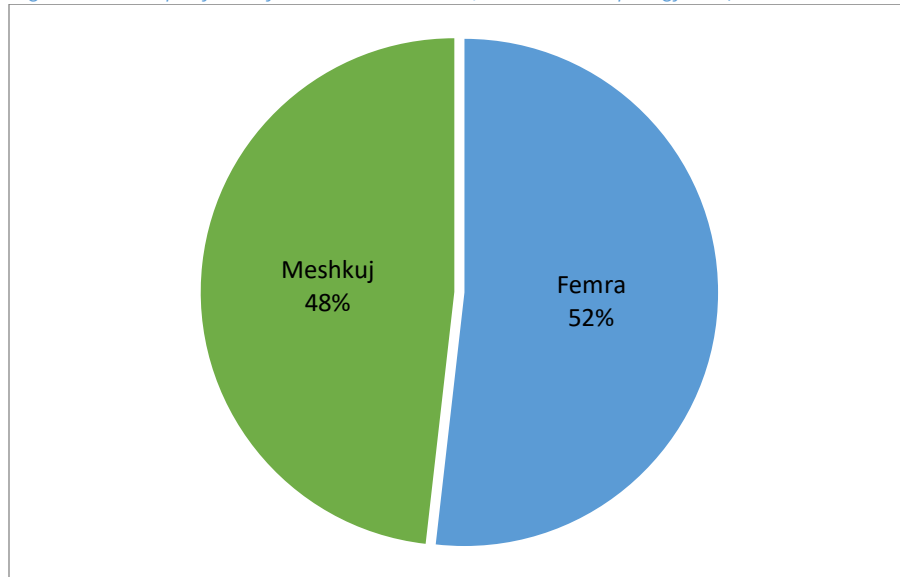
Figura 51: Numri ofruesve të licencuar/ rilicencuar, 2020 dhe 2019

10.5.2. Ofruesit e licencuar dhe të rilicencuar në nivelin superior sipas gjinisë

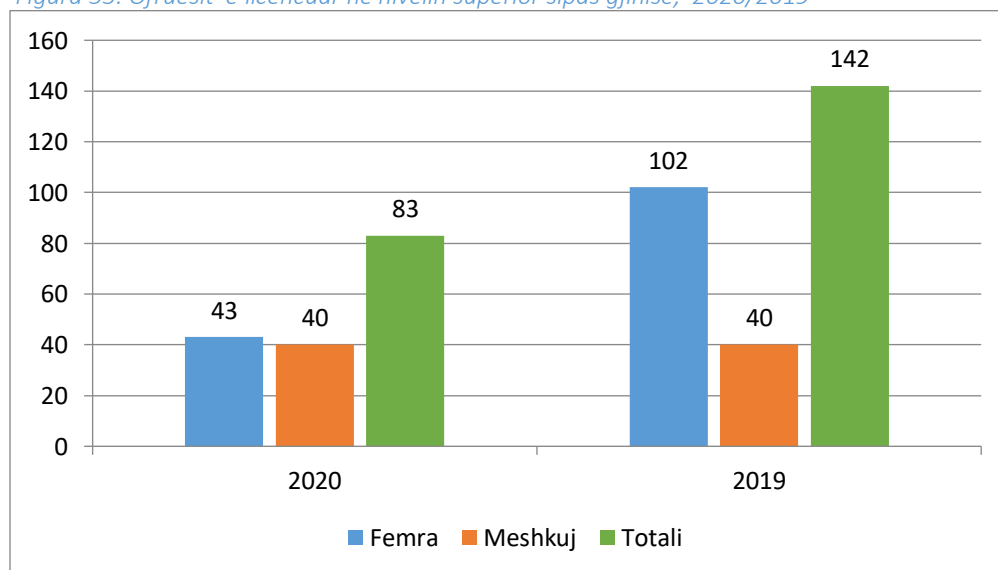
Nga 83 ofrues të shërbimeve sociale dhe familjare të licencuar dhe rilicencuar në nivelin superior, 43 apo 52% janë femra dhe 40 apo 48% janë meshkuj. Shih figurën më poshtë:

Figura 52: Përqindja e ofruesve të licencuar/rilicencuar sipas gjinisë, 2020

Në vitin 2020, kemi 25 ofrues femra më pak apo minus 37% dhe 11 ofrues meshkuj më pak apo minus 22% në krahasim me vitin paraprak. Shih figurën më poshtë:

Figura 53: Ofruesit e licencuar në nivelin superior sipas gjinisë, 2020/2019

10.6. Komisioni për Licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare, niveli bazik, i mesëm dhe i lartë

Komisioni për licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare niveli bazik, i mesëm dhe i lartë, është komision i rregullt që funksionon në kuadër të KPSHSF-së. Komisioni përbëhet prej pesë (5) anëtarëve (kryetar-it/es dhe 4 anëtarëve të Komisionit).

Gjatë periudhës janar-dhjetor 2020, ky Komision ka mbajtur katër (4) takime. Gjatë këtyre takimeve, Komisioni ka shqyrtuar 22 kërkesa të parashtruara nga ofruesit e shërbimeve sociale dhe familjare për licencim apo rilicencim në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë.

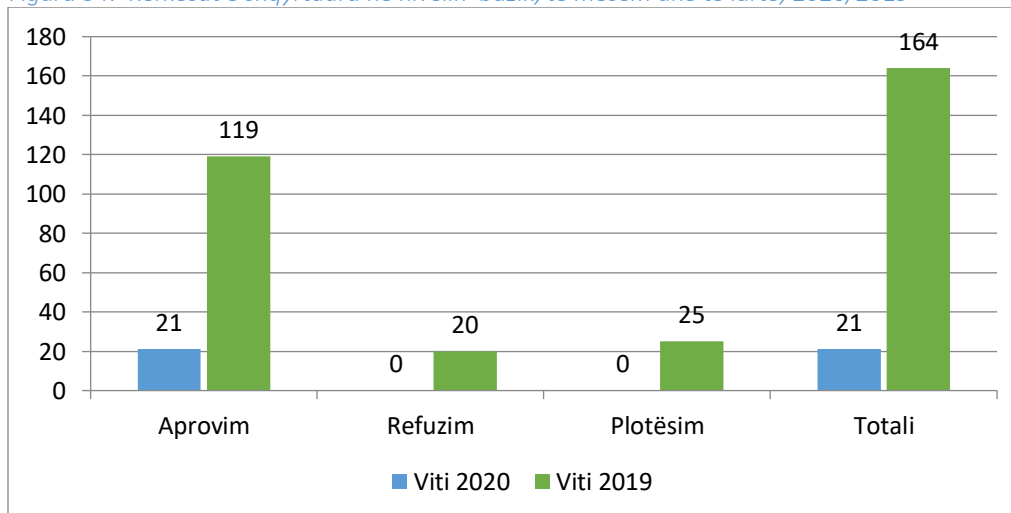
Nga 22 kërkesa e shqyrtuara, 19 kërkesa ishin për licencim në nivelin bazik, 3 kërkesa ishin për licencim në nivelin e lartë dhe për licencim në nivelin e mesëm nuk ka qenë asnjë kërkesë. Të gjitha kërkesat e parashtruara për licencim janë aprovuar nga ana e komisionit, pasi që i kanë plotësuar kriteret e parapara me legjislacionin në fuqi. Shih tabelën më poshtë:

Tabela 29: Numri i kërkesave të shqyrtuara në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë, 2020

Niveli	Aprovim	Refuzim	Totali
Bazik	19	0	19
I mesëm	0	0	0
I lartë	3	0	3
Totali	22	0	22

Në vitin 2020, Komisioni për licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare niveli bazik, i mesëm dhe i lartë, ka shqyrtuar 143 kërkesa më pak apo minus 87% në krahasim me vitin paraprak. Shih figurën më poshtë:

Figura 54: Kërkesat e shqyrtuara në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë, 2020/2019

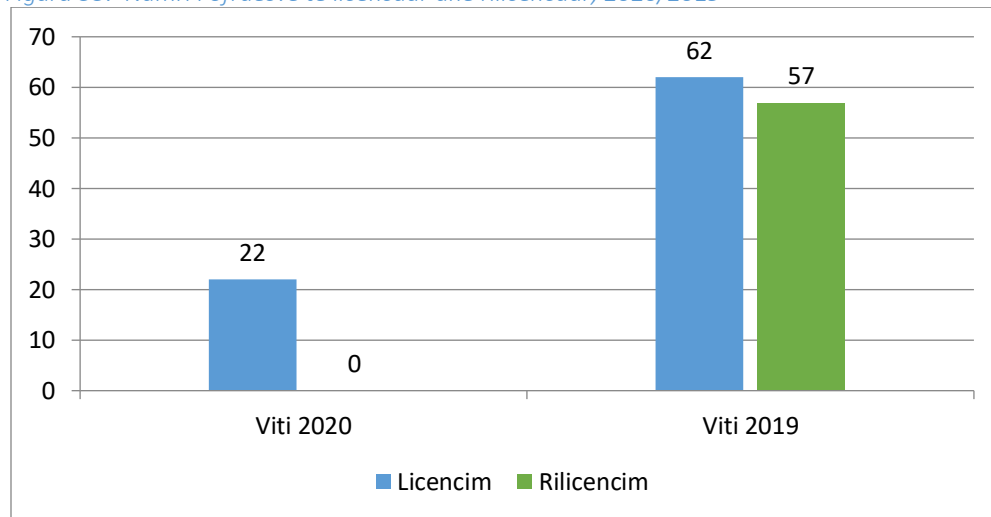
10.6.1. Ofruesit e licencuar/rilicencuar në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë

Të 22 ofruesit e shërbimeve sociale dhe familjare të licencuar në nivelin bazik (19), të mesëm (0) dhe të lartë (3), janë licencuar për herë të parë si ofrues të shërbimeve sociale dhe familjare. Shih tabelën më poshtë:

Tabela 30: Numri i ofruesve të licencuar dhe rilicencuar sipas gjinisë, 2020

Niveli	Licencim	Rilicencim	Totali
Bazik	19	0	19
I mesëm	0	0	0
I lartë	3	0	3
Totali	22	0	22

Figura 55: Numri i ofruesve të licencuar dhe rilicencuar, 2020/2019

Në vitin 2020, numri i ofruesve të licencuar për herë të parë kë rënë për 40 ofrues më pak apo minus 65% në krahasim me vitin paraprak, ndërsa sa i përket numrit të ofruesve të rilicencuar, në vitin 2020 nuk kemi asnjë ofrues për dallim nga viti 2019 ku ishin 57 ofrues.

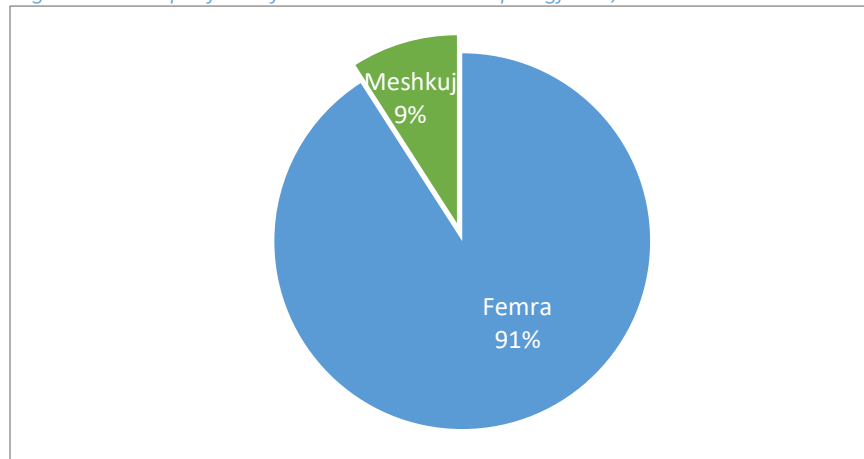
10.6.2. Ofruesit e licencuar/rilicencuar sipas gjinisë

Nga 22 ofruesit e shërbimeve sociale dhe familjare që janë licencuar në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë, 20 apo 91% janë femra, ndërsa 2 apo 9% janë meshkuj. Ndërsa sa i përket sektorit, bazuar në të dhënat e prezentuara më poshtë, del që të gjithë ofruesit e licencuar për ofrimin e shërbimeve sociale dhe familjare në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë, i takojnë sektorit publik apo qeveritar. Shih tabelën dhe figurën më poshtë:

Tabela 31: Numri i ofruesve të licencuar sipas gjinisë, 2020

Niveli	Totali i ankesave	Gjinia		Sektori	
		Femra	Meshkuj	Qeveritar	Jo Qeveritar
Bazik	19	18	1	19	0
I mesëm	0	0	0	0	0
I lartë	3	2	1	3	0
Totali	22	20	2	22	0

Figura 56: Përqindja e ofruesve të licencuar sipas gjinisë, 2020

10.7. Komisioni i Ankesave

Komisioni i Ankesave është komision i rregullt që funksionon në kuadër të KPSHSF-së dhe përbëhet nga 3 anëtarë (kryetarit dhe 2 anëtarëve të Komisionit).

Gjatë vitit 2020, Komisioni i Ankesave i ka mbajtur tetë (8) takime. Gjatë këtyre takimeve, Komisioni ka shqyrtuar 11 ankesa të parashtruara nga ofruesit e shërbimeve sociale dhe familjare, të cilët kanë qenë të pakënaqur me vendimet e Komisionit për licencim në nivelin superior dhe Komisionit për licencim nivelin bazik, i mesëm dhe i lartë. Të 11 ankesat e parashtruara ishin për licencim (për herë të parë) në nivelin superior dhe të gjitha ankesat janë aprovuar nga ana e komisionit, pasi që i kanë plotësuar kriteret e parapara me legjislacionin në fuqi. Shih tabelën më poshtë:

Tabela 32: Numri i ankesave të shqyrtuara të ndara sipas nivelit të licencimit, 2020

Niveli	Totali i ankesave	Aprovim	Refuzim	Licencim	Rilicencim
Superior	11	11	0	11	0
Bazik, i mesëm dhe i lartë	0	0	0	0	0
Totali	11	11	0	11	0

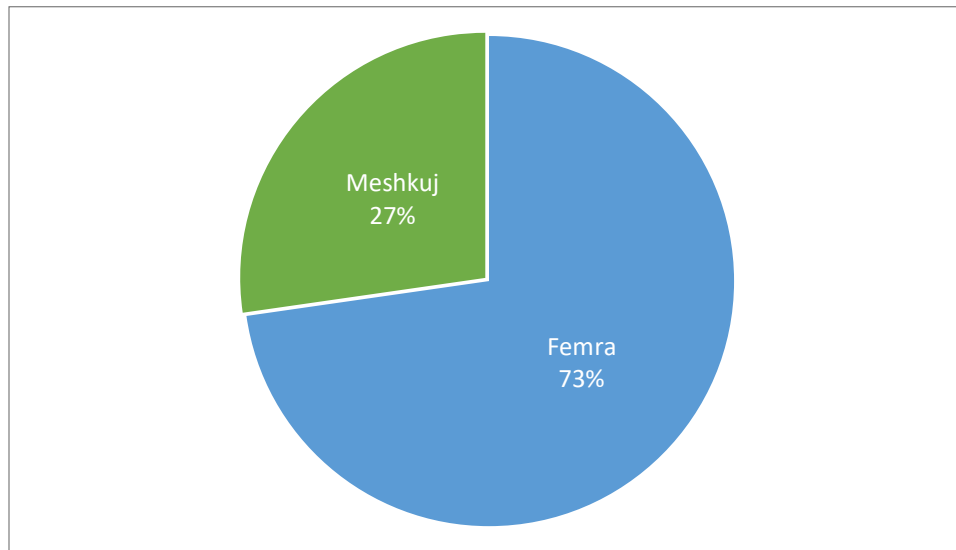
Në vitin 2020, Komisioni i Ankesave ka shqyrtuar 4 ankesa më pak apo minus 27% në krahasim me vitin paraprak.

Sa i përket gjinisë, 8 apo 73 % janë femra dhe 3 apo 27% janë meshkuj. Ndërsa sa i përket sektorit, të gjitha ankesat e aprovuar i takojnë sektorit Joqeveritar (OJQ-ve). Shih tabelën dhe figurën më poshtë:

Tabela 33: Ankesat e shqyrtuara/aprovuara, sipas gjinisë 2020

Niveli	Totali i ankesave	Gjinia		Sektori	
		Femra	Meshkuj	Qeveritar	Jo Qeveritar
Superior	11	8	3	0	11
Bazik, i mesëm dhe i lartë	0	0	0	0	0
Totali	11	8	3	0	11

Figura 57: Përqindja e ankesave të shqyrtuara/aprovuara, sipas gjinisë, 2020

10.8. Bashkëpunimi me partnerë vendor dhe ndërkombëtar

Edhe gjatë vitit 2020, Këshilli ka bashkëpunuar ngushtë me partnerët vendorë dhe ndërkombëtarë. Bashkëpunimi me Organizatat Joqeveritare ndërkombëtare dhe vendore, ka qenë i orientuar sidomos në procesin e licencimit dhe rilicencimit të ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare. Organizatat Joqeveritare (OJQ), të cilat kanë marrëveshje bashkëpunimi me MPMS/KPSHSF-në, kanë luajtur një rol të rëndësishëm në sensibilizimin e punës së Këshillit, duke i njoftuar organizatat e tjera për procesin e licencimit/rilicencimit. Si rezultat i këtij bashkëpunimi gjatë vitit 2020 janë licencuar/rilicencuar rreth 79 punëtorë socialë nga OJQ-të vendore.

Në vazhden e punës së vet, Këshilli ka mirëpritur mbështetjen e Organizatave Ndërkombëtare “Save the Children” dhe “Terre des Hommes”, ku qëllimi i kësaj mbështetje ka qenë përmirësimi i cilësisë së ofrimit të shërbimit social, duke siguruar asistencë për institucionet e Kosovës në zhvillimin e një sistemi të

qëndrueshëm të shërbimeve sociale për të plotësuar nevojat e popullatës së cënueshme në vend. Ky bashkëpunim dhe kjo asistencë nga këto organizata ndërkombëtare do të vazhdojë edhe gjatë vitit 2021.

TË DHËNA ME RËNDËSI

	2020	2019	Diferenca
Fëmijët e vendosur në kujdestari (muaji dhjetor)	689	681	1%
Rastet e reja të fëmijëve pa përkujdesje prindërore/të braktisur	28	28	0%
Fëmijët në strehim familjar te farefisi (dhjetor)	461	496	-7%
Familjet strehuese	333	351	-5%
Shuma mujore e përfitimit për një fëmijë në strehim familjar te farefisi	100.00€	100.00€	0%
Shuma e mjeteve e procesuar për muajin dhjetor	46,100.00€	49,600.00€	-7%
Buxheti i shpenzuar për strehim familjar te farefisi	622,080.00€	617,600.00€	1%
Numri i fëmijëve në strehim familjar jashtë farefisit (dhjetor)	60	53	13%
Numri i familjeve strehuese (dhjetor)	30	26	15%
Shuma mujore për një fëmijë në strehim familjar jashtë farefisit	250.00€	250.00€	0%
Shuma mujore e përfitimit për një fëmijë me aftësi të kufizuar	350.00€	350.00€	0%
Shuma e mjeteve e procesuar për muajin dhjetor 2019	16,300.00	15,425.00€	196%
Buxheti i shpenzuar për strehim familjar jashtë farefisit	185,175.00€	155,450.00€	19%
Numri i fëmijëve në adoptim vendor	17	14	21%
Numri i fëmijëve në adoptim ndërkombëtar	1	2	-50%
Numri i fëmijëve të vendosur në strehimoren "SOS-Familje"	55	43	28%
Numri i fëmijëve të vendosur në SDSF	24		
Numri i fëmijëve të vendosur në "Caritas Umbria"	20	17	18%
Numri i fëmijëve të keqtrajtuar	24	25	-4%
Numri i fëmijëve me sjellje asociale		176	
Numri i fëmijëve në konflikt me ligjin	251	485	-48%
Numri i fëmijëve pa përkujdesje prindërore të riatdhesuar	1	25	96%
Fëmijët pa përkujdesje prindërore të kthyer nga zonat e konfliktit në Siri	0	17	100%
Numri i fëmijëve në punë të rënda	44	129	-66%
Numri i viktimave të dhunës në familje të trajtuara nga QPS-të	807	502	61%
Viktimat e dhunës në familje mbi 18 vjeç	686	463	48%
Viktimat e dhunës në familje nën 18 vjeç	121	39	210%
Viktimat e dhunës në familje-GRA	630	415	52%
Viktimat e dhunës në familje-BURRA	44	87	-49%
Viktimat e dhunës në familje-TË MOSHUAR	12	-	-
Viktimat e dhunës në familje-FËMIJË	121	39	210%
Viktimat e dhunës në familje të vendosura në Strehimore	481	586	-18%
Viktimat e dhunës në familje, mbi moshën 18 vjeç	235	259	-9%
Viktimat e dhunës në familje, nën moshën 18 vjeç	246	327	-25%
Viktimat e dhunës në familje-GRA	363	445	-18%
Viktimat e dhunës në familje-BURRA	112	141	-21%
Viktimat e dhunës në familje-VENDORE	437	567	-23%
Viktimat e dhunës në familje-NDËRKOMBËTARE	44	19	132%
Buxheti i ndarë për OJQ-të që trajtojnë viktimat e dhunës në familje	495,000.00€	257,000.00€	93%

Viktimat e dhunës në familje të strehuara në Qendrën e Studentëve gjatë karantinës	13	-	-
Viktimat e dhunës në familje, mbi moshën 18 vjeç	7	-	-
Viktimat e dhunës në familje-GRA	7	-	-
Viktimat e dhunës në familje-BURRA	0	-	-
Viktimat e dhunës në familje, nën moshën 18 vjeç	6	-	-
Viktimat e dhunës në familje-VAJZA	3	-	-
Viktimat e dhunës në familje-DJEM	3	-	-
Numri i viktimave të trafikimit me qenie njerëzore	21	51	-59%
Viktimat e trafikimit mbi 18 vjeç	3	12	-75%
Viktimat e trafikimit nën 18 vjeç	18	39	-54%
Viktimat e trafikimit-GRA	20	50	-60%
Viktimat e trafikimit-BURRA	1	1	0%
Viktimat e trafikimit-VENDORE	21	46	-54%
Viktimat e trafikimit-NDËRKOMBËTARE	0	5	-100%
Buxheti i ndarë për OJQ që trajtojnë viktimat e trafikimit	105,000.00€	32,000.00€	-52%
Numri i viktimave të krimeve seksuale-fëmijë	33	11	200%
Numri i kërkesave për martesë të parakohshme	4	16	-75%
Numri i rasteve të trajtuar me këshilla martesore	182	344	-47%
Numri i ankesave të shkallës së dytë për shërbime sociale	76	40	90%
Personat e moshuar të vendosur në SHMPMF-Prishtinë	65	63	3%
Personat e moshuar të vendosur në Shtëpinë e Komunitetit-Gurakoc	19	15	27%
Personat e moshuar të vendosur në Shtëpinë e Komunitetit-Skenderaj	17	20	-15%
Personat e moshuar të vendosur në Shtëpinë e Komunitetit-Graçanicë	7	7	0
Personat me aftësi të kufizuara mendore të vendosur në ISSH	62	42	48%
Personat e vendosur në Shtëpinë e Komunitetit në Kamenicë	12	11	9%
Personat e vendosur në Shtëpinë e Komunitetit në Shtime	14	14	0%
Personat e vendosur në Shtëpinë e Komunitetit në Vushtri	12	13	-8%
Personat e vendosur në Shtëpinë e Komunitetit në Deçan	9	9	0%
Personat e vendosur në Shtëpinë e Komunitetit në Ferizaj	11	10	-10%
Personat e vendosur në Shtëpinë e Komunitetit në Graçanicë	10	10	0%
Personat e vendosur në Shtëpinë e Komunitetit në Lipjan	11	10	10%
Fëmijët me aftësi të kufizuara të vendosur në SHK-Shtime	10	10	0%
Numri i kërkesave për strehim institucional/rezidencial	15	40	-63%
Numri i kërkesave të aprovuara	7	35	-80%
Numri i kërkesave të refuzuara	8	5	60%
Numri i kërkesave të aprovuara, në pritje për vendosje	0	9	-100%
Numri i fëmijëve me aftësi të kufizuara në Skemën e FFAKP-së	2436	2.276	7%
Numri i fëmijëve në Skemën e FFAKP-së që janë në kopsht	66	39	69%
Numri i fëmijëve në Skemën e FFAKP-së që janë në arsim parashkollor	256	234	9%
Numri i fëmijëve në Skemën e FFAKP-së që janë në arsim fillor	404	376	7%
Numri i fëmijëve në Skemën e FFAKP-së që janë në arsim të mesëm	115	7	1543%
Numri i fëmijëve në Skemën e FFAKP-së që nuk janë në shkollë	1565	1620	-3%
Buxheti i shpenzuar për Skemën e FFAKP-së	3,108,560.00	2,775,300.00	12%
Numri i banorëve në Republikën e Kosovës	1.739.825	1.739.825⁷¹	0%
Numri i ekonomive familjare në Republikën e Kosovës	360.718	360.718	0%
Çmimi-vlera e shportës mujore e një qytetari në Kosovë kushton	115€	115€	0%
Konsumi për kokë banori brenda vitit kushton	1386€	1386€	0%
Konsumi vjetor për një ekonomi familjare kushton	7611€	7611€	0%

⁷¹ Sipas Regjistrimit të Popullsisë, viti 2011

Buxheti i shpenzuar për SNS	47,008,042.00€	32,858,645.00€	43%
Numri i familjeve në SNS (dhjetor)	25.679	24.352	5%
Numri i familjeve në SNS, kategoria I	17.961	16.728	7%
Numri i familjeve në Kategorinë II	7.718	7.624	1%
Numri i familjeve shqiptare në SNS	19.503	18.648	5%
Numri i familjeve joshqiptare në SNS	6.065	5.704	6%
Bartësit e ndihmës sociale-GRA	8.784	8.252	6%
Bartësit e ndihmës sociale-BURRA	16.895	16.100	5%
Prind vetushqyes-GRA	1.882	1.886	0%
Prind vetushqyes-BURRA	388	404	-4%
Numri i anëtarëve të familjes në SNS	103.189	103.399	0%
Anëtarët e familjes në SNS-GRA	53.167	42.619	25%
Anëtarët e familjes në SNS-BURRA	50.022	31.800	57%
Anëtarët e familjes në SNS 0-18 vjeç	50.611	49.457	2%
Anëtarët e familjes në SNS 19-65 vjeç	52.578	48.295	9%
Anëtarët e familjes në SNS të moshës + 65 vjeç (pasiv në pagesë)	1.134	1.043	9%
Shuma minimale mujore e ndihmës sociale për një familje	60.00€	60.00€	0%
Shuma maksimale mujore e ndihmës sociale	180.00€	180.00€	0%
Mesatarja mujore e ndihmës sociale për një familje	126.50€	126.50€	0%
Mesatarja mujore e ndihmës sociale për një anëtar të familjes	21.43€	21.43€	0%
Mesatarja ditore e ndihmës sociale për një anëtar të familjes	0.71€	0.71€	0%
Shtesa mujore për çdo fëmijë në familje të moshës 0-18 vjeç	5.00€	5.00€	0%
Personat e vlerësuar për paaftësi nga Komisioni Mjekësor, Shk. I	9.357	21.577	-57%
Personat e vlerësuar të paaftë për punë mbi 80% (aprovim)	8.497	19.711	-57%
Personat e vlerësuar të aftë për punë (refuzim)	648	1.303	-50%
Kërkesat e kthyer për plotësim	212	563	-62%
Ankesat e shqyrtuara nga Komisioni i Ankesave, Shkalla II	298	610	-51%
Numri i ankesave të aprovuara	84	124	-32%
Numri i ankesave të refuzuara	214	486	-56%
Personat e vlerësuar për paaftësi nga Komisioni Mjekësor, Shk. II	179	428	-58%
Personat e vlerësuar të paaftë për punë mbi 80% (aprovim)	67	90	-26%
Personat e vlerësuar të aftë për punë (refuzim)	112	338	-67%
Kontestet Administrative në procedurë	10	11	-9%
Kontestet Administrative, ta aprovuara nga Gjykata Themelore	0	0	0%
Kontestet Administrative, ta refuzuara nga Gjykata Themelore	0	0	0%
Numri i QPS-ve të kontrolluara nga NJKM	0	13	100%
Individët/familjet përfitues të ndihmës emergjente 100 euro	66	109	-39%
Familjet/individët përfitues të ndihmës emergjente 150 deri 300 euro	31	78	-60%
Buxheti i shpenzuar për ndihma të njëhershme/emergjente	13,900.00€	29,800.00€	-53%
Buxheti i ndarë për subvencionimin e energjisë elektrike	4,500,000.00€ (2019)	4,500,000.00€ (2018)	0%
Numri i familjeve të subvencionuara në të gjitha skemat/pensionet	37.553	35.851	5%
Numri i familjeve të subvencionuara për SNS	24.221	23.304	4%
Numri i familjeve të subvencionuara për FDIL	10.248	10.442	-2%
Numri i familjeve të subvencionuara për Personat Paraplegjik dhe Tetraplegjik	1.944	1.269	53%
Numri i familjeve të subvencionuara për Personat e Verbër	876	836	5%
Me ankesa	264	-	-
Mesatarja mujore e energjisë elektrike të subvencionuar për një familje	174 KWh	270 KWh	-36%
Shuma vjetore e energjisë elektrike të subvencionuar për një familje	119.89€	135.00€	-11%
Numri i familjeve/individëve përfitues të Skemave të MPMS-së	303.927	301.943	1%

Përfituesit e SNS-së (dhjetor)	25.679	24.352	5%
Përfituesit e Pensionit Bazik të Moshës (dhjetor)	142.280	133.917	-4%
Përfituesit e Pensionit Kontributpagues të Moshës (dhjetor)	49.451	47.486	4%
Përfituesit e Pensionit të Personave me Aftësi të Kufizuara (dhjetor)	19.266	17.791	8%
Përfituesit e Pensionit Familjar (dhjetor)	3.712	3.940	-6%
Përfituesit e Pensionit Invalidor të Punës (dhjetor)	81	108	-25%
Përfituesit e Pensionit Paraplegjik dhe Tetraplegjik (dhjetor)	2.797	3.106	10%
Përfituesit e Skemës së FDIL-së (dhjetor)	13.550	10.493	29%
Përfituesit e Skemës së Veteranëve të Luftës (dhjetor)	38.216	38.101	0%
Përfituesit e Pensionit të TMK-së (dhjetor)	1.166	1.098	6%
Përfituesit e Pensionit të FSK-së (dhjetor)	583	546	7%
Përfituesit e Pensioneve të Trepçës (dhjetor)	2.341	2.635	-11%
Përfituesit e Skemës së Personave të Verbër (dhjetor)	1.848	1.976	-6%
Përfituesit e Skemës së FFAKP-së (dhjetor)	2.436	2.276	7%
Përfituesit e Strehimit Familjar brenda familjes (dhjetor)	461	496	-7%
Përfituesit e Strehimit Familjar jashtë familjes (dhjetor)	60	53	13%
Buxheti i shpenzuar për Masën 15	12,544,870.00€	-	-
Përfituesit e Masës 15 (prill)	31.565	-	-
Përfituesit e Masës 15 (maj)	32.803	-	-
Përfituesit e Masës 15 (qershor)	32.131	-	-
Mesatarja e përfituesve për muaj	32.166	-	-
Numri i OJQ-ve që ofrojnë shërbime sociale familjare, të licencuara	11	18	-39%
Numri total i OJQ-ve të licencuara/rilicencuara.	47	43	9%
Numri i inspektimeve të kryera nga NJMI-ja	5	10	-50%
Totali i ofruesve të shërbimeve sociale dhe familjare të licencuar	1.306	1.190	10%
Totali i ofruesve të licencuar në nivelin superior	692	598	16%
Totali i ofruesve të licencuar në nivelin bazik, të mesëm dhe të lartë	613	592	4%
Numri i kërkesave të shqyrtuara, niveli superior	95	184	-48%
Numri i kërkesave të aporovuara	83	142	-42%
Numri i kërkesave të refuzuara	12	25	-52%
Numri i kërkesave në plotësim	0	17	-100%
Numri i ofruesve të licencuar (për herë të parë)	71	82	-13%
Numri i ofruesve të rilicencuar	12	60	-80%
Numri i kërkesave të shqyrtuara, niveli bazik, i mesëm dhe i lartë	22	164	-87%
Numri i kërkesave të aporovuara	22	119	-82%
Numri i kërkesave të refuzuara	0	20	-100%
Numri i kërkesave në plotësim	0	25	-100%
Numri i ofruesve të licencuar (për herë të parë)	22	62	-65%
Numri i ofruesve të rilicencuar	0	57	-100%
Numri i ankesave të shqyrtuara	11	15	-27%
Numri i ankesave të aporovuara	11	14	-21%
Numri i ankesave të refuzuara	0	1	-100%